

## บทที่ 5

### สรุปสภาพการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ สังเคราะห์และอภิปรายข้อค้นพบ

รายงานในบทนี้ประกอบด้วยสองส่วน ส่วนแรกเป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนจากสถาบันกลุ่มตัวอย่าง 5 สถาบัน (7 หน่วยงาน) และนำมาประมวลให้เห็นสภาพการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ ภาษาตะวันตกอื่นๆ และภาษาตะวันออก ส่วนที่สองเป็นการสังเคราะห์และอภิปรายข้อค้นพบที่โดดเด่นจากงานวิจัยนี้ ซึ่งครอบคลุม 6 ประเด็น คือ 1) ลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศ 2) ภาระงาน ผลงานทางวิชาการ และโอกาสการพัฒนาศักยภาพของผู้สอนภาษาต่างประเทศ 3) ปัญหาด้านการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ 4) ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ 5) กิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ และ 6) ปัจจัยเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ

การประมวลข้อมูลสภาพการเรียนรู้การสอนในแต่ละกลุ่มภาษาต่างประเทศในส่วนแรก และการสังเคราะห์และอภิปรายข้อค้นพบสำคัญในส่วนที่สอง จะทำให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของสภาพการเรียนรู้การสอนแต่ละกลุ่มภาษาต่างประเทศ และประเด็นปัญหาร่วมของการจัดการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้ อันจะทำให้สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวโน้มได้ ซึ่งจะยังประโยชน์ในการวางนโยบายการจัดการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศได้อย่างชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

การนำเสนอข้อมูลของแต่ละภาษา จะนำเสนอข้อมูลจากมุมมองของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนตามลำดับ

#### 1. สรุปสภาพการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ

##### 1.1 ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร

ข้อมูลจากผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นข้อมูลในระดับกว้างและข้อมูลเชิงนโยบายที่ครอบคลุมการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศทุกภาษาในภาพรวม มีเพียงบางประเด็นเท่านั้นที่เป็นข้อมูลเฉพาะของแต่ละภาษา การอภิปรายในส่วนนี้มุ่งเจาะจงประเด็นที่สามารถแยกข้อมูลได้เป็นรายภาษา 4 หัวข้อ คือ 1) การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศ 2) ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการเรียนรู้การสอน 3) จำนวนผู้สอน จำนวนผู้เรียน และจำนวนภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน และ 4) ปัญหาด้านการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ

### 1.1.1 การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศ

การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศเป็นการสะท้อนภาพสภาวะการณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้ในแง่มุมหนึ่ง เพราะการเห็นความสำคัญของภาษาจะนำไปสู่การวางนโยบายในด้านต่างๆ เช่น บุคลากรทั้งในด้านจำนวนและการพัฒนา หลักสูตร ปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน และงบประมาณ

สถาบันตัวอย่างทั้ง 7 แห่งมีความเห็นเหมือนกันว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญที่สุด ซึ่งก็สอดคล้องกับสภาพการณ์ของโลกปัจจุบันที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารระหว่างชาติ และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ แต่ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาต่างประเทศอื่นๆ นั้น แตกต่างกันไปค่อนข้างมาก ตารางที่ 5.1 แสดงการเรียงลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศโดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันต่างๆ โดยแยกเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาตะวันตกอื่นๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาตะวันออก

ตารางที่ 5.1 การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศโดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร

ภาษา	ลำดับของภาษา						
	สถาบัน ราชภัฏ	สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัย เอกชน
			วิทยาเขต 1	วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3		
อังกฤษ	1	1	1	1	1	1	1
ภาษาตะวันตกอื่นๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษ							
1. ฝรั่งเศส	-	-	2	2	3	-	-
2. เยอรมัน	-	2	-	-	3	-	-
3. สเปน	-	-	-	-	3	-	-
4. อิตาลี	-	-	-	-	3	-	-
ภาษาตะวันออก							
1. จีน	3	3	2	3	2	2	2
2. ญี่ปุ่น	2	-	2	-	3	3	-
3. เขมร	-	-	2	-	-	-	-
4. มลายู	-	-	2	-	-	-	3
5. เกาหลี	-	-	-	-	3	-	-
6. อาหรับ	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ

1 = สำคัญเป็นลำดับหนึ่ง

2 = สำคัญเป็นลำดับสอง

3 = สำคัญเป็นลำดับสาม

- = ไม่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญ

ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่า นอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาจีนก็เป็นภาษาที่ทั้ง 7 สถาบันให้ความสำคัญด้วยการจัดให้อยู่ลำดับ 2 หรือลำดับ 3 รองลงมาคือภาษาญี่ปุ่นที่มี 4 สถาบันเห็นความสำคัญ ในขณะที่ภาษาฝรั่งเศสและภาษาเยอรมันซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่มีการเรียนการสอนในสายภาษาดังแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยมาเป็นเวลานานมาก มีผู้บริหารสถาบันเห็นความสำคัญเพียง 3 และ 2 สถาบันตามลำดับ ภาษาเยอรมันได้รับการจัดลำดับความสำคัญโดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสองสถาบันเช่นเดียวกับภาษามลายู ภาษาที่ได้รับการจัดลำดับเป็นลำดับสุดท้ายคือภาษาสเปน อิตาลี และเกาหลีที่แต่ละภาษามีสถาบัน 1 แห่งให้ความสำคัญ เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาษาอาหรับเป็นภาษาเดียวที่กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารทุกสถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญให้เลย

เป็นที่น่าสนใจว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหารบางสถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญของภาษาที่สถาบันของตนเองไม่ได้เปิดสอน เช่น กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันราชภัฏซึ่งไม่จัดลำดับความสำคัญให้กับภาษาสเปนซึ่งไม่ได้เปิดสอนในสถาบันของตนเอง และในทางกลับกัน ผู้บริหารบางสถาบันไม่จัดลำดับความสำคัญให้กับบางภาษาที่เปิดสอนในสถาบันของตนเอง เช่น กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งเปิดสอนภาษาเกาหลี แต่ไม่จัดลำดับความสำคัญให้กับภาษานี้ ตารางที่ 5.2 แสดงจำนวนสถาบันที่เปิดสอนแต่ละภาษาและจำนวนสถาบันที่เห็นความสำคัญของแต่ละภาษา

ตารางที่ 5.2 จำนวนสถาบันที่เปิดสอนแต่ละภาษาและจำนวนสถาบันที่เห็นความสำคัญของแต่ละภาษา

	ภาษาที่เปิดสอน										
	อังกฤษ	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	สเปน	อิตาลี	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลี	มลายู	อาหรับ	เขมร
จำนวนสถาบันที่เปิดสอน	7	5	3	1	1	4	5	2	3	1	2
จำนวนสถาบันที่เห็นความสำคัญ	7	3	2	1	1	7	4	1	2	0	1

จะเห็นได้ว่าสถาบันที่เปิดสอนภาษาจีนมีอยู่เพียง 4 สถาบัน แต่สถาบันที่เห็นว่าภาษาจีนมีความสำคัญมีจำนวนถึง 7 สถาบัน ซึ่งก็ทำให้เห็นแนวโน้มว่าการเรียนการสอนภาษาจีนจะทวีความสำคัญและขยายตัวมากขึ้นในอนาคต และในสถานการณ์ที่ประเทศจีนกำลังเปิดประเทศออกสู่ประชาคมโลก ด้วยพลังทางเศรษฐกิจและสังคมนี้ ก็ย่อมคาดการณ์ได้ว่า ความต้องการภาษาจีนจะต้องมีมากขึ้น และในขณะเดียวกัน ความร่วมมือและความช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนภาษาจีนกับประเทศจีน เช่น การแลกเปลี่ยนบุคลากรและผู้เรียนและการสร้างหลักสูตรร่วมกัน ก็มีความเป็นไปได้ อันจะทำให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ

สามารถสร้างสรรค์บัณฑิตที่มีความสามารถเพื่อป้อนตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว และยังมีขีดจำกัด แต่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนนี้ ต้องกระทำโดยเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์และสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถทางภาษาจีน อันจะช่วยให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศซึ่งก็จะเป็น โอกาสและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศจีน เช่นกัน

ภาษาญี่ปุ่นเป็นอีกภาษาหนึ่งที่ผู้บริหารจำนวน 4 สถาบันเห็นความสำคัญ แม้ว่าจำนวนผู้บริหารสถาบันที่เห็นความสำคัญของภาษาจะมีน้อยกว่าจำนวนสถาบันที่เปิดสอน (4:5) และสถาบันที่ไม่จัดลำดับความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นก็เป็นสถาบันที่เปิดสอนภาษานี้เป็นวิชาเอก-โท และวิชาเลือก จำนวนสถาบันที่ให้ความสำคัญก็มีมากกว่าที่ให้ความสำคัญกับภาษาอื่น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้อาจชี้ให้เห็นการชะลอตัวในด้านความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นที่เคยเป็นที่ต้องการมาก อันอาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า ตลาดประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดที่เข้าถึงได้ยากเนื่องจากเป็นตลาดที่ต้องการสินค้าคุณภาพและเป็นตลาดเก่าที่หลายประเทศได้พยายามและจับจองกันไว้แล้ว ทำให้การค้าหรือความร่วมมือในด้านต่างๆระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่นมิได้ไม่มาก รวมทั้งการที่ญี่ปุ่นก็ประสบปัญหาเศรษฐกิจเช่นเดียวกับประเทศในเอเชีย แม้ว่าจะไม่รุนแรงเท่า ก็ทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรง นอกจากนี้ ประเทศญี่ปุ่นก็เป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก แม้จะมีกำลังซื้อสูง แต่ความต้องการก็มีปริมาณจำกัด ดังนั้น เมื่อเทียบกับประเทศจีนแล้ว ประเทศญี่ปุ่นก็มีความสำคัญเป็นรอง ส่งผลให้ความต้องการและความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นมีน้อยลง

ภาษาสเปนและอิตาลี เป็นเพียงสองภาษาที่มีจำนวนผู้บริหารที่เห็นความสำคัญเท่ากับจำนวนสถาบันที่เปิดสอน ทั้งสองภาษานี้ค่อนข้างใหม่ในภูมิภาคนี้ เนื่องจากมีเปิดสอนในสถาบันเดียวคือมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 เนื่องจากโดยสภาพภูมิศาสตร์แล้ว ที่ตั้งของสถาบันนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก สถาบันจึงได้เปิดหลักสูตรนานาชาติที่ไม่ใช่หลักสูตรทางภาษาเพื่อรองรับความต้องการในด้านนี้ แต่เน้นภาษาต่างประเทศเป็นพิเศษ ภาษาที่เปิดสอนจึงหลากหลายและทุกภาษาที่มีความสำคัญ ดังจะเห็นได้ว่า สถาบันได้กำหนดให้ผู้เรียนจะต้องเรียนภาษาต่างประเทศเพิ่มอีก 1 ภาษานอกเหนือจากภาษาอังกฤษ โดยจะสามารถเลือกภาษาที่จะเรียนได้ วิชาภาษาเหล่านี้ ไม่ได้มีสถานะเป็นวิชาเลือกเสรีที่ผู้เรียนจะเรียนหรือไม่ก็ได้ แต่เป็นวิชาที่ต้องเลือกและต้องเรียน จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสำคัญของภาษาสเปนและอิตาลีเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของถิ่นที่ตั้งของสถาบัน และมีความสำคัญเฉพาะแห่ง และอาจเป็นไปได้ว่าสถาบันแห่งนี้อาจจะเปิดสอนภาษาอื่นๆ ที่มีความจำเป็นเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต นอกเหนือจากภาษาที่สถาบันนี้เปิดสอนอยู่แล้วทั้งหมด 8 ภาษา

ภาษาฝรั่งเศส เป็นภาษาที่เปิดสอนในสถาบัน 5 แห่ง แต่มีผู้บริหารให้ความสำคัญกับภาษาเพียง 3 แห่ง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลไม่จัดลำดับความสำคัญของภาษาฝรั่งเศส แม้ว่า จะเปิดสอนเป็นวิชาบังคับเลือกของหลักสูตรการท่องเที่ยว ซึ่งก็ตรงกันข้ามกับมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ที่เปิดเป็นวิชาในสถานะเดียวกัน ซึ่งก็อาจจะเนื่องจากสภาพแวดล้อมของที่ ตั้งสถาบันดังกล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐก็ไม่จัดลำดับความสำคัญของภาษาฝรั่งเศส แม้ว่า จะเปิดสอนเป็นวิชาเอก-โทและวิชาเลือก ข้อมูลนี้อาจจะชี้ว่าภาษาฝรั่งเศสมีความสำคัญน้อยลง แม้ว่าจะมีสถาบันที่เปิดสอนอยู่หลายสถาบันเพราะเป็นภาษาที่มีการเรียนการสอนมานาน

ภาษาเยอรมัน ได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับเดียวกับภาษามลายู แม้ว่าภาษามลายูจะเป็นภาษาที่ใหม่กว่าในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ซึ่งก็อาจอธิบายได้ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับที่ตั้งของสถาบันเช่นเดียวกับภาษาสเปนและภาษาอิตาลี สถาบันสองแห่งที่ให้ความสำคัญกับภาษาเยอรมันก็คือสถาบันที่เปิดสอนภาษานี้ในหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรมและหลักสูตรการโรงแรม

ภาษาเกาหลีเป็นภาษาที่เปิดสอนในสองสถาบัน และสถาบันที่เห็นความสำคัญมีเพียงสถาบันเดียว คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 ซึ่งเน้นวิชาภาษาเป็นสำคัญ

ภาษาอาหรับ เปิดสอนในสถาบันเดียวและผู้บริหารไม่จัดลำดับความสำคัญให้ภาษานี้ อันอาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า ภาษานี้ไม่จำเป็นในการสื่อสารและไม่มีบทบาทมากในด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคภาคใต้

ภาษาเขมร ได้รับการจัดลำดับความสำคัญโดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารในสถาบันเดียว และเป็นภาษาเดียวที่คณะผู้วิจัยไม่สามารถอธิบายการจัดลำดับความสำคัญได้ด้วยเหตุผลที่ใช้อธิบายภาษาอื่นๆ เนื่องจากภาษาเขมรไม่มีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจหรือการท่องเที่ยวในภาคใต้ ไม่ได้เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันได้ในวงกว้าง และไม่ได้เป็นภาษาที่เปิดสอนมานาน อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม พบว่าภาษาเขมรมีความสำคัญเพราะเคยมีอิทธิพลต่อภาษาไทยในอดีต แม้ปัจจุบันยังมีร่องรอยของภาษาเขมรในภาษาไทยอยู่มาก การเรียนภาษาเขมรจะทำให้เกิดความเข้าใจภาษาไทยอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ความสำคัญของภาษาเขมรนั้นมาจากเหตุผลที่แตกต่างจากภาษาอื่นๆ

จากข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบัน คณะผู้วิจัยสามารถสรุปลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศในบริบทภาคใต้ได้ตามลำดับดังนี้ คือ 1) ภาษาอังกฤษ 2) ภาษาจีน 3) ภาษาญี่ปุ่น 4) ภาษาฝรั่งเศส 5) ภาษาเยอรมันและมลายู 6) ภาษาเขมร และ 7) ภาษาสเปน อิตาลี และเกาหลี จะเห็นได้ว่าความสำคัญของภาษาต่างประเทศมีแนวโน้มที่





ในการสอนภาษาต่างประเทศนั้น ผู้สอนมักจะพยายามใช้ภาษาต่างประเทศนั้นๆ ให้มากที่สุดในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับภาษาและมีโอกาสเพิ่มพูนทักษะได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนแล้ว พบว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้ในทุกระดับและประเภทของหลักสูตร รวมทั้งมีสถานะวิชาครบทุกสถานะ ไม่ว่าจะเป็นวิชาบังคับพื้นฐาน วิชาเอก-โท หรือวิชาเลือก

ประเภทของหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง 5 สถาบัน (7 หน่วยงาน) ได้แก่ หลักสูตรปกติทั่วไปที่ใช้ภาษาไทยในการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ ที่ไม่ใช่วิชาภาษา หลักสูตรนานาชาติ ซึ่งเท่าที่ปรากฏในข้อมูลนั้น ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนทุกรายวิชาที่ไม่ใช่รายวิชาภาษาอื่นๆ หลักสูตรที่ไม่ใช่หลักสูตรนานาชาติแต่ใช้ภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอนก็ใช้ภาษาอังกฤษ และหลักสูตรระยะสั้นสำหรับชาวต่างประเทศ ก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนทั้งหลักสูตร

ระดับของหลักสูตรมีสี่ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ในระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งกำหนดให้ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีทุกคน ไม่ว่าจะเรียนหลักสูตรประเภทใด ต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับพื้นฐานในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ยิ่งไปกว่านั้น หลักสูตรในมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 ที่ไม่ใช่หลักสูตรทางภาษาบางหลักสูตร ยังกำหนดให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษนอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานอีกด้วย นอกจากนี้ หลักสูตรในระดับสูงกว่าปริญญาตรีก็ยังคงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหรือวิชาภาษาอังกฤษแบบเข้มเพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษอันจะเป็นประโยชน์ในการเรียน ซึ่งต้องอาศัยการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

สถานะวิชาภาษาต่างประเทศในประเทศไทยได้แก่ วิชาพื้นฐาน วิชาเอก-โท และวิชาเลือก วิชาพื้นฐานจะมีจำนวนวิชาจำกัด แต่จะมีจำนวนผู้เรียนมากที่สุด คือนักศึกษาทุกคนต้องเรียนอย่างน้อย 2 รายวิชา วิชาเอก-โทจะมีจำนวนวิชามากและหลากหลาย แต่จะมีผู้เรียนเฉพาะที่เรียนหลักสูตรทางภาษา วิชาเลือกคือรายวิชาที่เปิดให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจและความต้องการ หรืออาจเป็นวิชาที่ต้องเลือก เช่นมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเลือกเรียนภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษา นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 นั้น ผู้เรียนสามารถเลือกภาษาที่จะเรียนได้



ภาษาต่างประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษนั้น จะใช้ในวงแคบกว่าภาษาอังกฤษมาก จะเห็นได้ว่า ไม่มีหลักสูตรนานาชาติหลักสูตรใดใช้ภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนวิชาที่ไม่ใช่วิชาภาษาต่างประเทศ และภาษาเหล่านี้ก็ไม่มีสถานะเป็นภาษาบังคับพื้นฐานในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง

### 1.1.3 จำนวนผู้สอน จำนวนผู้เรียน และจำนวนภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน

ภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนในสถาบันกลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 11 ภาษา ซึ่งเปิดสอนแตกต่างกันไปในแต่ละสถาบัน แต่ภาษาที่ทุกสถาบันเปิดสอนคือภาษาอังกฤษ ตารางที่ 5.5 แสดงจำนวนภาษาที่เปิดสอน จำนวนผู้สอน และจำนวนผู้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งเป็นช่วงเวลาการเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้

ตารางที่ 5.5 จำนวนผู้สอน จำนวนผู้เรียน และจำนวนภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนในแต่ละสถาบันกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน ภาษา	สถาบันราชภัฏ		สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล		มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ		มหาวิทยาลัย เอกชน		รวม	
	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	วิทยาเขต 1		วิทยาเขต 2		วิทยาเขต 3		ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน
					ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน						
อังกฤษ	15	5,289	17	762	27	3,203	24	3,356	8	691	9	4,000	27	3,900	127	21,201
															63.5%	82.07%
ฝรั่งเศส			1	20	1	58	8	602	2	41					12	721
															6%	2.79%
เยอรมัน			1	21			4	220	2	51					7	292
															3.5%	1.13%
สเปน									1	62					1	62
															0.5%	0.24%
อิตาลี									1	17					1	17
															0.5%	0.07%
จีน					1	104	6	406	6	86	3	30			16	626
															8%	2.42%
ญี่ปุ่น	3	25			1	212	6	558	2	69	1	30			13	894
															6.5%	3.46%
เกาหลี							4	505	2	31					6	536
															3%	2.07%

ตารางที่ 5.5 จำนวนผู้สอน จำนวนผู้เรียน และจำนวนภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนในแต่ละสถาบันกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

จำนวน ภาษา	สถาบันราชภัฏ		สถาบัน เทคโนโลยี ราชมงคล		มหาวิทยาลัยของรัฐ						มหาวิทยาลัย ในกำกับของ รัฐ		มหาวิทยาลัย เอกชน		รวม	
					วิทยาเขต 1		วิทยาเขต 2		วิทยาเขต 3		ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน		
	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน					ผู้สอน	ผู้เรียน
มลาญ					2	129	7	834			1	30			10	993
															5%	3.84%
อาหรับ							5	490							5	490
															2.5%	1.90%
เขมร					1		1								2	0*
															1%	
รวม จำนวน ภาษาที่ เปิดสอน ในแต่ละ สถาบัน	2		3		5		9		8		4		1		รวม จำนวน ผู้สอน ภาษา ทั้งหมด = 200	รวม จำนวนผู้ เรียน ภาษาทั้ง ทั้งหมด = 25,832

\*ไม่มีผู้เรียน ณ เวลาที่สำรวจ

ผู้สอนภาษาอังกฤษมีจำนวน 63.5% ของจำนวนผู้สอนภาษาทั้งหมด แต่ที่น่าสังเกตก็คือผู้เรียนภาษาอังกฤษทั้งหมดมีจำนวน 82.07 % ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด ตัวเลขนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาอังกฤษมีภาระงานสอนที่ต้องรับผิดชอบมากกว่าผู้สอนภาษาอื่น ถึงแม้ว่าจำนวนชั่วโมงสอนที่ปรากฏอาจจะไม่มากกว่ากันเนื่องจากมีเพดานจำนวนชั่วโมงสอนที่กำหนดไว้ต่อสัปดาห์ แต่นั่นก็หมายความว่า จำนวนผู้เรียนต่อกลุ่มต้องมีจำนวนมากกว่า เนื่องจากจำนวนผู้เรียนทั้งหมดมีมากกว่าและจำนวนผู้สอนก็มีสัดส่วนเป็นจำนวนที่ไม่มากเท่ากับสัดส่วนจำนวนผู้เรียน และไม่ว่าผู้เรียนจะมีจำนวนเท่าไร ผู้สอนก็ต้องรับผิดชอบให้ได้ เนื่องจากภาระงานสอนส่วนใหญ่เป็นการสอนวิชาพื้นฐานสำหรับนักศึกษาทุกคนที่เข้ามาเรียนในสถาบัน การที่ต้องรับภาระสอนผู้เรียนเป็นจำนวนมากนี้ส่งผลให้ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การตรวจงาน การตรวจข้อสอบ การทำคะแนน เป็นต้น มีมากเป็นสัดส่วนกัน

ภาษาที่มีจำนวนผู้สอนเป็นสัดส่วนรองลงมาจากภาษาอังกฤษก็คือภาษาจีน (16 คน หรือ 8%) ญี่ปุ่น (13 คน หรือ 6.5%) และฝรั่งเศส (12 คน หรือ 6%) ตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าจำนวนผู้สอนสอดคล้องกับการจัดลำดับความสำคัญของภาษาของผู้บริหาร จากนั้นก็เป็นภาษามลายู (10 คน หรือ 5%) และภาษาเยอรมันซึ่งแม้จะได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับเดียวกับภาษามลายู ก็มีจำนวนผู้สอนน้อยกว่า (7 คน หรือ 3.5%) ซึ่งก็อาจจะเนื่องมาจากมีจำนวนผู้เรียนน้อยกว่า ภาษาสเปน อิตาลีและเกาหลีก็เช่นกัน แม้จะได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับเดียวกัน ก็มีจำนวนผู้สอนแตกต่างกันคือ ภาษาสเปน (1 คน หรือ 0.5%) ภาษาอิตาลี (1 คน หรือ 0.5%) และภาษาเกาหลี (6 คน หรือ 3%) ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากจำนวนผู้เรียนเช่นกัน อนึ่ง ภาษาเขมรนั้นมีผู้สอน 2 คน คิดเป็น 1% ซึ่งก็เป็นจำนวนมากกว่าผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลี ซึ่งก็เป็นไปตามลำดับความสำคัญของภาษา

เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้สอนต่อผู้เรียน ภาพของภาระงานที่แตกต่างกันของผู้สอนภาษาต่างประเทศต่างๆ ก็ปรากฏชัดมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 อัตราส่วนจำนวนผู้สอนต่อจำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศต่อภาคการศึกษาในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง

ภาษา	สถาบันราชภัฏ	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	มหาวิทยาลัยของรัฐ			มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัยเอกชน	เฉลี่ย
			วิทยาเขต 1	วิทยาเขต 2	วิทยาเขต 3			
อังกฤษ	1:352.6	1:44.82	1:118.62	1:139.83	1:86.38	1:444.44	1:144.44	1:190.16
ฝรั่งเศส		1:20	1:58	1:75.25	1:20.5			1:43.44
เยอรมัน		1:21		1:55	1:25.5			1:33.83
สเปน					1:62			1:62
อิตาลี					1:17			1:17
จีน			1:104	1:67.66	1:14.33	1:10		1:49
ญี่ปุ่น	1:8.33		1:212	1:93	1:34.5	1:30		1:75.56
เกาหลี				1:126.25	1:15.5			1:70.87
มลายู			1:64.5	1:119.14		1:30		1:71.21
อาหรับ				1:98				1:98
เขมร			*	*				*

\* ไม่มีผู้เรียน ณ เวลาที่สำรวจ

ค่าเฉลี่ยของจำนวนผู้สอนหนึ่งคนต่อจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษต่อภาคการศึกษาสูงถึง 1:190.16 ในขณะที่ลำดับรองลงมาคือภาษาอาหรับ มีค่าเฉลี่ย 1:98 ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของภาษา

อังกฤษประมาณครึ่งหนึ่ง ภาษาญี่ปุ่น มลายู และเกาหลี มีค่าเฉลี่ยผู้สอนต่อผู้เรียนใกล้เคียงกันคือ 1:75.56, 1:71.21 และ 1:70.87 ตามลำดับ ภาษาสเปนมีอัตราส่วนระหว่างผู้สอนและผู้เรียน 1:62 นอกจากนั้นแล้ว อัตราส่วนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนก็น้อยลงอย่างมาก ภาษาจีนมีอัตราส่วนผู้สอนต่อผู้เรียน 1:49 ภาษาฝรั่งเศส 1:43.44 ภาษาเยอรมัน 1:33.83 และภาษาอิตาลีซึ่งมีค่าเฉลี่ยผู้สอนต่อผู้เรียนน้อยที่สุดคือ 1:17

ในอีกแง่หนึ่ง ถ้าจัดกลุ่มภาษาตะวันตกอื่นๆที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษเข้าด้วยกันแล้วเปรียบเทียบกับกลุ่มภาษาตะวันออก ก็จะได้ภาพของการเรียนการสอนภาษาดังนี้

ตารางที่ 5.7 จำนวนผู้สอนและจำนวนผู้เรียนภาษาตะวันตกอื่นๆที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง

ฝรั่งเศส		เยอรมัน		สเปน		อิตาลี	
ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน
12	721	7	292	1	62	1	17
(6%)	(2.79%)	(3.5%)	(1.13%)	(0.5%)	(0.24%)	(0.5%)	(0.07%)

1. จำนวนผู้สอนภาษาตะวันตกอื่นๆที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษทั้งหมด = 21
2. จำนวนผู้เรียนภาษาตะวันตกอื่นๆที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษทั้งหมด = 1,092
3. อัตราส่วนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนภาษาตะวันตกที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ = 1:52

N (ผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้งหมด) = 200

N (ผู้เรียนภาษาต่างประเทศทั้งหมด) = 25,832

ตารางที่ 5.8 จำนวนผู้สอนและจำนวนผู้เรียนภาษาตะวันออกในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง

จีน		ญี่ปุ่น		เกาหลี		มลายู		อาหรับ		เขมร	
ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน	ผู้สอน	ผู้เรียน
16	626	13	894	6	536	10	993	5	490	2	*
(8%)	(2.42%)	(6.5%)	(3.46%)	(3%)	(2.07%)	(5%)	(3.84%)	(2.5%)	(1.90%)	(1%)	

1. จำนวนผู้สอนภาษาตะวันออกทั้งหมด = 52 ผู้เรียน = 3,539
2. จำนวนผู้เรียนภาษาตะวันออกทั้งหมด (ไม่รวมผู้เรียนวิชาภาษาเขมร) = 3,539
3. อัตราส่วนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนภาษาตะวันออก = 1:68.06

N (ผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้งหมด) = 200

N (ผู้เรียนภาษาต่างประเทศทั้งหมด) = 25,832

\* ไม่มีผู้เรียน ณ เวลาที่สำรวจ

จะเห็นได้ว่าจำนวนภาษาตะวันออกมีมากกว่าภาษาตะวันตก 2 ภาษา มีจำนวนผู้สอนและจำนวนผู้เรียนมากกว่าเกินสองเท่า และอัตราส่วนระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนดังรายละเอียดในตารางที่ 5.6 ก็สูงกว่าเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่า ภาษาตะวันออกมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความสำคัญมากขึ้น มี

จำนวนผู้สอนผู้เรียนมากขึ้น ทำให้อัตราส่วนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเริ่มสูงขึ้น (1:68.06) ต่างจากภาษาตะวันตกซึ่งยังคงอัตราส่วนที่ไม่สูงมากไว้ได้ (1:52)

#### 1.1.4 ปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาส่วนใหญ่เป็นปัญหาโดยรวมของการเรียนการสอนภาษา เช่น ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร การพัฒนาอาจารย์ หลักสูตร ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนการสอนและด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ คุณภาพผู้เรียน และการตระหนักในบทบาทและความสำคัญของภาษา แต่ด้วยความจริงที่ว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการเรียนการสอนมากที่สุดในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทุกภาษาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา ปัญหาเหล่านี้จึงอาจมองได้ว่าเป็นปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเสียเป็นส่วนใหญ่ และความถี่ในการระบุปัญหาก็อาจเป็นตัวชี้วัดถึงความรุนแรงของปัญหาได้ และความถี่ที่แจกแจงระดับของผู้ระบุปัญหาก็บ่งชี้ได้ว่าผู้บริหารระดับใดเห็นปัญหา ตารางที่ 5.9 แสดงความถี่ของการระบุปัญหาของผู้บริหารสามระดับ คือระดับสถาบัน ระดับคณะและระดับภาควิชา (รายละเอียดของปัญหาอยู่ในภาคผนวก 8)

ตารางที่ 5.9 ความถี่ของการระบุปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

กลุ่มปัญหา	ความถี่ของการระบุปัญหา			รวม
	สถาบัน	คณะ	ภาควิชา	
1. บุคลากร				
1.1 การขาดแคลนบุคลากร				
1.1.1 การขาดแคลนอาจารย์	4	9	4	17
1.1.2 การขาดแคลนบุคลากรสนับสนุน	0	2	1	3
1.2 การพัฒนาอาจารย์	4	8	2	14
รวมความถี่ในการระบุปัญหาบุคลากร	8	19	7	34
2. หลักสูตร	4	13	15	32
3. ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนการสอน	8	4	7	19
4. การเรียนการสอน	4	5	6	15
5. การบริหารจัดการ	2	4	4	10
6. คุณภาพผู้เรียน	1	3	5	9
7. การตระหนักในบทบาทและความสำคัญของภาษา	1	2	0	3
รวมความถี่ในการระบุทุกปัญหา	28	50	44	122

จากตารางจะเห็นได้ว่าความถี่ของการระบุปัญหาโดยผู้บริหารระดับสถาบันมีน้อยที่สุด (ความถี่ = 28) ส่วนความถี่ของการระบุปัญหาโดยผู้บริหารระดับคณะและระดับภาควิชาใกล้เคียงกัน (ความถี่ = 50 และ 44 ตามลำดับ) ซึ่งก็น่าจะเป็นเพราะบริหารระดับสถาบันก็จะเห็นปัญหาได้น้อยกว่าผู้บริหารระดับคณะซึ่งต้องทำหน้าที่ทั้งด้านนโยบายและด้านการเรียนการสอน และผู้บริหารระดับภาควิชาซึ่งเป็นส่วนใหญ่ทำหน้าที่สอนโดยตรง

แม้ว่าปัญหาบุคลากรจะเป็นกลุ่มปัญหาที่มีความถี่สูงสุด (ความถี่ = 34) แต่ปัญหานี้ก็แบ่งออกไปเป็นปัญหาการขาดแคลนบุคลากรและการพัฒนาอาจารย์ ดังนั้น เมื่อพิจารณาแยกเป็นสองประเด็น ความถี่ของแต่ละประเด็นก็จะน้อยกว่าปัญหาด้านหลักสูตร (ความถี่ = 32) สำหรับปัญหาในกลุ่มปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรนี้ ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์เป็นปัญหาสำคัญที่สุด (ความถี่ = 17) และผู้บริหารระดับคณะก็เป็นผู้ที่ระบุปัญหานี้มาด้วยความถี่สูงสุด (ความถี่ = 9) เช่นเดียวกับปัญหาด้านการพัฒนาอาจารย์ ซึ่งผู้บริหารระดับคณะก็เป็นผู้ที่ระบุมาด้วยความถี่สูงสุดด้วย (ความถี่ = 8) ในขณะที่ผู้บริหารระดับภาควิชาระบุมาด้วยความถี่เพียง 2

ปัญหาด้านหลักสูตรเป็นปัญหาที่ผู้บริหารทั้งระดับคณะและภาควิชาระบุมาด้วยความถี่สูงสุด (ความถี่ = 13 และ 15 ตามลำดับ) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสำหรับผู้ปฏิบัติแล้ว หลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จากรายละเอียดข้อมูลจะเห็นได้ชัดว่า สิ่งที่ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาก็คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านภาษาเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ได้ วิถีแก้ไขที่ผู้บริหารเสนอแนะมาก็คือ ต้องเริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมายของการเรียนการสอนที่ควรจะเป็นจริงและทำได้จริงและวางไว้ชัดเจนเพื่อให้ทุกฝ่าย ทั้งผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกัน หลักสูตรภาษาควรมีรายวิชาบังคับให้มากเท่ากับเกณฑ์ 12 หน่วยกิตตามที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด ควรมีการบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ให้เห็นความสัมพันธ์และความเชื่อมโยง หลักสูตรภาษาควรสร้างให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถไม่เท่ากัน และความสนใจไม่เหมือนกัน มีการสอนปรับพื้นฐานให้กับผู้ที่มีความจำเป็น มีรายวิชาบังคับภาษาในหลักสูตรทุกปี มีรายวิชาภาษาให้เลือกหลากหลาย และจัดอบรมระยะสั้นหลายๆ ครั้ง เพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีการฝึกทักษะทุกด้านที่จำเป็นในการใช้ภาษา เช่น ไวยากรณ์ สัทศาสตร์ การอ่าน การเขียน การฟัง การพูด เป็นต้น

ปัญหาด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน มีผู้บริหารระบุมาทั้งหมด 19 ครั้ง ปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอนที่สถาบันส่วนใหญ่กล่าวถึงก็คือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งผู้บริหารเห็นว่าควรจัดสร้างให้สมบูรณ์แบบ และจัดระบบการเปิดให้บริการที่สนองความต้องการของผู้เรียนให้ได้มากที่สุด สถาบันควรจัดหาสื่อเทคโนโลยีต่างๆ ที่หลากหลายและให้มีเพียงพอ เพื่อช่วยในการเรียนการสอนผู้เรียนเป็นจำนวนมากให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้ผู้เรียนสามารถ

พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ก็ยังมีปัญหาห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ชำรุดและไม่ทันสมัย และปัญหาด้านขนาดของห้องเรียนที่ไม่สามารถรองรับจำนวนผู้เรียนที่มากขึ้นได้ ซึ่งก็หมายความว่าโต๊ะเก้าอี้มีไม่เพียงพอด้วยเช่นกัน

ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่ผู้บริหารระบุ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านวิธีการสอนของผู้สอนที่ยังไม่แสดงให้เห็นการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารเห็นว่าในการเรียนการสอนควรมีการฝึกปฏิบัติเพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้ในสถานการณ์จริง รวมทั้งควรมีการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ผู้บริหารเห็นว่าผู้สอนควรใช้ภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่มักจะเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารและเพื่อฝึกทักษะทางภาษานั้นก็คือจำนวนผู้เรียนต่อห้อง ซึ่งควรอยู่ประมาณ 20-30 คน

ในด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารได้ระบุปัญหาการมีแนวคิดไม่ตรงกันในระหว่างผู้บริหารต่างระดับและผู้ปฏิบัติในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารระดับภาควิชาเห็นว่าผู้บริหารระดับสูงควรมีแนวคิดและนโยบายด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ทันสมัย ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง ปัญหาเรื่องการเป็นสถาบันในระดับที่ต้องรับผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอที่จะพัฒนาต่อยอดได้ มีการเสนอแนะให้นำภาคธุรกิจเอกชนเข้ามาเปิดสอนภาษาต่างประเทศให้กับผู้เรียนในสถาบันเพื่อขยายขีดความสามารถในการสนองความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น โดยสถาบันเป็นผู้ดูแลด้านคุณภาพและการบริหารจัดการ

## 1.2 ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอนที่ได้จากแบบสอบถามมีหลายประเด็นที่ครอบคลุมทุกแง่มุมของผู้สอนไม่ว่าจะเป็นข้อมูลพื้นฐาน และความคิดเห็นของผู้สอนต่อสภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้ แต่ในที่นี้ จะนำเสนอเฉพาะข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ และสะท้อนสภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้ ส่วนข้อมูลอื่น ๆ สามารถดูรายละเอียดได้ในบทที่ 4 ในส่วนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สอน

การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้สอนและการอภิปรายผล จะนำเสนอและอภิปรายผลแยกตามกลุ่มภาษาและภายใต้หัวข้อดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลด้านผู้สอน (จำนวน วุฒิการศึกษา ภาระงาน ความเห็นด้านภาระงาน ผลงานทางวิชาการ การเพิ่มพูนศักยภาพความสามารถในด้านภาษา ความพึงพอใจในการเป็นผู้สอนภาษา และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่นักศึกษาไทยควรเรียน)

2. ข้อมูลด้านการเรียนการสอน (ขนาดของชั้นเรียน ภาษาที่ใช้ในการสอน กิจกรรมที่ใช้แล้วได้ผลในการเรียนการสอน)
3. ปัญหาและอุปสรรคการสอน

### 1.2.1 ภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษได้รับการจัดอันดับให้ภาษาที่สำคัญอันดับ 1 สำหรับนักศึกษาไทย โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศจำนวน 38 ใน 43 ราย (88.37%) ในงานวิจัยนี้

#### 1.2.1.1 ข้อมูลด้านผู้สอนภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 21 ราย กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มตัวอย่างภาษาที่มีจำนวนมากที่สุดในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 43 คน คิดเป็นร้อยละ 48.84 ของกลุ่มตัวอย่างทุกภาษา

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 21 ราย มีผู้จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก 6 ราย ระดับปริญญาโท 13 ราย และระดับปริญญาตรี 2 ราย

ประสบการณ์การสอนโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษคือ 13.69 ปี ซึ่งนับว่ายาวนานกว่าผู้สอนภาษาอื่น ๆ ยกเว้นผู้สอนภาษาฝรั่งเศส

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษมีภาระงานที่มากและหลายหลากกว่าผู้สอนภาษาอื่น ๆ ทุกภาษา เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาเดียวที่เปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรีและโท และเปิดสอนถึง 3 สถานะวิชาคือ วิชาบังคับพื้นฐานสำหรับนักศึกษาทุกคน เป็นวิชาเลือกและเป็นวิชาเอก-โท ในบางสถาบันกลุ่มตัวอย่าง โดยในจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษา 21 ราย ทุกรายสอนระดับปริญญาตรี มี 10 รายที่สอนระดับปริญญาตรีเพียงระดับเดียว อีก 11 รายสอนทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ภาระงานสอนโดยเฉลี่ยของผู้สอนคือ 14.45 ชั่วโมง/สัปดาห์/คน ซึ่งสูงกว่าผู้สอนภาษาอื่น ๆ ยกเว้นผู้สอนภาษาจีน สเปนและอิตาลี ส่วนวิชาสอนโดยเฉลี่ยคือ 2.57 รายวิชา/คน/ภาคการศึกษา ซึ่งก็นับว่ามีจำนวนวิชาสอนสูงสุด รองจากผู้สอนภาษาเยอรมันและอาหรับ เมื่อเทียบกับภาษาอื่น ๆ มีผู้สอนเพียง 2 ใน 21 รายที่สอนภาษาอังกฤษใน 1 สถานะรายวิชา ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างสอน 2 สถานะรายวิชาและหลายรายสอนมากกว่า 3 สถานะรายวิชาเพราะสอนทั้งระดับปริญญาตรีและโท

นอกจากภาระงานสอน กลุ่มตัวอย่างยังมีภาระงานอื่น ๆ เช่น การเป็นกรรมการชุดต่าง ๆ ด้วยภาระทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ทำให้กลุ่มตัวอย่าง 14 ใน 21 (66.67%) มีความเห็นว่าภาระงาน



ของตคนมีมากขึ้นไป ซึ่งนับว่าเป็นภาษาที่มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนที่เห็นว่าตคนมีภาระงานมากขึ้นไปมากเป็นลำดับสาม รองจากกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเขมรและภาษาจีน

แม้จะมีภาระงานมากมาย กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษก็เป็นกลุ่มที่ผลิตผลงานทางวิชาการมากมายและหลากหลายที่สุดเมื่อเทียบกับผู้สอนภาษาอื่น โดยผลงานวิชาการที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษผลิตคิดเป็น 54.28% ของผลงานวิชาการทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 คน ซึ่งก็นับว่าไม่น้อยเมื่อเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีอยู่ในงานวิจัยคือ 21 รายจาก 43 ราย (48.84%) ผลงานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามีครบทุกประเภทไม่ว่าการเรียบเรียงตำรา/เอกสารการสอน งานวิจัย การเขียนบทความ การนำเสนอผลงานวิจัย และงานแปล โดยการเรียบเรียง ตำรา/เอกสารการสอนเป็นผลงานที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษผลิตมากที่สุดและการนำเสนอผลงานวิชาการเป็นผลงานน้อยที่สุด

ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษถนัดที่สุด 3 ลำดับแรกมีดังนี้คือ ถนัดไวยากรณ์ และการอ่านเป็นลำดับ 1 รองลงมาคือการพูด และลำดับ 3 คือ การฟังและศัพท์ ส่วนทักษะที่ไม่ถนัดที่สุดคือ การแปล งานล่ามและการเขียน และทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนต้องการพัฒนาที่สุดคือ การแปล การเขียนและการฟังโดยลำดับ

กลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากเป็นลำดับสาม ใน 11 ภาษา ที่มีโอกาสไปเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในประเทศด้วยการ ไปฝึกอบรม สัมมนา หรือดูงาน โดยกึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (15 ใน 21 ราย 71.43%) เคยเข้าฝึกอบรม สัมมนา หรือดูงานในประเทศ โดยค่าเฉลี่ยการ ไปฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศของกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษคือ 1.24 คนในรอบ 5 ปี แต่ในแง่การนำเสนอผลงานทางวิชาการภายในประเทศกลับพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยมากที่สุดที่เคยไปเสนอผลงานคือเพียง 5 ใน 21 ราย (23.81%) และนับว่ามีน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้สอนภาษาอื่น ๆ ที่เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการภายในประเทศ

เมื่อเทียบกับภาษาอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษมีโอกาสค่อนข้างน้อยในการไปฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานหรือการนำเสนอผลงานวิชาการในต่างประเทศ มีเพียง 12 ใน 21 ราย (57.14%) ที่เคยไปฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในต่างประเทศ รองลงมาจากผู้สอนภาษาเยอรมัน จีน ญี่ปุ่น เกาหลี มลายู และฝรั่งเศส ที่น่าประหลาดใจคือมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 2 ใน 21 ราย ที่เคยไปนำเสนอผลงานวิชาการในต่างประเทศ นับว่าน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับผู้สอนภาษาอื่น ๆ ที่ได้เคยไปเสนอผลงาน

เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษใช้กิจกรรมและวิธีหลากหลายที่สุดในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษของตคน โดยมีลำดับการใช้ดังนี้ 1) การเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองจากเทป และตำรา 2) การฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม

3) การอ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ต่างประเทศ และ การสนทนากับชาวต่างประเทศ 4) การฟังข่าวจากต่างประเทศ 5) สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต และ 6) การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ

เหตุผลหลักที่ทำให้ 20 ใน 21 ราย (95.24%) ของกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษเลือกที่จะมามีอาชีพการสอน คือ มีใจรักด้านภาษา นอกจากนี้ 17 ใน 21 ราย (80.95%) ระบุว่าสอนเพราะจบการศึกษามาด้านภาษาอังกฤษ 16 ราย (76.19%) ระบุว่ามิใช่รักการสอนและ 14 ราย (66.67%) ระบุว่ามีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ

ในแง่ความพึงพอใจในการเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทุกคน (20 ใน 21 ราย หรือ 95.24%) มีความพึงพอใจในระดับมากและมากที่สุด มีเพียง 1 ราย ที่มีความพึงพอใจในระดับน้อย

### 1.2.1.2 ข้อมูลด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

มากกว่าครึ่งของชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในระดับปริญญาตรีเป็นชั้นเรียนที่มีนักศึกษาจำนวน 30 คนขึ้นไป ชั้นเรียนวิชาเลือกและวิชาเอก-โท มีขนาดเล็กกว่าชั้นเรียนวิชาพื้นฐาน โดยส่วนใหญ่เป็นชั้นเรียนขนาด 21-30 คน ส่วนชั้นเรียนระดับปริญญาโท ก็จะมีผู้เรียนไม่เกิน 30 คน

ในการสอนภาษาอังกฤษ ผู้สอนส่วนใหญ่ 15 ใน 21 ราย (หรือ 71.43%) ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนภาษาอังกฤษวิชาพื้นฐานในระดับมากและมากที่สุด มีเพียง 6 ราย (28.57%) ที่ใช้น้อยและน้อยที่สุด ส่วนในการสอนวิชาเลือก ผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษในการสอนมากขึ้น โดย 13 จาก 17 ราย (76.47%) ที่สอนใช้ในระดับมากและมากที่สุด มีเพียง 4 ราย (23.53%) ที่ใช้ระดับน้อยและผู้สอนก็ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นในการสอนวิชาเอก-โทภาษาอังกฤษ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 รายที่สอนวิชาเอก-โทใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในระดับมากและมากที่สุด

นอกจากการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนแล้ว กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษยังใช้ภาษาในชีวิตประจำวันด้วย โดย 14 ใน 21 ราย (66.67%) ใช้ในระดับมากถึงมากที่สุด และ 7 ราย (33.33%) ใช้ในระดับน้อย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างจำนวนเกือบครึ่ง 10 ราย (47.62%) ยังใช้ภาษาในกิจกรรมอื่น ๆ เช่นในงานแปลหรืองานล่ามในระดับมากและมากที่สุด ขณะที่ 11 ราย (52.38%) ใช้น้อยถึงน้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษมีความเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษทุกทักษะมีความสำคัญ โดยทักษะที่ควรสอนเน้นที่สุดคือ 3 ทักษะหลักของภาษาคือทักษะการอ่าน ฟัง พูด ศัพท์เขียน และไวยากรณ์ ส่วนทักษะอื่น ๆ มีความสำคัญในลำดับรองลงมา ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับทักษะที่ควรเน้นสอน

ทักษะ	ลำดับ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		เน้นระดับมาก	ควรเน้นมากที่สุด	รวม (N = 21)
อ่าน	1	3 (14.29%)	18 (85.71%)	21 (100%)
ฟัง	2	11 (52.38%)	9 (42.86%)	20 (95.24%)
พูด	2	12 (57.14%)	8 (38.10%)	20 (95.24%)
ศัพท์	2	15 (57.14%)	5 (23.81%)	20 (95.24%)
เขียน	3	11 (52.38%)	8 (38.10%)	19 (90.48%)
ไวยากรณ์	3	12 (57.14%)	7 (33.33%)	19 (90.48%)
แปล	4	9 (42.86%)	2 (9.52%)	11 (52.38%)
คำม	5	4 (19.05%)	2 (9.52%)	6 (28.57%)

ในการสอน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษใช้กิจกรรมช่วยสอนหลากหลายประเภท และนับว่าหลากหลายชนิดที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในระดั้มากถึงมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากการใช้จากมากที่สุดไปมากได้ ดังนี้ 1) การเล่าเรื่อง 2) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม 3) การพูดหน้าชั้น/ในที่ชุมชน 4) การเล่นเกมทางภาษา 5) การเขียนบันทึกบันทึกประจำวันและการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต 6) การเล่นเกม และ 7) การร้องเพลง

การใช้กิจกรรมทุกประเภทข้างต้นเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเชื่อว่าทุกกิจกรรมสอนจะมีประสิทธิผลในการช่วยการเรียนการสอน โดยกลุ่มตัวอย่างคิดว่ากิจกรรมที่ได้ผลในลำดับมากถึงมากที่สุดเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) การเล่นเกมทางภาษา 2) การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน 3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม 4) การเล่าเรื่อง 5) การเล่นเกมและการร้องเพลง 6) การเขียนบันทึกประจำวัน และ 7) การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต

เป็นเรื่องที่น่าสังเกตว่า 4 ลำดับกิจกรรมที่ผู้สอนกลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด สอดคล้องกับความคิดเห็นด้านประสิทธิผลของกิจกรรมทั้ง 4 ประเภทดังกล่าว

### 1.2.1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษมีความเห็นว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคที่สุดในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษคือปัญหาผู้เรียนไม่มีความพร้อมและจำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป ส่วนปัญหาในลำดับรองลงมา คุรายละเอียดได้ในตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 ลำดับปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษ

ลำดับของ ปัญหา	ปัญหา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวม (N = 21)
		เป็นปัญหา ระดับมาก	เป็นปัญหาใน ระดับมากที่สุด	
1	ผู้เรียนไม่มีความพร้อม	7	11	18 (85.71%)
	จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป	9	9	18 (85.71%)
2	ภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไป	7	7	14 (66.67%)
3	เวลาสำหรับการเรียนการสอนมีน้อยเกินไป	10	-	10 (47.62%)
4	การขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอน	9	-	9 (42.86%)
5	สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม	4	4	8 (38.10%)
	การขาดการสนับสนุนจากสถาบัน	6	2	8 (38.10%)
6	ขาดความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสอน	3	-	3 (14.29%)
7	ขีดจำกัดด้านความรู้ด้านภาษาของผู้สอน	2	-	2 (9.52%)

### 1.2.2 ภาษาตะวันตกอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษ

นอกจากภาษาอังกฤษแล้วภาษาตะวันตกอื่น ๆ ที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้ด้วยคือ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลี โดยภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญโดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอน 43 ราย ให้ความสำคัญในลำดับก่อนข้างจะต้น ๆ คือ ลำดับที่ 4 จาก 11 ภาษา ขณะที่ภาษาเยอรมัน สเปนและอิตาลีถูกจัดลำดับท้าย ๆ และไม่ติดอันดับ 1 ใน 5 ของภาษาที่นักศึกษาไทยควรเรียน

ภาษาฝรั่งเศสและเยอรมันเปิดเป็นวิชาเลือกและวิชาเอกโทในสถาบันกลุ่มตัวอย่าง ส่วนภาษาสเปนและอิตาลีเปิดสอนเป็นวิชาเลือกเท่านั้น

#### 1.2.2.1 ข้อมูลด้านผู้สอนภาษาตะวันตกอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศส 4 คน โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนฝรั่งเศส 1 ราย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 2 ราย จบการศึกษาระดับปริญญาโท และ 1 ราย จบการศึกษาระดับปริญญาเอก กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมัน มีจำนวน 1 คนและจบการศึกษาระดับปริญญาโท ส่วนผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีซึ่งเป็นผู้สอนรายเดียวกัน และเป็นชาวต่างประเทศจบการศึกษาระดับปริญญาตรี

ประสบการณ์สอนโดยเฉลี่ยของผู้สอนภาษาฝรั่งเศสคือ 20.75 ปี ซึ่งนับว่ายาวนานที่สุดกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาใด ๆ ประสบการณ์โดยเฉลี่ยของผู้สอนภาษาเยอรมันคือ 1 ปีครึ่ง

ส่วนประสบการณ์ของผู้สอนภาษาสเปนคือ 4 เดือน และประสบการณ์ของผู้สอนภาษาอิตาลีคือ 2 เดือน ซึ่งนับว่าต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับผู้สอนภาษาอื่น ๆ ในภาคใต้

ภาระงานสอน โดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสคือ 10.75 ชม./สัปดาห์ ภาระรายวิชาสอน โดยเฉลี่ยคือ 2.25 วิชา/ภาคการศึกษา/คน ขณะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันมีภาระงาน โดยเฉลี่ย 9 ชม./สัปดาห์ มีรายวิชาสอนโดยเฉลี่ย 3 วิชา/ภาคการศึกษา ภาระงานของผู้สอน ภาษาสเปนค่อนข้างมากคือ 19 ชม./สัปดาห์ รายวิชาสอน 2 วิชา/ภาคการศึกษา/คน และผู้สอน ภาษาอิตาลีมีภาระงานโดยเฉลี่ย 15 ชม./สัปดาห์ และมี 2 รายวิชา/ภาคการศึกษา นับว่าผู้สอน ภาษาสเปนมีภาระงานสอนรายชั่วโมงสูงสุดเมื่อเทียบกับภาษาทุกภาษาที่เปิดสอนในภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ส่วนใหญ่ (3 ใน 4 รายหรือ 75%) มีความเห็นว่าภาระงานของตนเหมาะสมแล้ว ขณะที่มีเพียง 1 รายมีความเห็นว่าภาระงานของตนเองมีมาก ขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันและอิตาลีเห็นว่าภาระงานของตนเหมาะสมแล้ว และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนเห็นว่าภาระงานของตนเองมีน้อยเกินไป นับว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนเป็นกลุ่มผู้สอนรายเดียวใน 43 รายที่เห็นว่าภาระงานของตนเองมีน้อยเกินไป

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีผลงานทางวิชาการครบทุกประเภท โดยผลงานทุกกลุ่ม ทำมากที่สุดคือ การแต่งเรียบเรียงตำรา/เอกสารการสอนและงานแปล รองลงมาคือ งานวิจัย และการเขียนบทความและการนำเสนอผลงานวิชาการตามลำดับ ขณะที่กลุ่มผู้สอนภาษาเยอรมันมีผลงานทางวิชาการเพียงประเภทเดียวคือ การแต่งเรียบเรียงตำรา/เอกสารการสอน และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลี ไม่มีผลงานวิชาการใด ๆ เลย

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเยอรมันเป็น 1 ในกลุ่มตัวอย่างภาษาที่ผู้สอนทุกคนมีโอกาสไปฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในต่างประเทศ (ภาษาอื่นๆ ที่ผู้สอนทุกคนเคยไปคือ ภาษาจีน เกาหลี ญี่ปุ่น และ มาลายู) ส่วนภาษาฝรั่งเศส มีกลุ่มตัวอย่าง 3 ใน 4 รายที่เคยไปอบรม/สัมมนา/ดูงานต่างประเทศ นอกจากนี้ 3 ใน 4 รายของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนฝรั่งเศสก็เคยเข้าอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศ ด้วย ค่าเฉลี่ยการ ไปอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศของผู้สอนฝรั่งเศส คือ 1.5 ครั้ง/คน/5ปี ผู้สอน ภาษาเยอรมันก็มีโอกาสไปอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศโดยมีอัตราเฉลี่ยของการ ไปอบรม/สัมมนา/ดูงาน คือ 1 ครั้ง/คน/5 ปี ส่วนการไปนำเสนอผลงานวิชาการ พบว่าผู้สอนภาษาเยอรมันไม่เคยเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ ขณะที่ 2 ใน 4 รายของผู้สอนฝรั่งเศสเคยเสนอผลงาน วิชาการในประเทศและ 1 ราย เคยเสนอในต่างประเทศ

ทักษะที่กลุ่มผู้สอนภาษาฝรั่งเศสถนัดที่สุดคือ ด้านศัพท์และไวยากรณ์ รองลงมาคือ ฟัง พูด และอ่าน และทักษะที่ไม่ถนัดที่สุดคือ การเขียน ล่าม และการแปล ขณะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันถนัดการฟัง พูด อ่านที่สุด และไม่ถนัดการแปล การเขียน และคำศัพท์ที่สุด

ในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาของตน กลุ่มผู้สอนภาษาฝรั่งเศสและเยอรมันใช้วิธีการต่าง ๆ ในระดับที่มากถึงมากที่สุดหลายวิธีการ โดยกลุ่มผู้สอนฝรั่งเศสใช้วิธีเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองจากเทป หรือตำรามากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 คือ การฟังข่าวต่างประเทศ อ่านสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ สนทนากับชาวต่างประเทศ ฟังเพลง ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม และ 3. เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ขณะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันใช้วิธีการเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา การสนทนากับชาวต่างประเทศ การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม ในลำดับมากที่สุดทุกกิจกรรม

เหตุผลหลักที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทุกคนเลือกมาเป็นครูผู้สอนภาษา คือ เพราะสำเร็จการศึกษามาด้านภาษาฝรั่งเศส และเหตุผลอันดับรองลงมาคือ มีใจรักด้านภาษาและการสอน และเหตุผลสุดท้ายมีความเชี่ยวชาญทางภาษาฝรั่งเศสเป็นขณะที่เหตุผลที่ทำให้ผู้สอนภาษาเยอรมันเลือกอาชีพการสอนคือ เพราะมีใจรักด้านภาษาและการสอน และสำเร็จการศึกษามาทางด้านภาษานี้ โดยเหตุผลทั้ง 3 ข้อมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

ในแง่ความพึงพอใจในการเป็นผู้สอน พบว่า 3 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีความพึงพอใจมากที่สุดและอีก 1 รายมีความพึงพอใจมาก ขณะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันมีความพึงพอใจในระดับมาก และผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีมีความพึงพอใจมากที่สุด

อนึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้เก็บข้อมูลด้านการไปฝึกอบรมหรือเสนอผลงานของผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลี เนื่องจากผู้สอนรายนี้เป็นชาวต่างประเทศ ดังนั้นจึงไม่มีข้อมูลหลาย ๆ ด้านของผู้สอนภาษานี้

#### 1.2.2.2 ข้อมูลด้านการเรียนการสอนภาษาตะวันตกอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษ

ชั้นเรียนวิชาเอก-โทภาษาฝรั่งเศสไม่ว่าจะสอนแยกทักษะหรือบูรณาการทักษะต่าง ๆ จะมีผู้เรียนประมาณ 10-21 คนต่อชั้น ขณะที่ชั้นเรียนเอก-โท ภาษาเยอรมันที่บูรณาการทักษะจะมีขนาดใหญ่กว่าคือ มีผู้เรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไป สำหรับการสอนเป็นวิชาเลือก ซึ่งทุกภาษาไม่ว่าจะเป็นฝรั่งเศส เยอรมัน สเปนและอิตาลีจะสอนแบบบูรณาการทักษะทั้งหมด ส่วนใหญ่แต่ละชั้นเรียนในทุกภาษา จะมีจำนวนผู้เรียน 11-20 คน

ในการเรียนการสอนวิชาเลือกฝรั่งเศส ผู้สอนใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นสื่อในการสอนแตกต่างกันไป โดย 1 ใน 3 รายที่สอนวิชาเลือกภาษาฝรั่งเศส ใช้ภาษาฝรั่งเศสสอนในระดับน้อย อีก 1 รายใช้มากและอีก 1 รายใช้มากที่สุด ส่วนในวิชาเอก-โท ผู้สอน 1 ราย ไม่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเลย ขณะที่อีก 2 ราย ใช้ในระดับมาก ส่วนผู้สอนภาษาเยอรมันก็ใช้ภาษาเยอรมันในการสอนวิชาเอก-โทใน

ระดับน้อย ส่วนข้อมูลการใช้ภาษาในการสอนเป็นวิชาเลือกไม่มี เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างรายนี้ไม่ได้สอนวิชาเลือกภาษาเยอรมัน

นอกจากการใช้ภาษาในการสอนแล้ว ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสยังใช้ภาษาในงานอื่น ๆ เช่น งานแปล ล่ามด้วย แต่ก็ใช้ในระดับน้อย โดย 3 ใน 4 รายระบุว่าใช้น้อยและน้อยที่สุด ขณะที่ 1 รายระบุว่าใช้มาก ส่วนผู้สอนภาษาเยอรมันใช้ในระดั้มาก ในชีวิตประจำวันทั่วไปพบว่าผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทุกราย ใช้ภาษาฝรั่งเศสในระดั้มาก ขณะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันระบุว่าใช้น้อย ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีความเห็นว่าการสอนภาษาผู้สอนควรเน้นสอนแทบทุกทักษะเป็นลำดับแรก ไม่ว่าจะฟัง พูด อ่าน เขียน ไวยากรณ์ และตามด้วยการแปลและล่าม ขณะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันและสเปนกลับให้ความสำคัญทักษะการพูดและฟังเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปจึงเป็นการอ่านและเขียน ส่วนผู้สอนภาษาอิตาลีให้ความสำคัญกับทักษะการพูด ไวยากรณ์ และศัพท์เป็นลำดับหนึ่ง ตามด้วยการเขียนในลำดับถัดไป ดูรายละเอียดทักษะที่ผู้สอนคิดว่าควรเน้นในระดั้มากและมากที่สุดเรียงลำดับความสำคัญในตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับทักษะที่ควรเน้นในระดั้มากและมากที่สุด

ภาษา		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน		ไวยากรณ์		ศัพท์		แปล		ล่าม	
		มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด
ฝรั่งเศส (N = 4)	จำนวน	2	2	2	2	1	3	2	2	1	3	1	3	4	-	1	-
	ลำดับ	1		1		1		1		1		1		2		3	
เยอรมัน (N = 1)	จำนวน		1		1	1			1	1		1		1		1	
	ลำดับ	1		1		2		1		2		2		2		2	
สเปน (N = 1)	จำนวน		1		1	1		1				1		1	1	1	
	ลำดับ	1		1		2		2				1		1		2	
อิตาลี (N = 1)	จำนวน				1			1			1		1				
	ลำดับ			1				2		1		1					

ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสใช้การเล่าเรื่องเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ การพูดหน้าชั้นเรียน การเล่นเกม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม ขณะที่ผู้สอนภาษาเยอรมันไม่ได้ใช้กิจกรรมเสริมใด ๆ ในระดั้มากถึงมากที่สุด ส่วนผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลี เน้นการพูดหน้าชั้นเรียน โดยในการสอนภาษาสเปน ผู้สอนใช้กิจกรรมนี้มากเป็นลำดับหนึ่ง ตามด้วยการเล่นเกม เล่นละคร และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม ส่วนในการสอน

ภาษาอิตาลีเรียน ผู้สอนใช้การพูดหน้าชั้นเรียนและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มเป็นลำดับหนึ่ง และใช้กิจกรรมอื่น ๆ ในระดับน้อย

เมื่อสอบถามความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการใช้กิจกรรมการสอน ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสเห็นว่ากิจกรรมที่ได้ผลที่สุดจากมากไปหาน้อยคือ การร้องเพลง การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน การเล่นเกมและการเล่าเรื่อง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม น่าสังเกตว่า ผู้สอนฝรั่งเศสคิดว่ากิจกรรมการร้องเพลงใช้ได้ผลที่สุด แต่ผู้สอนไม่ได้ใช้กิจกรรมนี้ในการสอน ส่วนผู้สอนภาษาเยอรมันคิดว่ากิจกรรมหลายชนิดมีประสิทธิผลมากเป็นลำดับหนึ่ง แต่ผู้สอนก็ไม่ใช้กิจกรรมใดเลยในระดับมาก ในขณะที่กิจกรรมที่ผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีเห็นว่ามีประสิทธิผลสูงสุดในการช่วยการเรียนการสอนค่อนข้างสอดคล้องกับกิจกรรมที่ผู้สอนใช้ในการสอนภาษาทั้งสองคือ ผู้สอนสเปนคิดว่า การเล่นเกม การเล่นละคร การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน และการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต และผู้สอนอิตาลีคิดว่า การร้องเพลง เล่นเกม การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ได้ผลสูงสุด

รายละเอียดการใช้กิจกรรมเสริมการสอนและความคิดเห็นของผู้สอนต่อประสิทธิผลของกิจกรรมได้ในตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 ลำดับการใช้กิจกรรมเสริมในระดับมากและมากที่สุดและความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษต่อประสิทธิผลของกิจกรรมเสริม

ภาษา	ลำดับการใช้กิจกรรมเสริมทักษะ				ลำดับประสิทธิผลของกิจกรรมเสริมทักษะ			
	ลำดับ 1	ลำดับ 2	ลำดับ 3	ลำดับ 4	ลำดับ 1	ลำดับ 2	ลำดับ 3	ลำดับ 4
ฝรั่งเศส (N = 4)	เล่าเรื่อง	พูดหน้าชั้นเรียน/ชุมชน	เล่นเกม	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม	ร้องเพลง	การพูดหน้าชั้นเรียน/ชุมชน	เล่นเกมเล่าเรื่อง	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม
เยอรมัน (N = 1)	-	-	-	-	เล่นเกม เล่นละคร พูดหน้าชั้นเรียน/ ชุมชน การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต	-	-	-



ตาราง 5.13 ลำดับการใช้กิจกรรมเสริมในระดับมากและมากที่สุดและความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษา  
ตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษต่อประสิทธิภาพของกิจกรรมเสริม (ต่อ)

ภาษา	ลำดับการใช้กิจกรรมเสริมทักษะ				ลำดับประสิทธิผลของกิจกรรมเสริมทักษะ			
	ลำดับ 1	ลำดับ 2	ลำดับ 3	ลำดับ 4	ลำดับ 1	ลำดับ 2	ลำดับ 3	ลำดับ 4
สเปน (N = 1)	พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน	เล่นเกม เล่นละคร แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ในกลุ่ม	-	-	เล่นเกม เล่นละคร พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต	-	-	-
อิตาลี (N = 1)	พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ในกลุ่ม	-	-	-	ร้องเพลง เล่นเกม พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ภายในกลุ่ม	-	-	-

### 1.2.2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษ

ปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศส และเยอรมันพบว่าปัญหาอันดับหนึ่งคือ ผู้เรียนไม่พร้อมและการขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอน ซึ่งปัญหาการขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอนก็เป็นปัญหาลำดับแรกของผู้สอนภาษาสเปน และอิตาลีเช่นกัน แต่ผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีไม่มีปัญหาเรื่องผู้เรียนไม่มีความพร้อม ที่น่าสังเกตคือปัญหาด้านขีดจำกัดความรู้ด้านภาษาไม่เป็นปัญหาสำหรับกลุ่มผู้สอนภาษาใด ๆ เลย ดูรายละเอียดของปัญหาได้ในตารางที่ 5.14

ตารางที่ 5.14 ปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหาในการเรียนการสอนภาษาตะวันตกอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษ

ภาษา	ปัญหา/ลำดับความสำคัญของปัญหา								
	ผู้เรียนไม่มีความพร้อม	จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป	ภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไป	เวลาสำหรับการเรียนมีน้อยเกินไป	ขาดสื่อ/อุปกรณ์	ขาดการสนับสนุนจากสถาบัน	ขาดความรู้ใหม่เกี่ยวกับการสอน	ขีดจำกัดความรู้ภาษาของผู้สอน	สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม
ฝรั่งเศส	1	-	3	3	1	2	2	-	2
เยอรมัน	1	2	2	2	1	2	2	-	1
สเปน	2	-	-	-	1	-	2	-	2
อิตาลี	-	-	-	-	1	-	-	-	-

### 1.2.3 ภาษาตะวันออก

ภาษาตะวันออกที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้มี ภาษาจีน อหรับ ญี่ปุ่น มลายู เกาหลี และภาษาเขมร ทุกภาษายกเว้นภาษาเขมรเปิดสอนเป็นวิชาเอก-โทและวิชาเลือก ขณะที่ภาษาเขมรเปิดสอนเป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และเปิดเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาเอกภาษาไทยในมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2

ภาษาจีน และญี่ปุ่นได้รับการจัดลำดับโดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษา 43 คน ให้เป็นภาษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 และ 3 รองจากภาษาอังกฤษ ส่วนภาษามลายูมีความสำคัญในลำดับที่ 5

#### 1.2.3.1 ข้อมูลด้านผู้สอนภาษาตะวันออก

ในงานวิจัยชิ้นนี้กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีน 4 ราย ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 3 ราย ภาษาเกาหลี 2 ราย ภาษาอหรับ 2 ราย ภาษามลายู 2 ราย และภาษาเขมร 2 ราย ครั้งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนและอหรับจบการศึกษาระดับปริญญาตรี อีกครั้งจบการศึกษาระดับปริญญาโท 2 ใน 3 ของผู้สอนภาษาญี่ปุ่นจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี และ 1 ราย จบการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้สอนภาษาเกาหลีทั้ง 2 รายจบการศึกษาระดับปริญญาโท กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลายูทั้ง 2 คน จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ขณะที่ 1 ใน 2 รายของผู้สอนภาษาเขมรจบการศึกษาระดับปริญญาโทและอีก 1 ราย จบการศึกษาระดับปริญญาเอก กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลายูเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาที่จบการศึกษาสูงมากกว่าผู้สอนภาษาใด ๆ ที่เปิดสอนในภาคใต้เพราะทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาเอก

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรมีประสบการณ์การสอนสูงสุดคือ 16 ปี รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนมลาญ (13 ปี) ภาษาเกาหลี (9 ปี) ภาษาจีน (7.63 ปี) ภาษาอาหรับ (6.5 ปี) และกลุ่มผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีประสบการณ์ต่ำสุดคือ 4.17 ปี

ผู้สอนภาษาจีนมีภาระงานสอนสูงสุด (หากไม่นับผู้สอนภาษาสเปนซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ) คือ สอนโดยเฉลี่ย 16.25 ชั่วโมง/สัปดาห์ ขณะที่ผู้สอนภาษาเขมรมีภาระงานสอนน้อย ชั่วโมงที่สุดคือเพียง 2.5 ชั่วโมง/สัปดาห์ ผู้สอนภาษาจีนและเกาหลีมีจำนวนวิชาสอนมากที่สุดในกลุ่มภาษาตะวันออก คือ 2.5 วิชา/ภาคการศึกษา และผู้สอนภาษาเขมรมีรายวิชาสอนน้อยที่สุดคือเพียง 1 วิชา/ภาคการศึกษา

ดูรายละเอียดภาระงานสอนในแง่รายวิชาและชั่วโมงสอนของผู้สอนภาษาตะวันออกต่าง ๆ ได้ในตารางที่ 5.15

ตารางที่ 5.15 ภาระงานสอนรายชั่วโมงและจำนวนรายวิชาสอนของผู้สอนภาษาตะวันออก

ภาษา	จำนวนชั่วโมงสอน		จำนวนรายวิชา	
	ต่ำสุด - สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด - สูงสุด	เฉลี่ย
จีน	9 - 24	16.25	1 - 4	2.5
ญี่ปุ่น	9 - 10	9.67	2 - 3	2.33
เกาหลี	7 - 9	8	2 - 3	2.5
อาหรับ	7 - 7	7	3 - 3	3
มลาญ	5 - 9	7	2 - 2	2
เขมร	2 - 3	2.5	1 - 1	1

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเกาหลีและอาหรับทุกคนคิดว่าภาระงานของตนมีความเหมาะสมแล้ว กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรทั้ง 2 รายเห็นว่าภาระงานของตนมีมาก ขณะที่กลุ่มผู้สอนภาษาอื่น ๆ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันโดย 3 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างภาษาจีนคิดว่าภาระงานของตนเองมีมาก และมีเพียง 1 ใน 4 ที่คิดว่าภาระงานของตนเหมาะสมแล้ว สำหรับภาษาญี่ปุ่น 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนมีความพอใจกับภาระงาน ขณะที่ 1 รายเห็นว่าตนมีภาระงานมาก 1 ใน 2 ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลาญเห็นว่าภาระงานของตนเหมาะสม และอีก 1 รายเห็นว่าตนมีภาระงานมาก

ในด้านผลงานวิชาการพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกทุกภาษามีผลงานการแต่งเรียบเรียงตำรา/เอกสารการสอน ผลงานวิชาการที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกทำน้อยที่สุดคือ งานวิจัยและการนำเสนอผลงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรและมลาญมีผลงานวิชาการครบทุกด้าน ขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนและญี่ปุ่นมีผลงานน้อยที่สุด

## ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 5.16

ตารางที่ 5.16 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกและผลงานทางวิชาการ

ผลงานวิชาการ	ภาษา/จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลงานวิชาการ					
	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลี	อาหรับ	มาลายู	เขมร
แต่งเรียบเรียงตำราเอกสารการสอน	4	2	2	2	1	2
งานวิจัย	-	-	-	1	2	1
เขียนบทความ	-	1	2	2	2	1
นำเสนอผลงานวิชาการ	-	-	1	-	2	1
งานแปล	3	-	1	1	2	1

โอกาสในการไปฝึกอบรมและการเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศของกลุ่มผู้สอนภาษาตะวันออกมีไม่น้อย กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลีและมาลายูทุกรายและผู้สอนเขมร 1 รายเคยไปอบรม/สัมมนา/ดูงานที่ต่างประเทศ ส่วนการเสนอผลงานวิชาการ พบว่ากลุ่มผู้สอนภาษามาลายูทั้ง 2 รายและกลุ่มผู้สอนภาษาเขมร 1 รายเคยไปเสนอผลงานวิชาการในต่างประเทศ ในแง่ของการฝึกอบรมและการนำเสนอผลงานภายในประเทศในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นทุกรายมีโอกาสไปฝึกอบรมในประเทศ ซึ่งนับว่าสูงกว่าผู้สอนทุกภาษา ภาษาอื่นพบว่า 1 ใน 2 ของผู้สอนภาษาอาหรับและมาลายูเคยเข้ารับการอบรม และ 2 ใน 4 รายของผู้สอนภาษาจีนเคยอบรม/สัมมนา/ดูงานด้านการเรียนการสอน ส่วนผู้สอนภาษาเขมร และเกาหลีไม่เคยเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาเลย ครั้งหนึ่งของผู้สอนภาษาเกาหลี และเขมร เคยนำเสนอผลงานวิชาการในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ส่วนผู้สอนภาษาจีน ญี่ปุ่น และอาหรับไม่เคยนำเสนอผลงานวิชาการทั้งภายในและต่างประเทศ

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนมาลายูมีโอกาสเพิ่มศักยภาพของตนเองมากกว่าทุกภาษา ทั้งการไปอบรม/สัมมนา/ดูงานในประเทศและต่างประเทศและเสนอผลงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

กลุ่มผู้สอนภาษาตะวันออกมีวิธีการพัฒนาความรู้ที่แตกต่างกัน ผู้สอนภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี มาลายู มีโอกาสค่อนข้างสูงที่จะพัฒนาความรู้ของตนเองด้วยการสนทนากับชาวต่างประเทศ ควบคู่กันไปกับการเรียนเสริมเพิ่มเติมด้วยตนเองจากเทปหรือตำรา ขณะที่ผู้สอนภาษาเขมร ใช้วิธีการเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองเป็นหลัก

ดูรายละเอียดได้ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 5.17 วิธีการที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนใช้ในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษา

ภาษา	วิธีการที่จําากถึงมากที่สุด (เรียงจากมากที่สุดไปมาก)
จีน (N = 4)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต สนทนากับชาวต่างประเทศ 2. ฟังข่าวต่างประเทศ 3. ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ
ญี่ปุ่น (N = 3)	1. สนทนากับชาวต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เรียนรู้ด้วยตัวเอง 2. อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม
เกาหลี (N = 2)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ สนทนากับชาวต่างประเทศ
มลายู (N = 2)	1. สนทนากับชาวต่างประเทศ เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา 2. ฟังเพลง ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม อ่านหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ, เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
อาหรับ (N = 2)	1. สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต 2. อ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ต่างประเทศ เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา ฟังข่าวต่างประเทศ เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ
เขมร (N = 2)	1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา

หากมองความสามารถทางทักษะภาษาของผู้สอนภาษาตะวันออก จะพบว่า ผู้สอนภาษาจีน อาหรับ และมลายู มีความเห็นว่าตนเองมีความสามารถหลายทักษะในลำดับที่หนึ่ง ขณะที่ผู้สอนภาษาเกาหลี เขมร และภาษาญี่ปุ่นยังมีความถนัดในทักษะต่าง ๆ แตกต่างกัน

ดูรายละเอียดความสามารถทางทักษะภาษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกและความต้องการในการพัฒนาทักษะได้ในตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.18 ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกถนัดที่สุด ไม่ถนัดที่สุด และต้องการพัฒนาที่สุดตามลำดับแรก

ภาษา	ทักษะที่ถนัดที่สุด							
	ฟัง	พูด	อ่าน	เขียน	ศัพท์	ไวยากรณ์	แปล	ล่าม
จีน (N = 4)	1	1	1	-	1	-	-	-
ญี่ปุ่น (N = 3)	2	-	1	-	3	1	2	-
เกาหลี (N = 2)	-	-	1	-	1	1	2	-
อาหรับ (N = 2)	1	1	1	-	-	1	-	-
มลายู (N = 2)	1	1	-	1	-	1	1	-
เขมร (N = 2)	-	-	1	1	1	1	-	2

ตารางที่ 5.18 ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกณัดที่สุด ไม่นัดที่สุด และต้องการพัฒนาที่สุด สามลำดับแรก (ต่อ)

	ทักษะที่ไม่นัดที่สุด							
จีน (N = 4)	-	-	-	-	-	2	3	1
ญี่ปุ่น (N = 3)	-	3	-	1	-	-	-	2
เกาหลี (N = 2)	1	-	-	1	-	-	-	1
อาหรับ (N = 2)	-	-	-	-	1	-	3	2
มลายู (N = 2)	-	-	1	-	1	-	-	2
เขมร (N = 2)	1	1	-	-	-	-	2	1
	ทักษะที่ต้องการพัฒนาที่สุด							
จีน (N = 4)	-	-	-	-	-	3	2	1
ญี่ปุ่น (N = 3)	1	2	-	-	3	3	3	-
เกาหลี (N = 2)	-	3	-	-	2	-	1	1
อาหรับ (N = 2)	3	-	-	1	-	-	2	3
มลายู (N = 2)	-	1	-	3	2	-	-	3
เขมร (N = 2)	3	2	3	2	-	-	1	1

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีน อาหรับ และมลายูเป็นผู้สอน 3 ใน 4 ภาษาที่ถนัดทักษะการฟังและพูดเป็นอันดับหนึ่ง (อีกภาษาคือผู้สอนภาษาเยอรมัน เพราะผู้สอนภาษาอื่นส่วนใหญ่จะถนัดทักษะการอ่านและ ไวยากรณ์เป็นอันดับหนึ่ง)

งานล้ามเป็นทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนทุกภาษาระบุว่าเป็น 1 ใน 3 ของทักษะที่ไม่นัดที่สุด ถัดมาคือ การแปล คำศัพท์ การเขียน การพูด การฟัง และไวยากรณ์

ในการเพิ่มพูนศักยภาพด้านภาษาของตน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกส่วนใหญ่ใช้วิธีการเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง จากตำรา หรือฟังเทป การสนทนากับชาวต่างประเทศ และการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ

รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเพิ่มพูนศักยภาพของกลุ่มผู้สอนภาษาตะวันออกอยู่ในตารางที่

ตารางที่ 5.19 ลำดับการใช้และวิธีการที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกใช้พัฒนาความรู้ด้านภาษา

ภาษา	ลำดับการใช้/วิธีการพัฒนาความรู้ทางภาษา						
	เรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองจากเทปคำบรรยาย	อ่านหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ	ฟังข่าวต่างประเทศ	ฟังเพลงดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม	สนทนากับชาวต่างประเทศ	เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ	สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
จีน (N = 4)	1	1	2	3	1	3	1
ญี่ปุ่น (N = 3)	1	2	-	2	1	-	1
เกาหลี (N = 2)	1	1	-	-	1	-	-
อาหรับ (N = 2)	2	2	2	-	-	2	1
มลายู (N = 2)	1	2	-	2	1	2	2
เขมร (N = 1)	1	-	-	-	-	-	-

เหตุผลหลักที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนภาษาจีน และเกาหลีเลือกมาสอนภาษาคือ มีใจรักด้านการสอนและมีใจรักด้านภาษา และเมื่อสอบถามถึงความพึงพอใจในอาชีพพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด มีเพียงไม่กี่รายที่มีความพึงพอใจในระดับน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนภาษามลายู ซึ่ง 1 รายระบุว่ามีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด ซึ่งนับเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนรายเดียวใน 43 รายที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด มีผู้สอนภาษาเขมร 1 รายที่มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ดูรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุผลและความพึงพอใจในการเป็นผู้สอนภาษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกได้ในตารางที่ 5.20

ตารางที่ 5.20 เหตุผลในการเลือกอาชีพการสอนภาษาและความพึงพอใจในการเป็นผู้สอนภาษาตะวันออกของกลุ่มตัวอย่าง

ภาษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเหตุผลในการเป็นผู้สอน				ระดับความพึงพอใจ			
	มีใจรักด้าน การสอน	มีใจรักด้าน ภาษา	สำเร็จการ ศึกษาด้าน ภาษาที่สอน	มีความ เชี่ยวชาญ ด้านภาษา	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
จีน (N = 4)	4	1	2	-	-	1	1	2
ญี่ปุ่น (N = 3)	2	2	1	1	-	-	3	-
เกาหลี (N = 2)	2	1	1	-	-	-	2	-
อาหรับ (N = 2)	1	2	1	1	-	-	2	-
มลายู (N = 2)	1	1	2	1	1	-	-	1
เขมร (N = 2)	1	1	-	1	-	1	1	-
รวม (N = 15)	12 80%	8 53.33%	7 46.67%	4 26.67%	1 6.67%	2 13.33%	9 60%	3 20%

### 1.2.3.2 ข้อมูลด้านการเรียนการสอนภาษาตะวันออก

ขนาดของชั้นเรียนของภาษาตะวันออกซึ่งกำลังเป็นที่นิยมเรียน เช่น ภาษาจีน เกาหลี และ ญี่ปุ่นจะมีขนาดใหญ่กว่าภาษาอาหรับ มลายูและเขมร แต่ในภาพรวมพบว่าชั้นเรียนวิชาเอกโทจะมีขนาดใหญ่กว่าชั้นเรียนวิชาเลือก โดยชั้นเรียนวิชาเอก-โทภาษาจีนที่สอนแยกทักษะหรือบูรณาการทักษะจะเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่ตั้งแต่ 30 ขึ้นไป ส่วนชั้นเรียนวิชาเลือกจะมีขนาดเล็กลง มีผู้เรียนตั้ง 11-30 คน ส่วนชั้นเรียนวิชาเอก-โทภาษาญี่ปุ่นที่สอนแยกทักษะจะมีขนาด 21-30 คน และทักษะบูรณาการจะมีผู้เรียนตั้ง 21 คน จนถึงมากกว่า 30 คน ในวิชาเลือกภาษาญี่ปุ่น ชั้นเรียนก็จะเล็กลงกว่าวิชาเอก-โท โดยมีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 21-30 คน ชั้นเรียนวิชาเอกโทภาษาเกาหลีที่สอนแยกทักษะจะมีผู้เรียนตั้งแต่ 21 ขึ้นไป จนถึงมากกว่า 30 คน แต่ถ้าเป็นวิชาบูรณาการทักษะชั้นเรียนจะมีขนาดใหญ่ขึ้นมีจำนวนมากกว่า 30 คนขึ้นไป ชั้นเรียนวิชาเลือกเกาหลีจะมีขนาดเล็กกว่าวิชาเอกโทคือมีผู้เรียน 21-30 คนต่อชั้น ส่วนภาษามลายู ชั้นเรียนวิชาเอก-โททุกวิชาจะมีผู้เรียนตั้ง 21 คนถึงมากกว่า 30 คนขึ้นไป และชั้นเรียนวิชาเลือกส่วนใหญ่จะมีผู้เรียนน้อยกว่าคือตั้งแต่ต่ำกว่า 10 คน ส่วนวิชาเอก-โทภาษาอาหรับทั้งที่แยกทักษะและบูรณาการทักษะจะมีผู้เรียนตั้ง



แต่ 11-30 คน ชั้นเรียนเอก-โทภาษาเขมรจะมีขนาด 21-30 คน ขณะที่ชั้นเรียนวิชาเลือกภาษาเขมร ซึ่งสอนแบบบูรณาการทักษะจะมีผู้เรียนตั้งแต่ 11 – มากกว่า 30 คน

ในการสอนภาษา กลุ่มตัวอย่างผู้สอนใช้ภาษาเป้าหมายในการสอนในระดับที่แตกต่างกัน ในการสอนเป็นวิชาเลือกพบว่าผู้สอนภาษาจีนและเขมรทุกคนใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อในการสอนในระดับมากที่สุด รองลงมาคือผู้สอนภาษาเกาหลี ซึ่งทุกคนที่สอนใช้ภาษาเกาหลีในการสอนในระดับมาก ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีความหลากหลาย ผู้สอน 1 รายใช้ในระดับน้อย 1 รายใช้ในระดับมากและอีก 1 รายใช้ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้สอนภาษามลายูเป็นวิชาเลือกทั้ง 2 ราย ใช้ภาษามลายูในการสอนในระดับน้อยและน้อยที่สุด

ในการสอนเป็นวิชาเอก-โท ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นใช้ภาษาญี่ปุ่นมากกว่าผู้สอนภาษาตะวันออกรายอื่น ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่สอนภาษาญี่ปุ่นใช้ในระดับมากและมากที่สุด ผู้สอนภาษาเกาหลีและเขมรทุกคนใช้ภาษาเป้าหมายในระดับมาก ครั้งหนึ่งของผู้สอนภาษามลายูใช้ภาษามลายูในระดับมาก และอีกครั้งหนึ่งใช้ในระดับน้อย ส่วนผู้สอนภาษาอาหรับทั้ง 2 ราย ใช้ภาษาอาหรับสอนในระดับน้อย

นอกจากการใช้ภาษาในการสอนแล้ว กลุ่มตัวอย่างผู้สอนยังใช้ภาษาในกิจกรรมอื่น ๆ เช่นงานแปลและล่าม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนภาษามลายูใช้มากที่สุด รองลงมาคือผู้สอนภาษาเกาหลี และญี่ปุ่น ผู้สอนภาษาเขมรดูเหมือนจะใช้น้อยที่สุด ส่วนในชีวิตประจำวันทั่วไป กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันมากที่สุด มากกว่าผู้สอนภาษาตะวันออกอื่น ๆ ขณะที่ผู้สอนภาษาเขมรใช้น้อยที่สุด ดูรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ภาษาในกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากงานสอนได้ในตารางที่ 5.20

ตารางที่ 5.21 กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกและการใช้ภาษาในกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากงานสอน

ภาษา	กิจกรรม เช่น งานแปล ล่าม ฯลฯ					ชีวิตประจำวัน				
	ไม่ใช้ เลข	ใช้น้อยที่ สุด	ใช้ น้อย	ใช้ มาก	ใช้ มากที่สุด	ไม่ใช้ เลข	ใช้น้อยที่ สุด	ใช้น้อย	ใช้ มาก	ใช้ มากที่สุด
จีน (N = 4)	-	-	3	-	1	-	-	1	3	-
ญี่ปุ่น (N = 3)	-	-	1	1	1	-	-	2	1	-
เกาหลี (N = 2)	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-
อาหรับ (N = 2)	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-
มลายู (N = 2)	-	-	-	-	2	-	1	-	1	-
เขมร (N = 2)	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกส่วนใหญ่เห็นว่าในการสอนควรเน้นสอนทักษะการพูดและฟังในลำดับต้น ๆ แล้วจึงตามด้วยทักษะอื่นๆ ขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรเห็นความสำคัญของการอ่านและเขียนมากกว่า

ดูรายละเอียดความเห็นเรียงความสำคัญของทักษะต่าง ๆ ที่ควรเน้นในตารางที่ 5.22

ตารางที่ 5.22 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกกับความเห็นต่อทักษะที่ควรเน้นในระดับมากและมากที่สุด

ภาษา		ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน		ไวยากรณ์		ศัพท์		แปล		ข้าม	
		มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด
จีน (N = 4)	จำนวน	1	3	1	3	1	3	1	3	2	2	1	3	3	1	2	1
	ลำดับ	1		1		1		1		1		1		1		2	
ญี่ปุ่น (N = 3)	จำนวน	1	2	1	2	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	-
	ลำดับ	1		1		1		1		1		1		2		3	
เกาหลี (N = 2)	จำนวน	1	1	1	1	2	-	2	-	1	1	1	1	2	-	1	-
	ลำดับ	1		1		2		2		1		1		2		3	
อาหรับ (N = 2)	จำนวน	1	1		2	1	1	1	1	1	-	1	-	1	-	1	-
	ลำดับ	2		1		2		2		3		3		3		3	
มลายู (N = 2)	จำนวน	-	2	-	2	-	2	-	2	1	-	2	-	1	-	-	-
	ลำดับ	1		1		1		1		3		2		3		-	
เขมร (N = 2)	จำนวน	2		2		1	1	1	1	2		1	1	1		-	-
	ลำดับ	2		2		1		1		2		1		3		-	

กิจกรรมเสริมทักษะที่ผู้สอนภาษาตะวันออกใช้มีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่าง ขึ้นอยู่กับตัวผู้สอน ลักษณะของชั้นเรียน ระดับความสามารถของผู้เรียน และที่สำคัญที่สุด คือ ความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น

ตารางที่ 5.23 ลำดับกิจกรรมเสริมที่ใช้ในระดับมากและมากที่สุดและความเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างผู้สอนภาษาตะวันออกต่อประสิทธิภาพของกิจกรรมเสริม

ภาษา	ลำดับการใช้/กิจกรรมเสริมทักษะ				ลำดับประสิทธิภาพของกิจกรรมเสริมทักษะ			
	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
จีน (N = 4)	เล่าเรื่อง	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นภายในกลุ่ม	เขียนบันทึก	ร้องเพลงพูดหน้าชั้นเรียน/ชุมชน	เล่าเรื่องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มเขียนบันทึก	เล่นเกมเล่นละครโปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต	-

ตารางที่ 5.23 สี่ลำดับกิจกรรมเสริมที่ใช้ในระดับมากและมากที่สุดและความเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างผู้สอนภาษา  
ตะวันออกต่อประสิทธิผลของกิจกรรมเสริม (ต่อ)

ภาษา	ลำดับการใช้กิจกรรมเสริมทักษะ				ลำดับประสิทธิผลของกิจกรรมเสริมทักษะ			
	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
ญี่ปุ่น (N = 3)	แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นในกลุ่ม	โปรแกรม คอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต	เล่นเกม พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน	-	เล่นเกม พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นในกลุ่ม	ร้องเพลง เล่นละคร เล่าเรื่อง	-	-
เกาหลี (N = 2)	เล่าเรื่อง	ร้องเพลง พูดหน้า ชั้นเรียน/ ชุมชน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ในกลุ่ม เขียนบันทึก	-	-	พูดหน้า ชั้นเรียน/ ชุมชน เขียนบันทึก	ร้องเพลง เล่นละคร เล่าเรื่อง	-	-
อาหรับ (N = 2)	เล่าเรื่อง	พูดหน้า ชั้นเรียน/ ชุมชน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ในกลุ่ม	-	-	เล่นเกม เล่าเรื่อง พูดหน้า ชั้นเรียน/ ชุมชน	แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นในกลุ่ม	-	-
มลายู (N = 2)	เล่าเรื่อง แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นในกลุ่ม	พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน	-	-	เล่าเรื่อง	พูดหน้าชั้น เรียน/ชุมชน แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นในกลุ่ม	-	-
เขมร (N = 2)	-	-	-	-	แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นในกลุ่ม	ร้องเพลง	-	-

### 1.2.3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาตะวันออก

ปัญหาที่กลุ่มผู้สอนภาษาตะวันออกที่กำลังได้รับความนิยมนั้น เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น และ เกาหลี พบว่าเป็นปัญหาสำคัญที่สุดคือ จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป ปัญหาในลำดับต้นอื่น ๆ คือ ด้านภาระงานของผู้สอนมีมากเกินไป และการขาดสื่อการสอน

ปัญหาด้านการขาดสื่อการสอนเป็นปัญหาอันดับหนึ่งสำหรับผู้สอนภาษาอาหรับ มลายู และเขมร ที่น่าสังเกตคือ ผู้สอนภาษาอาหรับและมลายูระบุว่าปัญหาการขาดการสนับสนุนจากสถาบันเป็นปัญหาสำคัญลำดับสองรองจากการขาดสื่อการสอน ขณะที่ผู้สอนภาษาเขมรพบว่า นอกจากปัญหาเรื่องการขาดสื่อการสอนแล้ว ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนการสอนไม่แพ้กัน คือ ขาดจำกัดด้านความสามารถของผู้สอน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรเป็นกลุ่มผู้สอนภาษาเดียว ใน 11 ภาษาต่างประเทศที่ระบุว่ามีปัญหาด้านข้อจำกัดด้านความสามารถด้านภาษา

น่าสังเกตว่าปัญหาผู้เรียนไม่พร้อมเป็นปัญหาลำดับหนึ่งสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอาหรับเพียงภาษาเดียว ขณะที่ปัญหาด้านนี้เป็นปัญหาในระดับรองของผู้สอนภาษาตะวันออกอื่นๆ

ตารางที่ 5.24 ปัญหาและลำดับของปัญหาในการเรียนการสอนภาษาตะวันออก

ภาษา	ปัญหา/ลำดับความสำคัญของปัญหา								
	ผู้เรียน ไม่มีความ พร้อม	จำนวน ผู้เรียนในชั้น มีมากเกินไป	ภาระงาน โดยรวมของ ผู้สอนมีมาก เกินไป	เวลา สำหรับการ เรียนมีน้อย เกินไป	ขาดสื่อ/ อุปกรณ์	ขาดการ สนับสนุน จากสถาบัน	ขาดความรู้ ใหม่เกี่ยวกับ การสอน	ขีดจำกัด ความรู้ภาษา ของผู้สอน	สภาพห้อง เรียนไม่ เหมาะสม
จีน (N = 4)	3	1	2	4	3	4	4	5	5
ญี่ปุ่น (N = 3)	3	1	1	-	2	4	3	4	4
เกาหลี (N = 2)	3	1	-	4	-	4	4	4	2
อาหรับ (N = 2)	1	2	-	2	1	2	2	-	-
มลายู (N = 2)	3	2	4	4	1	2	4	-	4
เขมร (N = 2)	-	-	-	-	1	-	-	1	-

### 1.3 ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

#### 1.3.1 ภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 69 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนระดับปริญญาตรีจำนวน 65 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนระดับปริญญาโทจำนวน 4 คน

ในระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนจำนวน 65 คน จำแนกเป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะวิชาเอก 11 คน วิชาเลือก 12 คน และวิชาพื้นฐาน 42 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (40 คน

หรือ 61.54%) เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เรียนภาษาอังกฤษด้วยเหตุผลตามลำดับดังนี้ คือ ความสนใจ (49 คนจาก 65 คน หรือ 75.38%) ประโยชน์ของภาษาอังกฤษ (48 คนจาก 65 คน หรือ 73.85%) และหลักสูตรบังคับ (46 คนจาก 65 คน หรือ 70.77%)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (57 คน หรือ 87.69%) ชอบเรียนภาษาอังกฤษในระดับมากถึงมากที่สุด เกือบทั้งหมด (64 คน หรือ 98.46%) เห็นว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ด้านการศึกษาและการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุดมีจำนวนน้อยกว่าคือ 42 คน (64.62%) กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งได้แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษจากครูไทย (51 คน หรือ 78.46%) ครูชาวต่างประเทศ (43 คน หรือ 66.15%) และพ่อแม่ (36 คน หรือ 55.38%) ในระดับมากถึงมากที่สุดตามลำดับ

ในด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ พบว่าทักษะเดียวที่กลุ่มตัวอย่างมีความถนัด คือ ทักษะการอ่าน โดยกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง (35 คน หรือ 57.81%) มีทักษะการอ่านในระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนทักษะที่เหลือ คือ ทักษะการฟัง การพูด และการเขียนนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ถนัด ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษถนัดน้อยที่สุด คือ ทักษะการพูด ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะนี้ในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียง 14 คน (21.54%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (55 คน หรือ 84.62%-63 คน หรือ 96.92%) ต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมากถึงมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการปรับปรุงทักษะการพูดมีจำนวนมากที่สุด คือ 63 คน (96.92%)

ในด้านประโยชน์ของกิจกรรมการเรียน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่มีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับมากถึงมากที่สุดตามลำดับดังนี้ คือ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ และการร้องเพลง (กิจกรรมละ 48 คน หรือ 73.85%) 2) การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน (41 คน หรือ 63.08%) 3) การเล่นเกมทางภาษา (40 คน หรือ 61.54%) 4) การเล่าเรื่อง (31 คน หรือ 47.69%) 5) การเล่นเกม (28 คน หรือ 43.08%) และ 6) การทนายปัญหา (21 คน หรือ 32.31%)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมจำนวน 6 ประเภทในระดับมากถึงมากที่สุดตามลำดับดังนี้ คือ ตำราเรียน (55 คน หรือ 84.62%) โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต (48 คน หรือ 73.85%) เพลง (44 คน หรือ 67.69%) ภาพยนตร์ (43 คน หรือ 66.15%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (40 คน หรือ 61.54%) และรายการโทรทัศน์ (33 คน หรือ 50.77%)

ในด้านความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษในอนาคต พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะวิชาเอกจำนวน 7 คนจาก 11 คน (คิดเป็น 63.64%) กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนใน

สถานะวิชาเลือก 5 คนจาก 12 คน (คิดเป็น 41.67%) และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาพื้นฐานจำนวน 9 คนจาก 42 คน (คิดเป็น 21.43%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในระดับมากถึงมากที่สุด จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะวิชาเอกมีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในอัตราส่วนที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเลือก ในทำนองเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเลือกก็มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในอัตราส่วนที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาพื้นฐานเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะวิชาเอกจำนวน 8 คนจาก 11 คน (คิดเป็น 72.73%) กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเลือก 6 คนจาก 12 คน (คิดเป็น 50%) และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาพื้นฐานจำนวน 11 คนจาก 42 คน (คิดเป็น 26.19%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด จะเห็นได้ว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานมีมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อเล็กน้อย อย่างไรก็ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะวิชาต่างๆที่มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุดก็ยังคงสอดคล้องกับอัตราส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อนั่นเอง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะวิชาเอกมีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานในอัตราส่วนที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเลือก ในทำนองเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเลือกก็มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานในอัตราส่วนที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาพื้นฐานเช่นกัน

ในระดับปริญญาโท กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนจำนวน 4 คน จำแนกเป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะสาขาเฉพาะทาง 1 คน และผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถานะวิชาพื้นฐาน 3 คน กลุ่มตัวอย่างทุกคนเริ่มเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา สามในสี่ของกลุ่มตัวอย่าง (3 คน หรือ 75%) เรียนภาษาอังกฤษเพราะความสนใจและประโยชน์ของภาษาอังกฤษ

สามในสี่ของกลุ่มตัวอย่าง (3 คน หรือ 75%) ชอบเรียนภาษาอังกฤษในระดับมากถึงมากที่สุด ทุกคนเห็นตรงกันว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ด้านการศึกษาและการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุดมีจำนวนน้อยกว่า คือ เพียงครึ่งหนึ่ง (2 คน หรือ 50%) กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่ง (2 คน หรือ 50%) ได้แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษจากครูชาวต่างประเทศ พ่อแม่ และเพื่อนในระดับมากถึงมากที่สุด

ในด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ พบว่าทักษะที่กลุ่มตัวอย่างมีความถนัด คือ ทักษะการฟังและการอ่าน โดยสามในสี่ของกลุ่มตัวอย่าง (3 คน หรือ 75%) มีสองทักษะดังกล่าวในระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนทักษะการพูดนั้น กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่ง (2 คน หรือ 50%) มีในระดับมากถึงมากที่สุด และอีกครั้งหนึ่งมีในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโทถนัดน้อยที่สุด คือ ทักษะการเขียน ซึ่งสามในสี่ของกลุ่มตัวอย่าง (3 คน หรือ 75%) มีทักษะนี้ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมากถึงมากที่สุด

กิจกรรมเดียวที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโททุกคนเห็นว่ามีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับมากถึงมากที่สุด คือ การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโทส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมจำนวน 4 ประเภทในระดับมากถึงมากที่สุดตามลำดับดังนี้ คือ ตำราเรียน (4 คน หรือ 100%) โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต (4 คน หรือ 100%) หนังสือ/สิ่งพิมพ์ (3 คน หรือ 75%) และภาพยนตร์ (3 คน หรือ 75%)

ในด้านความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษในอนาคต พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษในระดับปริญญาโทเพียงหนึ่งในสี่ (1 คน หรือ 25%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในระดับมากถึงมากที่สุด และสามในสี่ (3 คน หรือ 75%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด

### 1.3.2 ภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษ

ในงานวิจัยนี้ ภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษมีจำนวน 4 ภาษา คือ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลี กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเหล่านี้มีจำนวนรวม 24 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส 12 คน เยอรมัน 8 คน สเปน 2 คน และอิตาลี 2 คน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลีล้วนเรียนสองภาษานี้ในสถานะวิชาเลือก กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส 12 คนจัดเป็นผู้เรียนในสถานะวิชาเอก 4 คน และวิชาเลือก 8 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมัน 8 คนจัดเป็นผู้เรียนในสถานะวิชาเอก 2 คน และวิชาเลือก 6 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ (8 คน หรือ 66.67%) เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา ขณะที่สามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมัน (6 คน หรือ 75%) และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลีทุกคนเริ่มเรียนภาษาดังกล่าวเหล่านี้ในระดับมหาวิทยาลัย

สามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส (9 คน หรือ 75%) เรียนภาษาฝรั่งเศส เพราะความสนใจ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเรียนภาษาเยอรมัน สองเหตุผลตามลำดับ คือ ความสนใจ (8 คนหรือ 100%) และประโยชน์ของภาษาเยอรมัน (7 คน หรือ 87.50%) กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลีเรียนสองภาษานี้เพราะความสนใจและประโยชน์ของภาษาดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันตกเหล่านี้ส่วนใหญ่เรียนภาษาดังกล่าวเพราะความสนใจและ/หรือประโยชน์ของภาษา และไม่มีกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาใดเลยที่ส่วนใหญ่เรียนเพราะหลักสูตรบังคับ ข้อสังเกตนี้ย่อมสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันตกเหล่านี้มีแรงจูงใจในการเรียน และแรงจูงใจดังกล่าวเกิดจากความสนใจส่วนตัวและ/หรือการตระหนักในประโยชน์ของภาษาที่ตนเองเรียน

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ (10 คน หรือ 83.33%) และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมัน สเปน และอิตาลีเรียนภาษาดังกล่าวในระดับมากถึงมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของภาษาเหล่านี้ในด้านต่างๆที่หลากหลายและแตกต่างกันดังจะสรุปได้ในตารางที่ 5.25

ตารางที่ 5.25 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษที่เห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ในด้านการศึกษา การทำงาน และในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุด

ภาษาตะวันตก	ลำดับและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ในด้านต่างๆในระดับมากถึงมากที่สุด					
	ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ในชีวิตประจำวัน	
	ลำดับ	จำนวน	ลำดับ	จำนวน	ลำดับ	จำนวน
ภาษาฝรั่งเศส (N = 12)	1	11 (91.67%)	2	7 (58.33%)	3	3 (25%)
ภาษาเยอรมัน (N = 8)	2	6 (75%)	1	8 (100%)	3	4 (50%)
ภาษาสเปน (N = 2)	1	2 (100%)	2	1 (50%)	2	1 (50%)
ภาษาอิตาลี (N = 2)	1	2 (100%)	1	2 (100%)	-	-

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ (11 คน หรือ 91.67%) เห็นว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ด้านการศึกษาในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก ประโยชน์ในลำดับถัดไปคือ ด้านการทำงานและในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม จะสังเกตได้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษาฝรั่งเศสมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียงหนึ่งในสี่ (3 คน หรือ 25%) เท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันทั้งหมด (8 คน หรือ 100%) เห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ด้านการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก ส่วนประโยชน์ด้านการศึกษา



และในชีวิตประจำวันอยู่ในลำดับสองและสามตามลำดับ จะเห็นได้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษาเยอรมันมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้น (4 คน หรือ 50%)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนทั้งหมด (2 คน หรือ 100%) เห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ด้านการศึกษาในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก ส่วนประโยชน์ลำดับสอง คือ ประโยชน์ด้านการทำงานและในชีวิตประจำวัน จะสังเกตได้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษาสเปนมีประโยชน์ด้านการทำงานและในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้น (1 คน หรือ 50%)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอิตาลีทั้งหมด (2 คน หรือ 100%) เห็นว่าภาษาอิตาลีเรียนมีประโยชน์ด้านการศึกษาและการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก แต่มีประโยชน์ในชีวิตประจำวันในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด

เมื่อประมวลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลีในด้านต่างๆ อาจสรุปได้ว่า ภาษาตะวันตกที่มีประโยชน์ทั้งด้านการศึกษาและการทำงาน ในระดับมากถึงมากที่สุด คือ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และอิตาลี ภาษาตะวันตกที่มีประโยชน์เฉพาะด้านการศึกษาในระดับมากถึงมากที่สุด คือ ภาษาสเปน ประโยชน์ของภาษาสเปนด้านการทำงานยังไม่เด่นชัด ดังจะเห็นได้จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษานี้มีประโยชน์ด้านการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุดซึ่งมีเพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้น ภาษาตะวันตกที่มีประโยชน์ในชีวิตประจำวันแต่ยังไม่เด่นชัดนักเมื่อพิจารณาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความเห็น คือ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และสเปน ข้อสรุปข้างต้นย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ในบริบทภาคใต้ ภาษาตะวันตกมีบทบาทและความสำคัญด้านการศึกษาและการทำงานมากกว่าในชีวิตประจำวัน

ในด้านแรงจูงใจในการเรียน ตามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส (9 คน หรือ 75%) ได้แรงจูงใจในการเรียนจากเพื่อนในระดับมากถึงมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก กว่ากึ่งหนึ่งเล็กน้อย (7 คน หรือ 58.33%) ได้แรงจูงใจในการเรียนภาษาฝรั่งเศสจากครูไทยในระดับมากถึงมากที่สุด มากกว่ากึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมัน (5 คน หรือ 62.50%) และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลีทุกคนได้แรงจูงใจในการเรียนภาษาเหล่านี้ในระดับมากถึงมากที่สุดจากครูชาวต่างประเทศ จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่ได้แรงจูงใจในการเรียนจากครูชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ล้วนมีประสบการณ์การเรียนกับครูชาวต่างประเทศ

ในด้านความสามารถทางภาษา พบว่า ทักษะเดียวที่ครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส (6 คน หรือ 50%) และเยอรมัน (4 คน หรือ 50%) มีในระดับมากถึงมากที่สุด คือ ทักษะ

การอ่าน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนทุกคน (2 คน หรือ 100%) มีทักษะการอ่านและเขียนในระดับมากถึงมากที่สุด แต่จำนวนผู้เรียนภาษาที่มีทักษะการฟังในระดับมากถึงมากที่สุดมีครั้งหนึ่ง (1 คน หรือ 50%) ครั้งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอิตาลี (1 คน หรือ 50%) มีทักษะการอ่านและเขียนในระดับมากถึงมากที่สุด ในภาพรวม จะสังเกตได้ว่า ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนทุกภาษามี คือ ทักษะการอ่าน อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่ถนัดทักษะนี้มีไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จากข้อมูลที่ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และอิตาลี จำนวนเพียงครั้งหนึ่งถนัดทักษะนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่มีทักษะภาษาที่ตนเองเรียนมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปน โดยทักษะที่กลุ่มตัวอย่างภาษาสเปนทุกคนถนัด คือ ทักษะการอ่านและเขียน จากข้อสังเกตนี้ ยังสามารถสรุปได้ว่าทักษะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ถนัดตามลำดับ คือ ทักษะการฟัง การพูด และการเขียน

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และอิตาลีส่วนใหญ่หรือทุกคน (83.33%-100%) ต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนซึ่งประเมินว่าตนเองมีทักษะการฟัง การอ่าน และ การเขียนดังรายงานข้างต้นแล้วนั้น มีเพียงครั้งหนึ่ง (1 คน หรือ 50%) ที่ต้องการปรับปรุงทั้งสามทักษะนี้ในระดับมากถึงมากที่สุด อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนทุกคน (2 คน หรือ 100%) ต้องการปรับปรุงทักษะการพูดในระดับมากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 5.26 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีใช้ภาษาอังกฤษที่เห็นว่าการกิจกรรมต่างๆมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด

กิจกรรม		จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าการกิจกรรมมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด			
		ฝรั่งเศส N = 12	เยอรมัน N = 8	สเปน N = 2	อิตาลี N = 2
เล่นเกมทางภาษา	จำนวน	11 (91.67%)	6 (75%)	2 (100%)	2 (100%)
	ลำดับ	1	2	1	1
พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	จำนวน	10 (83.33%)	7 (87.50%)	2 (100%)	1 (50%)
	ลำดับ	2	1	1	2
เล่าเรื่อง	จำนวน	10 (83.33%)	7 (87.50%)	2 (100%)	1 (50%)
	ลำดับ	2	1	1	2

ตารางที่ 5.26 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันตกอื่นๆที่ใช้ภาษาอังกฤษที่เห็นว่ากิจกรรมต่างๆมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด (ต่อ)

กิจกรรม		จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่ากิจกรรมมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด			
		ฝรั่งเศส N = 12	เยอรมัน N = 8	สเปน N = 2	อิตาลี N = 2
เรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ	จำนวน	8 (66.67%)	7 (87.50%)	2 (100%)	2 (100%)
	ลำดับ	4	1	1	1
ร้องเพลง	จำนวน	11 (91.67%)	4 (50%)	1 (50%)	2 (100%)
	ลำดับ	1	3	2	1
เล่นเกม	จำนวน	9 (75%)	6 (75%)	2 (100%)	1 (50%)
	ลำดับ	3	2	1	2
ทายปัญหา	จำนวน	8 (66.67%)	4 (50%)	1 (50%)	2 (100%)
	ลำดับ	4	3	2	1

จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสเห็นประโยชน์ของกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุดตามลำดับดังนี้ คือ 1) การเล่นเกมทางภาษา และการร้องเพลง (กิจกรรมละ 11 คน หรือ 91.67%) 2) การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน และการเล่าเรื่อง (กิจกรรมละ 10 คน หรือ 83.33%) 3) การเล่นเกม (9 คน หรือ 75%) และ 4) การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ และการทายปัญหา (กิจกรรมละ 8 คน หรือ 66.67%)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันเห็นประโยชน์ของกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุดตามลำดับดังนี้ คือ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน และการเล่าเรื่อง (กิจกรรมละ 7 คน หรือ 87.50%) 2) การเล่นเกมทางภาษา และการเล่นเกม (กิจกรรมละ 6 คน หรือ 75%) 3) การร้องเพลง และการทายปัญหา (4 คน หรือ 50%)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนเห็นประโยชน์ของกิจกรรมจำนวน 5 กิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ การเล่นเกมทางภาษา การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน การเล่าเรื่อง การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ และการเล่นเกม (กิจกรรมละ 2 คน หรือ 100%) กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนเห็นประโยชน์ในลำดับถัดไป คือ การร้องเพลง และการทายปัญหา (กิจกรรมละ 1 คน หรือ 50%)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอิตาลีเห็นประโยชน์ของกิจกรรมจำนวน 4 กิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ การเล่นเกมทางภาษา การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ การร้องเพลง และการทนายปัญหา (กิจกรรมละ 2 คน หรือ 100%) กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอิตาลีเห็นประโยชน์ในลำดับถัดไป คือ การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน การเล่าเรื่อง และการเล่นละคร (กิจกรรมละ 1 คน หรือ 50%)

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลีเห็นส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่ามีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนมีเพียง 2 กิจกรรม คือ การเล่นเกมทางภาษา และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ

ตารางที่ 5.27 นำเสนอจำนวนและรายการแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลีส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 5.27 จำนวนและรายการแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันตกอื่นๆที่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียน	แหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรม ที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด	
	จำนวนแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรม	รายการแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรม และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสฝึกฝน
ภาษาฝรั่งเศส (N = 12)	2	ตำราเรียน (10 คน หรือ 83.33%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (10 คน หรือ 83.33%)
ภาษาเยอรมัน (N = 8)	4	ตำราเรียน (8 คน หรือ 100%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (6 คน หรือ 75%) การสนทนากับเจ้าของภาษา (6 คน หรือ 75%) หนังสือ/สิ่งพิมพ์ (6 คน หรือ 75%)
ภาษาสเปน (N = 2)	5	ตำราเรียน (2 คน หรือ 100%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (2 คน หรือ 100%) โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต (2 คน หรือ 100%) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (2 คน หรือ 100%) การสนทนากับเจ้าของภาษา (2 คน หรือ 100%)
ภาษาอิตาลี (N = 2)	5	ตำราเรียน (2 คน หรือ 100%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (2 คน หรือ 100%) โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต (2 คน หรือ 100%) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (2 คน หรือ 100%) การสนทนากับเจ้าของภาษา (2 คน หรือ 100%)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาฝรั่งเศสจากแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่จำกัดที่สุด คือ เพียง 2 ประเภทซึ่งล้วนอยู่ในบริบทชั้นเรียน ในขณะที่

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลีมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนจากแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่หลากหลายที่สุดและมีทั้งที่อยู่ในและนอกบริบทชั้นเรียน เนื่องจากภาษาสเปนและอิตาลียังไม่เป็นภาษาที่แพร่หลายในสังคมไทย และโอกาสที่ผู้เรียนจะได้สัมผัสภาษาเหล่านี้อาจไม่มากเท่าภาษาอื่นๆที่แพร่หลายกว่า เช่น ภาษาอังกฤษ การที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลีมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาดังกล่าวในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงนับเป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ ข้อสังเกตที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาฝรั่งเศสจากการสนทนากับเจ้าของภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด การที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมัน สเปน และอิตาลีส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาเหล่านี้จากการสนทนากับเจ้าของภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด น่าจะเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีโอกาสได้เรียนกับผู้สอนซึ่งเป็นเจ้าของภาษา ในอีกนัยหนึ่ง จะเห็นได้ว่าโอกาสที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ความพร้อมของสถาบันในด้านแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ และในด้านการจัดหาผู้สอนชาวต่างประเทศ เป็นต้น

ตารางที่ 5.28 นำเสนอข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลีเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาในอนาคตแยกตามสถานะการเรียนรู้

ตารางที่ 5.28 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันตกอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานแยกตามสถานะการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียน	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อ			ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการทำงาน		
	ไม่เคย	น้อยถึงน้อยที่สุด	มากถึงมากที่สุด	ไม่เคย	น้อยถึงน้อยที่สุด	มากถึงมากที่สุด
ภาษาฝรั่งเศส						
• เอก (N = 4)	-	2 (50%)	2 (50%)	-	4 (100%)	-
• เลือก (N = 8)	1 (12.50%)	7 (87.50%)	-	-	7 (87.50%)	1 (12.50%)
• รวม (N = 12)	1 (8.33%)	9 (75%)	2 (16.67%)	-	11 (91.67%)	1 (8.33%)
ภาษาเยอรมัน						
• เอก (N = 2)	-	1 (50%)	1 (50%)	-	1 (50%)	1 (50%)
• เลือก (N = 6)	-	2 (33.33%)	4 (66.67%)	-	2 (33.33%)	4 (66.67%)
• รวม (N = 8)	-	3 (37.50%)	5 (62.50%)	-	3 (37.50%)	5 (62.50%)
ภาษาสเปน						
• เลือก (N = 2)	1 (50%)	-	1 (50%)	-	1 (50%)	1 (50%)
ภาษาอิตาลี						
• เลือก (N = 2)	-	1 (50%)	1 (50%)	-	1 (50%)	1 (50%)

ในภาพรวม จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันเป็นกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวที่มากกว่าครึ่งหนึ่ง (5 คน หรือ 62.50%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาเยอรมันทั้งเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด ในขณะที่ สามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส (9 คน หรือ 75%) และเกือบทั้งหมด (11 คน หรือ 91.67%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานในระดับน้อยถึงน้อยที่สุดตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลีเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานไม่สามารถสรุปได้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นที่แบ่งเป็นสองฝ่ายที่ขัดแย้งกัน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียด พบว่าสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันที่มีความพร้อมในการใช้ภาษาเยอรมันทั้งเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุดนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันในสถานะวิชาเลือกมีความพร้อมดังกล่าวในอัตราส่วนที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเอก ข้อค้นพบนี้น่าแปลกใจ หากพิจารณาความจริงที่ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเลือกมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาเยอรมันน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเลือก

### 1.3.3 ภาษาตะวันออก

งานวิจัยนี้ครอบคลุมภาษาตะวันออกจำนวน 6 ภาษา คือ ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี มลายู อาหรับ และเขมร กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเหล่านี้มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 48 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน 12 คน ญี่ปุ่น 14 คน เกาหลี 6 คน มลายู 8 คน อาหรับ 4 คน และเขมร 4 คน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน 12 คนจัดเป็นผู้เรียนในสถานะวิชาเอก 4 คน และวิชาเลือก 8 คน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น 14 คนจัดเป็นผู้เรียนในสถานะวิชาเอก 4 คน และวิชาเลือก 10 คน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเกาหลี 6 คนจัดเป็นผู้เรียนในสถานะวิชาเอก 2 คน และวิชาเลือก 4 คน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายู 8 คนจัดเป็นผู้เรียนในสถานะวิชาเอก 2 คน และวิชาเลือก 6 คน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับ 4 คนจัดเป็นผู้เรียนในสถานะวิชาเอก 2 คน และวิชาเลือก 2 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเขมร 4 คนล้วนเรียนภาษานี้ในสถานะวิชาเลือก

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น เกาหลี และเขมรทุกคนเริ่มเรียนภาษาเหล่านี้ในระดับมหาวิทยาลัย ภาษาตะวันออกที่มีการเรียนการสอนก่อนระดับอุดมศึกษา คือ ภาษาจีน มลายู และ อาหรับ โดยสามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน (9 คน หรือ 75%) เริ่มเรียนในระดับมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 คน (16.67%) เริ่มเรียนในระดับประถมศึกษา และ 1 คน (8.33%) เริ่มเรียนในระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูเริ่มเรียนภาษามลายูในระดับอนุบาลและระดับมหาวิทยาลัยในจำนวนที่เท่ากัน คือ 3 คน (37.50%) และที่เหลือเริ่มเรียน

ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจำนวนที่เท่ากันเช่นกัน คือ ระดับละ 1 คน (12.50%) กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับส่วนใหญ่ (3 คน หรือ 75%) เริ่มเรียนในระดับมัธยมศึกษา และที่เหลืออีก 1 คน (25%) เริ่มเรียนในระดับประถมศึกษา การที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน มลายู และอาหรับบางส่วนเริ่มเรียนภาษาเหล่านี้ในระดับอนุบาลหรือประถมศึกษา น่าจะสะท้อนการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศในบริบทภาคใต้ได้ระดับหนึ่ง อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูและอาหรับได้รับการศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามในภาคใต้ซึ่งได้บรรจุวิชาภาษาดังกล่าวไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน ในกรณีภาษาจีนก็เช่นกัน อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนได้รับการศึกษาในโรงเรียนจีนในภาคใต้ซึ่งได้บรรจุวิชาภาษาจีนไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีทุกคน ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายู (7 คน หรือ 87.50%) และสามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับและเขมรชอบเรียนภาษาดังกล่าวในระดับมากถึงมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของภาษาตะวันออกในด้านต่างๆที่หลากหลายและแตกต่างกันดังจะสรุปได้ในตารางที่ 5.29

ตารางที่ 5.29 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกที่เห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ในด้านการศึกษา การทำงาน และในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุด

ภาษาตะวันออก	ลำดับและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ในด้านต่างๆในระดับมากถึงมากที่สุด					
	ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ในชีวิตประจำวัน	
	ลำดับ	จำนวน	ลำดับ	จำนวน	ลำดับ	จำนวน
ภาษาจีน (N = 12)	1	12 (100%)	2	11 (91.67%)	3	7 (58.33%)
ภาษาญี่ปุ่น (N = 14)	1	13 (92.86%)	2	11 (78.57%)	3	6 (42.86%)
ภาษาเกาหลี (N = 6)	1	6 (100%)	2	5 (83.33%)	3	3 (50%)
ภาษามลายู (N = 8)	1	6 (75%)	1	6 (75%)	2	5 (62.50%)
ภาษาอาหรับ (N = 4)	1	4 (100%)	2	2 (50%)	3	1 (25%)
ภาษาเขมร (N = 4)	1	3 (75%)	2	1 (25%)	-	-

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกทุกภาษาส่วนใหญ่หรือทั้งหมด (75%-100%) เห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ในด้านการศึกษาในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน ญี่ปุ่น และมลายูส่วนใหญ่ (78.57%-91.67%) เห็นว่าภาษาเหล่านี้มีประโยชน์ในด้านการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับสอง เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูเห็นว่าภาษานี้มีประโยชน์ในด้านการศึกษาและในด้านการทำงานในระดับ

มากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรกในจำนวนที่เท่ากัน (6 คน หรือ 75%) กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับครึ่งหนึ่งเห็นว่าภาษาที่ตนเองเรียนมีประโยชน์ในด้านการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับภาษาเขมรนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเพียงหนึ่งในสี่เห็นว่ามีความมีประโยชน์ในด้านการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับประโยชน์ของภาษาตะวันออกในชีวิตประจำวัน พบว่าภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่ามีความมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียงสองภาษา คือ ภาษามลายู (5 คน หรือ 62.50%) และภาษาจีน (7 คน หรือ 58.33%) ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าภาษาตะวันออกที่มีประโยชน์ในทุกด้านในระดับมากถึงมากที่สุดคือ ภาษาจีนและมลายู ส่วนภาษาตะวันออกที่มีประโยชน์เฉพาะด้านการศึกษาและการทำงาน คือ ภาษาญี่ปุ่นและเกาหลี และภาษาตะวันออกที่มีประโยชน์เพียงด้านการศึกษาเท่านั้น คือ ภาษาอาหรับและเขมร ข้อสรุปนี้ย่อมสะท้อนให้เห็นบทบาทและความสำคัญของภาษาจีนและมลายูในบริบทภาคใต้

ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน (9 คน หรือ 75% และ 8 คน หรือ 66.67%) และเกาหลี (4 คน หรือ 66.67% และ 5 คน หรือ 83.33%) ได้แรงจูงใจในการเรียนจากครูไทยและครูชาวต่างประเทศตามลำดับในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ (12 คน หรือ 85.71%) ได้แรงจูงใจในการเรียนจากครูชาวต่างประเทศในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับส่วนใหญ่ (3 คน หรือ 75%) ได้แรงจูงใจในการเรียนจากครูไทยในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเขมรส่วนใหญ่ (3 คน หรือ 75%) ได้แรงจูงใจในการเรียนจากครูไทยและเพื่อนในระดับมากถึงมากที่สุด ในจำนวนที่เท่ากัน จะเห็นได้ว่าแหล่งจูงใจหลักของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออก คือ ครูไทยหรือครูชาวต่างประเทศ ข้อสังเกตนี้ย่อมสะท้อนให้เห็นความสำคัญของครูในฐานะผู้สร้างแรงจูงใจซึ่งเป็นปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการเรียนได้

ในด้านความสามารถทางภาษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนเพียงหนึ่งในสาม (4 คน หรือ 33.33%) มีทักษะการฟัง พูด และอ่านในระดับมากถึงมากที่สุด และเพียงหนึ่งในสี่ (3 คน หรือ 25%) มีทักษะการเขียนในระดับมากถึงมากที่สุด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนส่วนใหญ่ขาดความถนัดในทุกทักษะ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมากกว่าครึ่งหนึ่ง (8 คน หรือ 57.14% และ 10 คน หรือ 71.43%) มีทักษะการอ่านและเขียนตามลำดับในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเกาหลีมากกว่าครึ่งหนึ่ง (4 คน หรือ 66.67%) มีทักษะการอ่านในระดับมากถึงมากที่สุด แต่จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะการฟังและการเขียนในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียงครึ่งหนึ่ง (3 คน หรือ 50%) กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูส่วนใหญ่มีทักษะการฟัง (6 คน หรือ 75%) การอ่าน (7 คน หรือ 87.50%) และการเขียน (5 คน หรือ 62.50%) ในระดับมากถึงมากที่สุด ตามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับและเขมร (3 คน หรือ 75%) มี



ทักษะการอ่านในระดับมากถึงมากที่สุด แต่เพียงครึ่งหนึ่งมีทักษะการเขียน (2 คน หรือ 50%) ในระดับมากถึงมากที่สุด

ในภาพรวม จะสังเกตได้ว่า ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนทุกภาษาขกเว้นภาษาจีน มีความถนัด คือ ทักษะการอ่านซึ่งเป็นทักษะรับสาร นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ยังถนัดทักษะการเขียนซึ่งเป็นทักษะส่งสารอีกด้วย ที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูส่วนใหญ่ถนัดทุกทักษะยกเว้นทักษะการพูด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนส่วนใหญ่ไม่ถนัดทักษะใดๆเลย อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูมีโอกาสและบริบทการฝึกฝนและการใช้ภาษามากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกอื่นๆ ทั้งนี้เพราะในแถบภาคใต้ตอนล่างมีการใช้ภาษามลายูเป็นภาษาท้องถิ่น และสำหรับบางคน ภาษามลายูก็อาจเป็นภาษาแรก อย่างไรก็ตามก็เป็นที่สังเกตว่าทักษะการพูดซึ่งเป็นทักษะส่งสาร เป็นทักษะที่กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากถนัดน้อยถึงน้อยที่สุด หากพิจารณาข้อค้นพบที่ว่าภาษาจีนมีประโยชน์ในด้านการศึกษา การทำงาน และในชีวิตประจำวันซึ่งได้รายงานไปแล้ว ข้อค้นพบเรื่องความไม่ถนัดในทักษะใดๆของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนย่อมน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งในแง่ความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ในการใช้ภาษาจีนในอนาคต

ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกทุกภาษาส่วนใหญ่หรือทุกคน (62.50%-100%) ต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมากถึงมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าทักษะการพูดเป็นทักษะเดียวที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนทุกภาษาทุกคนล้วนต้องการปรับปรุงในระดับมากถึงมากที่สุด ความต้องการปรับปรุงทักษะการพูดนี้ยืนยันข้อค้นพบเรื่องการขาดความถนัดในทักษะการพูดของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนซึ่งได้รายงานไปแล้ว อย่างไรก็ตาม สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูจำนวนผู้ต้องการปรับปรุงทักษะการฟัง (5 คน หรือ 62.50%) การอ่าน (6 คน หรือ 75%) และการเขียน (6 คน หรือ 75%) ในระดับมากถึงมากที่สุดมีน้อยกว่าจำนวนผู้ต้องการปรับปรุงทักษะการพูดซึ่งมีถึง 8 คน (100%) ข้อมูลนี้สอดคล้องกับข้อมูลที่ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูส่วนใหญ่ประเมินว่าตนเองมีทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียนในระดับมากถึงมากที่สุดดังรายงานแล้วข้างต้น

ตารางที่ 5.30 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดลำดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 5.30 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกที่เห็นว่ากิจกรรมต่างๆมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

กิจกรรม		จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่ากิจกรรมมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด						
		จีน N = 12	ญี่ปุ่น N = 14	เกาหลี N = 6	มลายู N = 8	อาหรับ N = 4	เขมร N = 4	รวมทุกภาษา N = 48
เรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ	จำนวน	9 (75%)	11 (78.57%)	5 (83.33%)	6 (75%)	2 (50%)	2 (50%)	37 (77.08%)
	ลำดับ	2	2	2	1	1	2	1
พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมนุม	จำนวน	10 (83.33%)	9 (64.29%)	4 (66.67%)	6 (75%)	2 (50%)	2 (50%)	33 (68.75%)
	ลำดับ	1	3	3	1	1	2	2
ร้องเพลง	จำนวน	8 (72.73%)	12 (85.71%)	6 (100%)	2 (25%)	1 (25%)	1 (25%)	30 (62.50%)
	ลำดับ	3	1	1	3	2	3	3
เล่นละคร	จำนวน	7 (58.33%)	8 (57.14%)	5 (83.33%)	3 (37.50%)	-	1 (25%)	24 (50%)
	ลำดับ	4	4	2	2	-	3	4
เล่นเกมทางภาษา	จำนวน	5 (41.67%)	7 (50%)	4 (66.67%)	1 (12.50%)	1 (25%)	4 (100%)	22 (45.83%)
	ลำดับ	5	5	3	4	2	1	5
เล่นเรื่อง	จำนวน	4 (33.33%)	8 (57.14%)	3 (50%)	3 (37.50%)	1 (25%)	2 (50%)	21 (43.75%)
	ลำดับ	6	4	4	2	2	2	6
ทายปัญหา	จำนวน	4 (33.33%)	5 (35.71%)	4 (66.67%)	2 (25%)	1 (25%)	2 (50%)	18 (37.50%)
	ลำดับ	6	6	3	3	2	2	7

จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเกาหลีส่วนใหญ่ (66.67%-100%) เห็นประโยชน์ของทุกกิจกรรมยกเว้นการเล่าเรื่องในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมากกว่ากึ่งหนึ่ง (57.14%-85.71%) เห็นประโยชน์ของทุกกิจกรรมยกเว้นการเล่นเกมทางภาษาและการทายปัญหาในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมจำนวน 4 กิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนในระดับมากที่สุดตามลำดับดังนี้ การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมนุม (10 คน หรือ 83.33%) การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ (9 คน หรือ 75%) การร้องเพลง (8 คน หรือ 72.73%) และการเล่นละคร (7 คน หรือ 58.33%) กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูส่วนใหญ่ (6 คน หรือ 75%) และครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับ (2 คน หรือ 50%) เห็นประโยชน์ของกิจกรรมเพียง 2 กิจกรรม คือ การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ และการพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมนุมในการพัฒนาทักษะภาษาที่ตนเองเรียนในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเขมรทุกคน (4 คน หรือ 100%) เห็นตรงกันว่าการเล่นเกมทางภาษามีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะภาษาเขมรในระดับมากที่สุด

และเพียงครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างนี้ (2 คน หรือ 50%) เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากตำรา สื่อ และอื่นๆ การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน การเล่าเรื่อง และการทนายปัญหา ในภาพรวม จะสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเกาหลีเห็นประโยชน์ของกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาทักษะภาษาที่ตนเองเรียนมากที่สุด ในทางตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับเห็นประโยชน์ดังกล่าว น้อยที่สุด นอกจากนี้ กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่ามีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนมี 2 กิจกรรม คือ การเรียนรู้ด้วยตนเองจากตำรา สื่อ และอื่นๆ และการพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน จะสังเกตได้ว่ากิจกรรมแรกเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถทำได้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน ในขณะที่กิจกรรมที่สองเป็นกิจกรรมที่ทำในชั้นเรียน

ตารางที่ 5.31 นำเสนอจำนวนและรายการแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด

ตารางที่ 5.31 จำนวนและรายการแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียน	แหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรม	
	ที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาในระดับมากถึงมากที่สุด	รายการแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรม และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสฝึกฝน
ภาษาจีน (N = 12)	3	ตำราเรียน (11 คน หรือ 91.67%) เพลง (11 คน หรือ 91.67%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (8 คน หรือ 66.67%)
ภาษาญี่ปุ่น (N = 14)	5	ตำราเรียน (13 คน หรือ 92.86%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (11 คน หรือ 78.57%) การสนทนากับเจ้าของภาษา (10 คน หรือ 71.43%) เพลง (9 คน หรือ 64.29%) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (9 คน หรือ 64.29%)
ภาษาเกาหลี (N = 6)	4	ตำราเรียน (6 คน หรือ 100%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (5 คน หรือ 83.33%) การสนทนากับเจ้าของภาษา (5 คน หรือ 83.33%) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (4 คน หรือ 66.67%)
ภาษามลายู (N = 8)	3	การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (7 คน หรือ 87.50%) ตำราเรียน (6 คน หรือ 75%) การสนทนากับเจ้าของภาษา (6 คน หรือ 75%)
ภาษาอาหรับ (N = 4)	2	ตำราเรียน (3 คน หรือ 75%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (3 คน หรือ 75%)
ภาษาเขมร (N = 4)	2	ตำราเรียน (3 คน หรือ 75%) การฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบ (3 คน หรือ 75%)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับและเขมรมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาดังกล่าวจากแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่จำกัดที่สุด คือ เพียง 2 ประเภทซึ่งล้วนอยู่ในบริบทชั้นเรียน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนจากแหล่งเรียนรู้/สื่อ/กิจกรรมที่หลากหลายที่สุดและมีทั้งที่อยู่ในและนอกบริบทชั้นเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนทุกภาษาส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนจากตำราเรียนและการฝึกทำแบบฝึกหัดและข้อสอบในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนและญี่ปุ่นเป็นเพียงสองกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ที่ส่วนใหญ่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนจากเพลงในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้จะเนื่องจากเพลงจีนและเพลงญี่ปุ่นแพร่หลายและเข้าถึงได้ง่ายกว่าเพลงภาษาตะวันออกอื่นๆ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนชอบและสนใจเพลงจีนและญี่ปุ่น หรือผู้สอนอาจใช้เพลงจีนและญี่ปุ่นเป็นสื่อในการสอน ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียงสองกลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นและเกาหลี และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนจากการสนทนากับเจ้าของภาษาในระดับมากถึงมากที่สุดมีสามกลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น เกาหลี และมลายู การที่ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและการสนทนากับเจ้าของภาษานับเป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญมาก อย่างไรก็ตาม การที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนจะได้รับโอกาสนี้หรือไม่อาจขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถาบันในด้านแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ และในด้านการจัดหาผู้สอนชาวต่างประเทศ

ตารางที่ 5.32 นำเสนอข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาในอนาคตแยกตามสถานะการเรียน

ตารางที่ 5.32 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษต่อและการทำงานแยกตามสถานะการเรียน

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียน	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษต่อ			ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการทำงาน		
	ไม่เคย	น้อยถึงน้อยที่สุด	มากถึงมากที่สุด	ไม่เคย	น้อยถึงน้อยที่สุด	มากถึงมากที่สุด
ภาษาจีน						
• เอก (N = 4)	-	4 (100%)	-	-	3 (75%)	1 (25%)
• เลือก (N = 8)	-	6 (75%)	2 (25%)	1 (12.50%)	3 (37.50%)	4 (50%)
• รวม (N = 12)	-	10 (83.33%)	2 (16.67%)	1 (8.33%)	6 (50%)	5 (41.67%)

ตารางที่ 5.32 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการ  
ศึกษาต่อและการทำงานแยกตามสถานะการเรียน (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้เรียน	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อ			ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการทำงาน		
	ไม่เคย	น้อยถึง น้อยที่สุด	มากถึง มากที่สุด	ไม่เคย	น้อยถึง น้อยที่สุด	มากถึง มากที่สุด
<b>ภาษาญี่ปุ่น</b>						
● เอก (N = 4)	-	2 (50%)	2 (50%)	-	1 (25%)	3 (75%)
● เลือก (N = 10)	-	7 (70%)	3 (30%)	-	5 (50%)	5 (50%)
● รวม (N = 14)	-	9 (64.29%)	5 (35.71%)	-	6 (42.86%)	8 (57.14%)
<b>ภาษาเกาหลี</b>						
● เอก (N = 2)	-	1 (50%)	1 (50%)	-	-	2 (100%)
● เลือก (N = 4)	-	4 (100%)	-	-	2 (50%)	2 (50%)
● รวม (N = 6)	-	5 (83.33%)	1 (16.67%)	-	2 (33.33%)	4 (66.67%)
<b>ภาษามลายู</b>						
● เอก (N = 2)	-	1 (50%)	1 (50%)	-	1 (50%)	1 (50%)
● เลือก (N = 6)	-	4 (66.67%)	2 (33.33%)	-	4 (66.67%)	2 (33.33%)
● รวม (N = 8)	-	5 (62.50%)	3 (37.50%)	-	5 (62.50%)	3 (37.50%)
<b>ภาษาอาหรับ</b>						
● เอก (N = 2)	-	1 (50%)	1 (50%)	-	2 (100%)	-
● เลือก (N = 2)	-	2 (100%)	-	-	2 (100%)	-
● รวม (N = 4)	-	3 (75%)	1 (25%)	-	4 (100%)	-
<b>ภาษาเขมร</b>						
● เลือก (N = 4)	-	4 (100%)	-	-	4 (100%)	-

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกจำนวนน้อยมาก (16.67%-37.50%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อในระดับมากถึงมากที่สุด ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาตะวันออกทุกภาษาในงานวิจัยนี้ค่อนข้างจะขาดความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในรายละเอียด จะเห็นว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น เกาหลี มลายู และอาหรับในสถานะวิชาเอกมีความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อในระดับมากถึงมากที่สุด ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาดังกล่าวเหล่านี้ในสถานะวิชาเอกมีความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อมากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเดียวกันในสถานะวิชาเลือก ถึงแม้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมดังกล่าวจะไม่มากนัก

ในด้านความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการทำงาน ในภาพรวม จะสังเกตเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับทุกคน (4 คน หรือ 100%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการทำงานในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างเพียงสองกลุ่มที่มากกว่าครึ่งหนึ่งมีความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการทำงานในระดับมากถึงมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น (8 คน หรือ 57.14%) และเกาหลี (4 คน หรือ 66.67%) โดยที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนสองภาษานี้ที่มีความพร้อมดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานะวิชาเอก กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเกาหลีในสถานะวิชาเอกทุกคน (2 คน หรือ 100%) และสามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในสถานะวิชาเอก (3 คน หรือ 75%) มีความพร้อมในการใช้ภาษาเกาหลีและญี่ปุ่นเพื่อการทำงาน เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเดียวกันแต่ต่างสถานะในการใช้ภาษาที่ตนเองเรียนเพื่อการทำงาน พบข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนทุกภาษายกเว้นภาษาจีนในสถานะวิชาเอกมีอัตราส่วนจำนวนผู้มีความพร้อมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเดียวกันในสถานะวิชาเลือก

ในภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมทั้งสองด้านของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีมีอัตราส่วนผู้มีความพร้อมในการใช้ภาษาเหล่านี้เพื่อการทำงานมากกว่าเพื่อการศึกษาต่อ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูมีความพร้อมในการใช้ภาษามลายูเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานในอัตราส่วนที่เท่ากัน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับมีอัตราส่วนผู้มีความพร้อมในการใช้ภาษาเพื่อการศึกษาต่อมากกว่าเพื่อการทำงาน ถึงแม้จำนวนผู้มีความพร้อมในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการศึกษาต่อจะมีน้อยมากก็ตาม กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเขมรเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวที่มีความพร้อมในการใช้ภาษาเขมรทั้งเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ข้อค้นพบนี้ไม่น่าแปลกใจ หากพิจารณาความจริงที่ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเหล่านี้ล้วนเรียนภาษาเขมรในสถานะวิชาเลือก

## 2. สังเคราะห์และอภิปรายข้อค้นพบ

### 2.1 ลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศ

ผลการประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศจำนวน 11 ภาษาในงานวิจัยนี้ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและผู้สอนแสดงให้เห็นว่า การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศต่างๆ ในทัศนะของผู้บริหารและผู้สอนไม่แตกต่างกันดังปรากฏในตารางที่ 5.33

ตารางที่ 5.33 การจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศโดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและผู้สอน

ภาษา	การจัดลำดับความสำคัญของภาษา	
	ผู้บริหาร	ผู้สอน
1. อังกฤษ	1	1
2. ฝรั่งเศส	4	4
3. เยอรมัน	5	6
4. สเปน	7	7
5. อิตาลี	7	10
6. จีน	2	2
7. ญี่ปุ่น	3	3
8. เกาหลี	7	9
9. มลายู	5	5
10. อาหรับ	ไม่ได้รับการจัดลำดับ	8
11. เขมร	6	ไม่ได้รับการจัดลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและผู้สอนจัดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญเป็นลำดับแรก ถัดมาเป็นลำดับที่ 2 และที่ 3 เป็นภาษาตะวันออกคือภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น ภาษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 4 คือภาษาฝรั่งเศส ภาษามลายูสำคัญเป็นลำดับที่ 5 และสำหรับผู้สอน ภาษาเยอรมันสำคัญเป็นลำดับที่ 6 ในขณะที่ในความเห็นของผู้บริหารนั้น ภาษาเยอรมันสำคัญเท่ากับภาษามลายู เป็นที่สังเกตว่า ภาษาอาหรับเป็นภาษาเดียวที่กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารไม่จัดลำดับความสำคัญ แต่กลับได้รับการจัดลำดับความสำคัญโดยกลุ่มตัวอย่างผู้สอนในลำดับที่ 8 จากทั้งหมด 11 ภาษา ในทำนองเดียวกัน ภาษาเขมรเป็นภาษาเดียวที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนไม่จัดลำดับความสำคัญ แต่กลับได้รับการจัดลำดับความสำคัญโดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารในลำดับที่ 6 จากทั้งหมด 11 ภาษา

ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาของผู้บริหารและผู้สอนที่ตรงกันใน 5 ลำดับแรกนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งสองกลุ่มเป็นกลุ่มผู้ทำงานที่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษา มีความรู้เกี่ยวกับบริบทการเรียนการสอนภาษาและสถานะของภาษาต่างๆเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับบริบทของโลกที่ทำให้ภาษาต่างๆมีความสำคัญลดหลั่นกันไปอีกด้วย จึงทำให้มุมมองคล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้เรียนซึ่งเป็นความเห็นเกี่ยวกับการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา การทำงาน และชีวิตประจำวันซึ่งก็สะท้อนให้เห็นความสำคัญของภาษานั้นเอง พบว่าการเรียงเห็นความสำคัญของภาษาต่างประเทศต่างๆ แตกต่างจากความเห็นของกลุ่มผู้บริหารและผู้สอนไปบ้าง ดังข้อมูลในตารางที่ 5.34

ตารางที่ 5.34 ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของภาษาต่างประเทศในด้านต่างๆ

ภาษา	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่เห็นประโยชน์ในระดับมากถึงมากที่สุด		
	ชีวิตประจำวัน	การศึกษา	การทำงาน
1. อังกฤษ	64.62	98.46	98.46
2. ฝรั่งเศส	25	91.67	58.33
3. เยอรมัน	50	75	100
4. สเปน	50	100	50
5. อิตาลี	-	100	100
6. จีน	58.33	100	91.67
7. ญี่ปุ่น	42.86	92.86	78.57
8. เกาหลี	50	100	83.33
9. มลายู	62.50	75	75
10. อาหรับ	25	100	50
11. เขมร	-	75	25

จะเห็นได้ว่าภาษาต่างประเทศทั้งหลายมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันน้อย ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเห็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันเกินครึ่งคือภาษาอังกฤษ มลายู จีน เยอรมัน สเปน และเกาหลี สำหรับการเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ มลายูและจีน อาจอธิบายได้ด้วยบริบทของจังหวัดภาคใต้ ที่มีภาษามลายูเป็นภาษาถิ่นในบางจังหวัดและประชากรจำนวนมากมีเชื้อสายจีน รวมทั้งการที่มีนักท่องเที่ยวจากมาเลเซียและสิงคโปร์เข้ามาเป็นจำนวนมาก ภาษาที่ใช้ในบ้านและการค้าขายซึ่งก็อาจเป็นชีวิตประจำวันของคนจำนวนมากก็ทำให้ทั้งสามภาษานี้มีประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากกว่าภาษาอื่น ส่วนภาษาเยอรมัน สเปนและเกาหลีนั้น เป็นไปได้ว่าบริบทของชีวิตประจำวันนั้นหมายถึงการใช้ภาษากับผู้สอน ซึ่งก็อาจจะเป็นบริบทของภาษาอังกฤษ มลายูและจีนได้ด้วยเช่นกัน

ในทางตรงกันข้าม ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าภาษามีประโยชน์ในการศึกษาในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นจำนวนร้อยละที่สูงกว่าประโยชน์ในการทำงาน ยกเว้นภาษาเยอรมันภาษาเดียวที่มีประโยชน์ในการทำงานมากกว่าการศึกษา ซึ่งก็อาจเป็นไปได้ว่า ผู้เรียนยังมองไม่เห็นประโยชน์ของภาษาในอนาคต แต่เห็นประโยชน์ในการเรียนในปัจจุบัน

เมื่อมองในภาพรวมแล้วก็จะเห็นว่า ประโยชน์ทั้งสามด้านของภาษาอังกฤษ จีนและมลายูอยู่ในระดับเกินครึ่ง ภาษาอังกฤษนั้นมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุด และประโยชน์อีกสองด้านนั้นอยู่ในลำดับที่สอง ซึ่งก็สูงมากเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ภาษามลายูมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากกว่าภาษาจีนเล็กน้อยแต่มีประโยชน์ด้านการศึกษาและการทำงานน้อยกว่ามาก ภาษาเกาหลีในภาพรวมมีประโยชน์มากกว่าภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน สเปน และเกาหลี มี



ประโยชน์ในชีวิตประจำวันเท่ากันและมากกว่าภาษาญี่ปุ่นเล็กน้อย ในขณะที่ภาษาอิตาเลียนและเยอรมันไม่มีประโยชน์ในชีวิตประจำวันเลย แต่ภาษาอิตาเลียนมีประโยชน์ด้านการศึกษาและการทำงานสูงที่สุดทั้งสองด้าน ส่วนภาษาเยอรมันมีประโยชน์ในการทำงานน้อย

จากมุมมองของผู้เรียน อาจสรุปได้ว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีบทบาทและประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากมีประโยชน์ทุกด้านในระดับสูง ภาษาจีนน่าจะเป็นภาษาที่มีความสำคัญลำดับสองเมื่อเทียบกับภาษามลายู เนื่องจากผู้เรียนเห็นว่ามีความสำคัญในด้านการศึกษาและการทำงานมากกว่า แม้ว่าจะมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันน้อยกว่าเล็กน้อย ส่วนภาษาอื่น ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะเน้นประโยชน์ทางการศึกษา

เมื่อเทียบเคียงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มแล้วก็จะเห็นว่า ภาษาอังกฤษและภาษาจีนเป็นภาษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ส่วนภาษาญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และมลายูนั้น ผู้บริหารและผู้สอนเห็นความสำคัญเป็นลำดับ 3, 4 และ 5 ส่วนผู้เรียนยังมองเห็นประโยชน์ไม่ตรงกันกับผู้บริหารและผู้สอน

จึงอาจสรุปได้ว่า ภาษาที่ผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มเห็นความสำคัญตรงกันก็คือภาษาอังกฤษและภาษาจีน ซึ่งก็เป็นไปตามความเคลื่อนไหวของโลกปัจจุบัน

## 2.2 ภาระงาน ผลงานทางวิชาการ และโอกาสการพัฒนาศักยภาพของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ภาระงานสอนในแง่รายชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์และจำนวนวิชาสอนต่อภาคการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้ง 11 ภาษาในภาคใต้ มีความหลากหลายดังรายละเอียดในตารางที่ 5.35

ตารางที่ 5.35 เปรียบเทียบภาระงานสอนและจำนวนรายวิชาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้

ภาษา	ชั่วโมงสอน/สัปดาห์		ภาษา	รายวิชา/ภาคการศึกษา		อัตราส่วนผู้สอน: ผู้เรียน/ภาคการศึกษา	
	ลำดับ	จำนวนชั่วโมง		ลำดับ	จำนวนวิชา	ลำดับ	อัตราส่วน
สเปน	1	19	เยอรมัน	1	3	7	1:62
จีน	2	16.25	อาหรับ	1	3	9	1:52.35
อิตาเลียน	3	15	อังกฤษ	2	2.57	11	1:17
อังกฤษ	4	14.45	จีน	3	2.5	1	1:141.63
ฝรั่งเศส	5	10.75	เกาหลี	3	2.5	8	1:61.31
ญี่ปุ่น	6	9.67	ญี่ปุ่น	4	2.33	3	1:93
เยอรมัน	7	9	ฝรั่งเศส	4	2.25	6	1:64.25

ตารางที่ 5.35 เปรียบเทียบภาระงานสอนชั่วโมงและจำนวนรายวิชาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศ  
ในภาคใต้ (ต่อ)

ภาษา	ชั่วโมงสอน/สัปดาห์		ภาษา	รายวิชา/ภาคการศึกษา		อัตราส่วนผู้สอน: ผู้เรียน/ภาคการศึกษา	
	ลำดับ	จำนวนชั่วโมง		ลำดับ	จำนวนวิชา	ลำดับ	อัตราส่วน
เกาหลี	8	7	สเปน	5	2	4	1:89.33
อาหรับ	9	7	อิตาลี	5	2	2	1:136
มลายู	9	7	มลายู	5	2	5	1:80.69
เขมร	10	2.5	เขมร	6	1	10	1:33.55

ความแตกต่างในแง่ภาระงานของแต่ละภาษาข้อมแสดงให้เห็นบทบาท ความนิยม และ ความสำคัญของภาษานั้น ๆ ในบริบทของภาคใต้ และประเทศไทยในภาพรวมได้เป็นอย่างดี

ในบรรดาภาษาต่างประเทศ 11 ภาษาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลี ซึ่งเป็นผู้สอนรายเดียวกันและเป็นชาวต่างประเทศ มีภาระงานสอนรายชั่วโมงมากเป็นลำดับ 1 และ 3 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะเป็นผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีเพียงรายเดียวในภาคใต้ และสถาบันที่เปิดสอนก็มีเพียงแห่งเดียวคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 จึงทำให้ต้องมีภาระงานค่อนข้างมาก เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีมีภาระงานสอนสูงคือ เพราะเป็นชาวต่างประเทศ ทำให้ผู้สอนไม่ต้องมีภาระประจำอื่น ๆ มากเท่าหรือเหมือนผู้สอนชาวไทย เช่น การเป็นผู้บริหาร เป็นกรรมการต่าง ๆ จึงมีเวลามากพอที่จะสอนได้หลายชั่วโมงต่อสัปดาห์

หากมองในแง่รายวิชาที่เปิดสอน จะพบว่าผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีมีจำนวนวิชา 2 วิชา/ภาคการศึกษา ซึ่งถึงจะไม่มากนักแต่ก็นับว่าไม่น้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากข้อเท็จจริงที่ว่า ภาษาดังกล่าวเพิ่งเปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ได้ไม่ถึงปี (ข้อมูลปีการศึกษา 2546 ซึ่งเป็นปีที่เก็บข้อมูลการวิจัย) จำนวนรายวิชานี้จะสามารถสะท้อนให้เห็นความสนใจของนักศึกษาไทยในการเรียนการสอนภาษาตะวันตกใหม่นี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาสเปน ใน 1 สถาบันที่เปิดสอนมีนักศึกษาเรียนภาษาสเปนถึง 62 คน และผู้เรียนภาษาอิตาลีมี 17 คน

หากมองความรับผิดชอบของผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษาที่สอนจะพบว่าผู้สอนภาษาสเปนต้องรับผิดชอบนักศึกษา 62 คน (1:62) ส่วนอัตราส่วนจำนวนผู้สอนภาษาอิตาลีต่อจำนวนผู้เรียนคือ 1:17 ซึ่งนับว่าต่ำที่สุด เทียบกับภาษาอื่น ๆ นอกจากภาระงานสอนแล้วในฐานะที่เป็นชาวต่างประเทศจึงทำให้ผู้สอนภาษาสเปนและอิตาลีไม่จำเป็นต้องมีข้อผูกมัดที่จะต้องผลิตผลงานวิชาการใด ๆ เลย สาเหตุอีกประการที่ผู้สอนรายนี้ไม่มีผลงานวิชาการอาจเป็นเพราะเพิ่งมาสอน

หรือเพราะประสบการณ์การสอนค่อนข้างน้อย คือ 4 เดือนและ 2 เดือนตามลำดับ ซึ่งนับว่าน้อยกว่าผู้สอนทุกภาษาทำให้ยังไม่มีโอกาสผลิตผลงานวิชาการออกมา

ด้วยภาระงานสอนเพียงอย่างเดียว ซึ่งถึงแม้จะสูงเป็นลำดับที่ 1 และ 3 ในกลุ่มผู้สอนภาษาทั้งหมด ทำให้ผู้สอนภาษาสเปนเป็นผู้สอนรายเดียวจาก 43 รายที่เห็นว่าภาระงานของคณมน้อยเกินไป นอกจากนี้ผู้สอนภาษาสเปนยังมีความพึงพอใจในงานสอนในระดับมากที่สุดด้วย ส่วนผู้สอนภาษาอิตาลีมีความเห็นว่าภาระงานสอนของตนเหมาะสมแล้ว และมีความพึงพอใจในงานสอนในระดับมาก

กลุ่มผู้สอนภาษาจีนมีภาระงานสอนรายชั่วโมงสูงเป็นลำดับ 2 หรืออาจจะถือว่าสูงเป็นลำดับหนึ่งในกลุ่มผู้สอนที่เป็นคนไทย ภาระงานสอนสะท้อนความสำคัญและบทบาทของภาษาจีนในสังคมไทย เอเชียอาคเนย์ และสังคมโลกได้มากพอสมควร ประเด็นที่เด่นชัดคือการที่ผู้สอนมีภาระงานสอนมากน่าจะสะท้อนถึงความนิยมของภาษาจีนที่มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีจำนวนมากขึ้น และแน่นอนที่สุดทำให้ภาระงานสอนของผู้เรียนมีมากขึ้นด้วย ภาระงานสอนที่มากของผู้สอนภาษาจีนไม่น่าจะเป็นเพราะการขาดแคลนครูผู้สอนภาษาจีน เหมือนกรณีของภาษาสเปนและอิตาลี เพราะในสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้มีครูผู้สอนทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศอยู่มากถึง 20 ราย ใน 6 สถาบันที่เปิดสอน

นอกจากภาระงานสอนรายชั่วโมงที่สูงแล้ว กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนยังมีภาระงานในแง่รายวิชาที่ต้องสอนมากเป็นลำดับ 3 คือ 2.5 วิชา/ภาคการศึกษา/คน จำนวนรายวิชาที่สามารถสะท้อนความสนใจของผู้เรียนและความสนใจที่จะเรียนภาษาอย่างต่อเนื่องและหลากหลายของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญที่หลากหลายและในระดับที่สูงขึ้นไปได้

จำนวนนักศึกษาไทยที่เรียนภาษาจีนใน 6 สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ที่เปิดสอนมีมากถึง 1,047 คนในปีการศึกษาที่ 1 ปี 2546 หากไม่นับภาษาอังกฤษ จำนวนผู้เรียนภาษาจีนนับว่าเป็นภาษาที่มีผู้เรียนมากเป็นลำดับ 4 รองจากผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น อาหรับ และมาลาญ มีจำนวนผู้สอนรวม 20 รายทำให้อัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้สอนต่อจำนวนผู้เรียนภาษาจีน คือ 1:52.35 ต่อภาคการศึกษาซึ่งนับว่าไม่สูงนัก อาจเป็นเพราะมีผู้สอนอยู่จำนวนมาก น่าสังเกตว่าจำนวนผู้สอนภาษาจีนมีมากที่สุด เมื่อเทียบกับภาษาอื่นๆ ถ้าไม่นับผู้สอนภาษาอังกฤษ

ความนิยมและความสำคัญของภาษาจีนได้รับการยืนยันและการยอมรับจากผู้บริหารสถาบันกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาทั้ง 43 ราย ให้เป็นภาษาสำคัญที่นักศึกษาไทยควรเรียนเป็นลำดับสอง รองจากภาษาอังกฤษ

การที่นักศึกษาจำนวนมากสนใจเรียนภาษาจีนประกอบกับภาระงานสอนของผู้สอนที่ต้องมีมากขึ้น ไปด้วยทำให้ 3 ใน 4 รายของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนมองว่า การที่ผู้เรียนในชั้น

มีมากขึ้นไป เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการเรียนการสอน และปัญหาลำดับสองที่ตามมาคือ ปัญหาภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากขึ้นไป แต่ถึงแม้จะมีภาระงานสอนมากมาย และมีนักศึกษาจำนวนมากอยู่ในความรับผิดชอบ ผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ (3 ใน 4 ราย หรือ 75%) ก็ยังมีความพึงพอใจในการเป็นผู้สอนภาษาจีนในระดับมากและมากที่สุด มีเพียง 1 รายที่พึงพอใจในระดับน้อย ซึ่งความพึงพอใจในระดับสูงนี้อาจเป็นไปตามที่ผู้สอนทั้ง 4 ราย ระบุคือที่มาทำอาชีพการสอนก็เพราะมีใจรักด้านการสอนเป็นสำคัญ

อาจเป็นเพราะภาระงานสอนที่มากมายของผู้สอนภาษาจีนทำให้ผู้สอนมีผลงานวิชาการค่อนข้างน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับผู้สอนภาษาอื่น ๆ โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนมีเพียงร้อยละ 6.67 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ผลิตผลงานทางวิชาการ ซึ่งนับว่าน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนที่มีอยู่ในงานวิจัยนี้ คือ 4 จาก 43 ราย (หรือ 9.30%) และผลงานวิชาการที่ผลิตมีเพียง 2 ประเภทคือ การแต่งเรียบเรียงเอกสารการสอนและงานแปล ไม่มีผู้สอนภาษาจีนรายใดได้ทำงานวิจัย เขียนบทความและนำเสนอผลงานวิชาการเลย

แม้จะไม่ค่อยมีโอกาสทำผลงานวิชาการ แต่ผู้สอนภาษาจีนก็มีโอกาสเพิ่มพูนศักยภาพของตนด้วยการไปฝึกอบรม/ดูงาน หรือสัมมนาค่อนข้างสูง โดยผู้สอนทั้ง 4 รายเคยไปอบรมสัมมนา หรือดูงานด้านการเรียนการสอนในประเทศจีน ซึ่งโอกาสเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อภาษาจีนของของผู้บริหารสถาบัน หรือความร่วมมือและความช่วยเหลือของสถาบันที่เปิดสอนภาษาจีนในประเทศไทย และประเทศจีนเพื่อส่งเสริมบทบาทของภาษาจีน และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนโอกาสการไปดูงาน/ฝึกอบรม/หรือสัมมนาในประเทศของผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทย ใน 5 ปี มีน้อยกว่าโอกาสไปต่างประเทศ มีเพียง 2 ใน 4 ของผู้สอนที่เคยไปอบรม/ดูงาน/สัมมนาด้านการเรียนการสอนในประเทศไทยไม่มีกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนรายใดเคยเสนอผลงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

ผู้สอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นผู้สอนภาษาต่างประเทศภาษาเดียวที่มีภาระงานสอนทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และเป็นภาษาเดียวที่เปิดสอนในสถานะวิชาสอนถึง 3 วิชา คือ วิชาพื้นฐานสำหรับนักศึกษาทุกคน วิชาเลือกสำหรับนักศึกษาที่สนใจและวิชาเอก-โท ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า ภาระงานสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษมีความหลากหลายที่สุดกว่าภาษาอื่น ๆ แต่ภาระงานสอนรายชั่วโมงของและรายวิชาของผู้สอนภาษาอังกฤษไม่ได้สูงที่สุด ภาระงานรายชั่วโมงสอนโดยเฉลี่ยของผู้สอนภาษาอังกฤษคือ 14.45 ชั่วโมง/สัปดาห์ นับว่าสูงเป็นลำดับสี่ต่อจากผู้สอนภาษาสเปน จีน และอิตาลี และสูงกว่าภาระงานสอนปกติของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ที่ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนรายวิชาสอนโดยเฉลี่ยคือ 2.57 วิชา/ภาคการศึกษา/คน ซึ่งนับว่าสูงเป็นลำดับ 2 รองจากผู้สอนภาษาเยอรมันและอาหรับ

จำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2546 มีรวมทั้งสิ้นโดยประมาณ 36,400 คน จำนวนครูผู้สอนคือ 257 คน โดยสัดส่วนครูผู้สอนต่อจำนวนผู้เรียนคือ 1:141.63 ต่อภาคการศึกษา ซึ่งนับว่าสูงมาก ซึ่งสัดส่วนที่สูงขนาดนี้และจำนวนชั่วโมงสอน 14.45 ชั่วโมงต่อสัปดาห์อาจสะท้อนให้เห็นปัญหาที่ประเทศไทยเผชิญอยู่ คือ การขาดแคลนครูผู้สอนภาษาอังกฤษทำให้อาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็น 1 ในสาขาอาชีพขาดแคลน

ภาระงานที่มากมายเหล่านี้ทำให้ 14 จาก 21 ราย (66.67%) เห็นว่าตนเองมีภาระงานมาก และ 7 ราย (33.33%) คิดว่าตนเองมีภาระงานในระดับที่เหมาะสม ที่น่าสนใจคือพบว่ามี 1 ใน 21 รายของผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีความพึงพอใจในอาชีพของคนในระดับน้อย (ซึ่งนับว่าเป็น 1 ใน 3 จาก 43 ราย ที่มีความรู้สึกพึงพอใจในอาชีพงานสอนในระดับน้อย) ขณะที่ 9 ใน 21 ราย (42.86%) พึงพอใจในงานระดับมาก และ 11 ราย (52.38%) มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

กลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มผู้สอนที่ผลิตผลงานวิชาการมากที่สุดเมื่อเทียบกับผู้สอนภาษาอื่น และมีผลงานวิชาการครบทุกประเภท จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษที่ผลิตผลงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 54.29 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผลิตผลงานวิชาการทั้งหมด ซึ่งนับว่าสูงกว่าจำนวนร้อยละ 48.84 ที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษมีอยู่ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนโอกาสในการฝึกอบรม ดูงานหรือสัมมนาในต่างประเทศหรือในประเทศที่กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งได้มีโอกาสน่าจะสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของผู้สอนและการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในบริบทสังคมไทยได้เป็นอย่างดี และเน้นย้ำถึงความสำคัญที่สุดของภาษาดังกล่าวในประเทศไทย

การที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวนน้อยมาก (ไม่ถึงร้อยละ 25 ของกลุ่มตัวอย่าง) เสนอผลงานวิชาการภายในและต่างประเทศ อาจสะท้อนถึงภาระงานที่มีอยู่มากมายของผู้สอนภาษาอังกฤษ เพราะการนำเสนอผลงานทางวิชาการต้องมาจากการทำวิจัยซึ่งมีความยากลำบากและใช้เวลามากกว่าการอบรม/สัมมนา/ดูงาน/มากนัก

ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นภาษาตะวันตกภาษาแรก ๆ รองจากภาษาอังกฤษที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาในประเทศไทย มีภาระงานสอนเป็นลำดับที่ 5 ของผู้สอนทุกภาษา โดยมีภาระงาน 10.75 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งเป็นภาระงานสอนตามมาตรฐานปกติของผู้สอนระดับอุดมศึกษา และมีภาระงานรายวิชา 2.5 วิชา/ภาคการศึกษา จำนวนผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนทั้ง 5 แห่งในภาคใต้ คือ 13 คน จำนวนผู้เรียนทั้งหมดในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2546 คือ 792 คน สัดส่วนของผู้สอนต่อผู้เรียนคือ 1:61.31 ต่อภาคการศึกษา

ด้วยความที่ภาษาฝรั่งเศสเปิดสอนมานานในประเทศไทยทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมีประสบการณ์การสอนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับผู้สอนภาษาอื่น ๆ (ประสบการณ์เฉลี่ยคือ 20.75 ปี) ประกอบกับภาระงานที่ไม่มากมายนักทำให้ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสเป็น 1 ใน 2 ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาที่มีงานวิชาการครบทุกด้าน และนับว่ามีผลงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 9.52 ของผลงานวิชาการทุกประเภทของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนทั้ง 43 ราย ซึ่งนับว่ามากกว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่มีอยู่ในงานวิจัยนี้ (จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสมี 4 ราย จาก 43 ราย หรือร้อยละ 9.30)

นอกจากโอกาสการผลิตผลงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสก็มีโอกาสค่อนข้างมากในการไปฝึกอบรม สัมมนา หรือดูงานทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งโอกาสค่อนข้างสูงในการไปฝึกเพิ่มพูนศักยภาพทั้งในและต่างประเทศนี้ ยังสะท้อนให้มีความร่วมมือระหว่างสถาบันที่เปิดสอนภาษาฝรั่งเศสและประเทศฝรั่งเศส และการยังคงเห็นความสำคัญของภาษาและการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ที่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

ด้วยภาระงานที่มีไม่มากนักและการมีโอกาสมากในการทำผลงานวิชาการและการไปฝึกอบรมสัมมนาดูงาน และเสนอผลงานทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทั้ง 4 คนมีความพึงพอใจในงาน โดย 3 ใน 4 ราย (75%) มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และ 1 รายมีความพึงพอใจในระดับมาก

จำนวนภาระงานที่เป็นมาตรฐานปกติของครูผู้สอนและสัดส่วนจำนวนผู้เรียนที่ไม่สูงนักต่อจำนวนครูผู้สอนอาจสะท้อนบทบาทของภาษาฝรั่งเศสในภาคใต้หรือในประเทศไทยได้ในระดับหนึ่ง อย่างน้อยก็อาจชี้ให้เห็นความจริงที่ว่าในปัจจุบันนักศึกษาไทยสนใจเรียนภาษาฝรั่งเศสน้อยกว่าที่สนใจเรียนภาษาตะวันตกใหม่ ๆ ที่เปิดสอน เช่น ภาษาสเปน และภาษาตะวันออก เช่น ภาษาจีน และญี่ปุ่น ซึ่งการที่ผู้เรียนจำนวนไม่มากนักที่สนใจเรียนภาษาฝรั่งเศส สอดคล้องกับการจัดลำดับของสำคัญของภาษาต่างประเทศที่นักศึกษาไทยควรเรียนของผู้บริหารสถาบัน กลุ่มตัวอย่างและของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนต่างประเทศ 43 คนในงานวิจัย โดยจัดให้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สำคัญลำดับที่ 4 รองจากภาษาอังกฤษ จีน และญี่ปุ่น ที่น่าสนใจยิ่งไปกว่านั้นคือ ในบรรดา 5 สถาบันที่เปิดสอนภาษาฝรั่งเศสมีผู้บริหารเพียง 3 สถาบันที่เห็นความสำคัญของภาษาฝรั่งเศสและจัดให้ภาษาฝรั่งเศสมีความสำคัญในลำดับ 4 ขณะที่ผู้บริหารอีก 2 สถาบันจัดความสำคัญในลำดับต่ำกว่านี้

ภาระงานสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นคือ 9.67 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งสูงเป็นลำดับที่ 6 ในบรรดาภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนทั้งหมด แต่ก็ยังนับว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานปกติคือ 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ ส่วนจำนวนวิชาสอนคือ 2.33 วิชา กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีผลงาน

ทางวิชาการน้อยมาก และมีผลงานวิชาการเพียง 2 ประเภทคือ การแต่งเรียบเรียง/ตำรา/เอกสาร การสอน และการเขียนบทความ จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่ผลิตผลงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 2.86 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนที่ผลิตผลงานทางวิชาการทั้งหมด และนับว่าน้อยกว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นที่มีคือ 3 รายหรือคิดเป็น 6.98% ของกลุ่มตัวอย่าง 43 ราย

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมีโอกาสในการเพิ่มพูนศักยภาพของตนทั้งในและต่างประเทศค่อนข้างสูง โดยผู้สอนภาษาญี่ปุ่นทั้ง 3 คนเคยไปอบรม/สัมมนา/ดูงานด้านภาษาในประเทศญี่ปุ่นและในประเทศไทยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างรายใดที่เคยไปเสนอผลงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

การที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นทุกคนมีโอกาสได้ไปอบรมทั้งในและต่างประเทศ สะท้อนให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของผู้สอนภาษาของสถาบันที่เปิดสอน ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นความร่วมมือระหว่างสถาบันในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นอีกด้วย

ภาษาญี่ปุ่นได้รับการจัดลำดับให้เป็นภาษาตะวันออกที่นักศึกษาไทยควรเรียนโดยผู้บริหารสถาบันกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้ง 43 คน ให้เป็นภาษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 3 ในบรรดา 11 ภาษาที่เปิดสอน ความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นก็ได้รับการยอมรับจากผู้เรียนและสถาบัน โดยมีสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้เปิดสอนถึง 9 สถาบัน จำนวนผู้สอนทั้งสิ้น 18 คน และมีจำนวนผู้เรียน 1,674 คน ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งนับว่าภาษาญี่ปุ่นมีจำนวนผู้เรียนสูงสุดรองจากภาษาอังกฤษ ทำให้มีสัดส่วนจำนวนผู้สอนต่อจำนวนผู้เรียน 1:93 คนต่อภาคการศึกษา ซึ่งนับว่าสูงที่สุด รองลงมาจากภาษาอังกฤษและอาหรับ

สัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ค่อนข้างสูง อาจจะสะท้อนให้เห็นปัญหาการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในภาคใต้ ประเด็นหนึ่งอาจเป็นปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนภาษาญี่ปุ่น จึงทำให้ ผู้สอนแต่ละคนต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ซึ่งการขาดแคลนครูผู้สอนอาจเป็นเพราะนโยบายของการจัดกำลังคนในการเรียนการสอน เพราะในบรรดาสถาบันที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นเองก็ยังมีบางสถาบันที่ไม่เห็นความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นในระดับต้น ๆ เช่น ในบรรดา 5 สถาบันตัวอย่างที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่น 1 ในสถาบันที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกและวิชาเอก-โทก็ยังไม่จัดลำดับความสำคัญของภาษานี้ในระดับต้น

ภาษาเยอรมันเป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศภาษาแรก ๆ ที่เปิดสอนในประเทศไทยทั้งระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ความนิยมในการเรียนภาษาเยอรมันของนักศึกษาไทยใน

ปัจจุบัน น่าจะลดน้อยลงจากในอดีต เนื่องจากความนิยมที่มีมากขึ้นของภาษาตะวันออก เช่น ภาษาจีนและญี่ปุ่น

ประสบการณ์การสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันซึ่งมีเพียง 1 ราย คือ 1.5 ปี โดยมีการะงานสอนคือ 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานชั่วโมงสอนของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา แต่จำนวนวิชาสอนของกลุ่มตัวอย่างรายนี้สูงถึง 3 รายวิชา ซึ่งนับว่าเป็นภาระที่หนักมากสำหรับผู้สอนเพียง 1 ราย มีสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ 4 แห่งที่เปิดสอนภาษาเยอรมัน มีจำนวน ผู้สอนรวมทั้งสิ้น 8 ราย จำนวนผู้สนใจเรียน 514 คนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา ที่ 2546 สัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนคือ 1:64.25 ต่อภาคการศึกษา ซึ่งก็นับว่ามากพอสมควร

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมัน 1 รายในงานวิจัยนี้มีโอกาสไปฝึกอบรมในประเทศเยอรมัน รวมทั้งโอกาสอบรมและสัมมนาในประเทศไทย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผู้สอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ แล้วยกถือว่าผู้สอนภาษาเยอรมันค่อนข้างจะมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองสูงมาก แต่ผู้สอนภาษาเยอรมันไม่เคยนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศและน่าสังเกตว่ากลุ่ม ตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันมีโอกาสผลิตงานวิชาการน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับภาษาอื่น ๆ และมีผลงานทางวิชาการเพียงประเภทเดียวคือ การแต่งเรียบเรียงเอกสารการสอน จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันคิดเป็นร้อยละ 1 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผลิตผลงานทางวิชาการทั้งหมด ขณะที่จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมันคิดเป็น 2.33 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะตัวอย่างผู้สอนรายนี้มีประสบการณ์สอนเพียงหนึ่งปีครึ่ง ซึ่งอาจจะไม่มากพอที่จะผลิตผลงานวิชาการที่หลากหลาย

แม้จะมีการะงานสอนโดยเฉลี่ยถึง 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีวิชาสอนถึง 3 รายวิชา ทั้ง ๆ ที่มีการะงานอื่น ๆ ก็เป็นหัวหน้าแผนกภาษาเยอรมันในสถาบันที่สังกัดด้วย แต่ผู้สอนภาษาเยอรมันก็มีความพึงพอใจในงานสอนในระดับมาก

ความสำคัญและบทบาทของภาษาเยอรมันในสังคมไทยโดยเฉพาะในภาคใต้น้อยกว่าภาษาอื่น ๆ หลายภาษา โดยเห็นได้จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างสถาบันที่เปิดสอนรวม 3 สถาบัน แต่มีผู้บริหารสถาบันให้ความสำคัญเพียง 2 สถาบัน และสถาบันที่ให้ความสำคัญจะเป็นสถาบันที่เปิดหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศ 43 ราย จัดให้ภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่นักศึกษาไทยควรเรียนในลำดับที่ 6 จาก 11 ภาษา ความนิยมในการเรียนภาษาเยอรมันที่ลดน้อยลงน่าจะสะท้อนให้เห็นในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขตที่ 2 ซึ่งเป็นสถาบันหลักที่เปิดสอนภาษาเยอรมันและเปิดสอนเป็นทั้งวิชาเอก-โท และวิชาเลือก ซึ่งพบว่าในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2546 (ซึ่งเป็นช่วงเวลาการเก็บข้อมูลวิจัย) ไม่มีการเปิดสอนเป็นวิชาเอก มีเพียงวิชาโทและวิชาเลือกเสรี



ภาระงานสอนภาษาเกาหลีไม่สูงมากนัก มีเพียง 7 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งนับว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานการสอนระดับปริญญาตรี และผู้สอนภาษาเกาหลีมีรายวิชาต้องรับผิดชอบ 2.5 วิชา/ภาคการศึกษา จำนวนผู้สอนภาษาเกาหลีใน 2 สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ที่เปิดสอนมี 6 รายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2546 มีจำนวนผู้เรียน 536 คน คิดเป็นสัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนคือ 1:89.33

ประสบการณ์การสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเกาหลีคือ 9 ปี ผู้สอนภาษาเกาหลีมีผลงานวิชาการไม่มากนักคือ คิดเป็น 5.71% ของผลงานวิชาการทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างทุกภาษาผลิต นับว่าน้อยกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเกาหลี ซึ่งมีอยู่ 2 ราย หรือคิดเป็น 4.65% แต่ผลงานวิชาการของผู้สอนภาษาเกาหลีมีหลากหลายเกือบครบทุกประเภทไม่ว่าการแต่งเรียบเรียงเอกสารการสอน การเขียนบทความ การนำเสนอผลงานวิชาการและงานแปล แต่ไม่มีผลงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเกาหลีทั้ง 2 รายเคยไปอบรมหรือสัมมนาในต่างประเทศ ขณะที่ 1 รายเคยนำเสนอผลงานวิชาการในประเทศ ผู้สอนภาษาเกาหลีทั้ง 2 รายมีความพึงพอใจในงานสอนในระดับมาก

ภาระงานสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอาหรับและมลายูคือ 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งนับว่ายังน้อยและต่ำกว่าภาระมาตรฐานซึ่งกำหนดไว้ที่ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการสอนระดับปริญญาตรี ส่วนจำนวนรายวิชาสอนต่อภาคการศึกษาของผู้สอนทั้ง 2 ภาษา คือ 2 รายวิชา จำนวน ผู้เรียนภาษาอาหรับใน 2 สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในภาคใต้คือ 1,088 คนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวนผู้สอนมี 8 ราย สัดส่วนจำนวนผู้สอนภาษาอาหรับต่อจำนวนผู้เรียนคือ 1:136 คน ซึ่งนับว่าสูงมากเป็นอันดับ 2 รองจากผู้สอนภาษาอังกฤษและมากกว่าภาษาญี่ปุ่น ขณะที่จำนวนผู้เรียนภาษามลายูใน 4 สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ที่เปิดสอนคือ 1,049 คนในปีการศึกษา 2546 จำนวนครูผู้สอน 13 คน สัดส่วนจำนวนครูผู้สอนต่อผู้เรียนคือ 1:80.69 ซึ่งสูงเป็นลำดับ 5 รองจากภาษาอังกฤษ อาหรับ ญี่ปุ่น และเกาหลี

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอาหรับมีผลงานทางวิชาการเป็นจำนวนร้อยละ 8.57 ของผลงานวิชาการทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง 43 ราย ซึ่งนับว่าสูงกว่าสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอาหรับ ซึ่งมีอยู่ 2 ราย จาก 43 หรือคิดเป็น 4.65% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผลงานวิชาการของผู้สอนภาษาอาหรับมีทุกประเภทยกเว้นการนำเสนอผลงานวิชาการ ผลงานที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนทำคือการแต่งเรียบเรียงตำรา/เอกสารการสอนและการเขียนบทความวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลายูซึ่งมีอยู่ 2 คน ผลิตผลงานวิชาการครบทุกประเภท แต่คิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอาหรับ แต่ก็นับว่าไม่น้อยเมื่อเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่ โดยสัดส่วนผลงานวิชาการของกลุ่มผู้สอนมลายู คิดเป็นร้อยละ 5.71 ของผลงาน

วิชาการทั้งหมด ขณะที่จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลาญทั้งหมดคือ 4.65% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

โอกาสไปเพิ่มพูนศักยภาพด้วยการไปอบรม สัมมนา ศึกษาน หรือการเสนอผลงานวิชาการของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอาหรับจะค่อนข้างน้อยมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 ราย ที่เคยเข้าอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทย ขณะที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 รายที่สอนภาษามลาญจะมีโอกาสค่อนข้างสูง โดยทั้ง 2 รายเคยไปอบรม/สัมมนา/ศึกษาน และเสนอผลงานในประเทศมาเลเซีย และ 1 ราย เคยนำอบรม/สัมมนา/ศึกษานภายในประเทศ ที่น่าสนใจคือกลุ่มตัวอย่างภาษามลาญทั้ง 2 คนเคยนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

ด้วยการะงานสอนประมาณ 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แม้จะมีสัดส่วนผู้เรียนต่อผู้สอนค่อนข้างสูงทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอาหรับทั้ง 2 คนมีความเห็นว่าภาระงานของตนเองเหมาะสมแล้วทั้ง 2 ราย มีความพึงพอใจในอาชีพของตนในระดับมาก ส่วนผู้สอนมลาญซึ่งมีจำนวนชั่วโมงสอนและจำนวนวิชาเช่นเดียวกับผู้สอนภาษาอาหรับ แต่มีสัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนน้อยกว่าผู้สอนภาษาอาหรับ มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้สอนภาษาอาหรับเล็กน้อยเกี่ยวกับภาระงาน โดย 1 ใน 2 ของผู้สอนคิดว่าภาระงานของตนมีมาก ขณะที่อีก 1 รายคิดว่าเหมาะสมแล้ว แต่ที่น่าสนใจคือขณะที่ 1 ในผู้สอนภาษามลาญมีความพึงพอใจในอาชีพการสอนมากที่สุด อีก 1 รายกลับมีความพึงพอใจน้อยที่สุด และนับว่าเป็นผู้สอนเพียง 1 ใน 43 ราย ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนที่มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ซึ่งเหตุผลของความไม่พึงพอใจอาจเป็นไปตามข้อมูลที่ผู้สอนรายนี้ให้เหตุผลในการเลือกสอนภาษามลาญ คือ ช่วงเวลาที่สอบบรรจุมีตำแหน่งอัตราภาษามลาญว่างอยู่

กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรมีภาระงานสอนรายชั่วโมงต่ำที่สุดคือเพียง 2.5 ชั่วโมง/สัปดาห์ และมีจำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบเพียง 1 รายวิชาซึ่งน้อยกว่าทุกภาษา แต่ในความจริงก็คือภาระงานหลักของผู้สอนภาษาเขมรทั้ง 2 รายนี้ไม่ใช่การสอนภาษาเขมรโดยตรง โดยผู้สอนที่สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 มีภาระงานหลักคือ การสอนภาษาอังกฤษ และสอนภาษาเขมรเป็นวิชาเลือก และผู้สอนเขมรสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 มีภาระหลักคือการสอนภาษาไทย ภาษาเขมรเป็นเพียงวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาสอนวิชาเอก-โทภาษาไทย อย่างไรก็ตามภาระงานที่น้อยนักในการสอนภาษาเขมรก็น่าจะสะท้อนความสำคัญของภาษานี้ในบริบทภาคใต้ได้ในระดับหนึ่ง

จำนวนผู้เรียนภาษาเขมรใน 2 สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ที่เปิดสอนในภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2546 คือ 67 และจำนวนผู้สอนคือ 2 ราย สัดส่วนจำนวนผู้สอนต่อผู้เรียนคือ 1:33.5 ต่อภาคการศึกษา (ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนภาษาเขมรเป็นข้อมูลของภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เนื่องจากทั้ง 2 สถาบันดังกล่าวไม่เปิดสอนภาษาเขมรในภาคการศึกษาที่ 1)

แม้จะมีภาระงานสอนไม่มากนัก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรก็ผลิตงานวิชาการครบทุกประเภทและมีผลงานวิชาการคิดเป็น 5.71% ของผลงานวิชาการทั้งหมด ซึ่งก็นับว่ามากพอสมควร เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรที่มีอยู่เพียง 2 ราย หรือเพียง 4.65% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นอกจากนี้ 1 ใน 2 ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรเคยไปประชุมอบรม/สัมมนา/ดูงานและเสนอผลงานวิชาการในประเทศเขมรด้วย และยังเคยนำเสนอผลงานวิชาการในประเทศไทย

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรทั้ง 2 รายมีความเห็นว่าภาระงานของตนมีมาก เนื่องจากต้องไปสอนวิชาอื่น ๆ นอกจากภาษาเขมร และต้องทำหน้าที่บริหารอื่น ๆ ด้วย ในแง่ความพึงพอใจในงานสอนภาษาเขมรพบว่า 1 ในผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมาก ขณะที่ 1 รายมีความพึงพอใจน้อย เนื่องจากมีโอกาสใช้ความรู้ภาษาเขมรในวงจำกัดเท่านั้น

### 2.3 ปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยรวมในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 43 รายมีความสำคัญและความรุนแรงของปัญหาเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ผู้เรียนไม่มีความพร้อม 2) จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป 3) ขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอน 4) ภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไป 5) ขาดการสนับสนุนจากสถาบัน 6) เวลาเรียนสำหรับการเรียนการสอนมีมากเกินไป 7) สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม 8) ขาดความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอนและ 9) ขีดจำกัดความรู้ด้านภาษาของผู้สอน ซึ่งการจัดลำดับของปัญหาสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรง ไม่ว่าผู้เรียนไม่พร้อม และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินการโดยผู้บริหาร เช่น ผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป ภาระงานของผู้สอนมีมากเกินไป การขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอน สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมล้วนเป็นอุปสรรคในลำดับต้นๆ ขณะที่ปัจจัยที่มาจากผู้สอนโดยตรง เช่น การขาดความรู้ใหม่ๆ ของผู้สอนและปัญหาด้านความรู้ความสามารถจะเป็นปัญหาในลำดับท้ายสุด

ตารางที่ 5.36 สรุปการจัดลำดับปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้ทั้ง 11 ภาษา จากมุมมองของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้งสิ้น 43 ราย

ตารางที่ 5.36 ลำดับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ภาษา	ปัญหาและลำดับของปัญหา								
	ผู้เรียน ไม่มีความ พร้อม	จำนวนผู้ เรียนใน ชั้นมีมาก เกินไป	ภาระงาน โดยรวม ของผู้สอน มีมากเกินไป	เวลาสำหรับ การเรียน การสอน น้อยเกินไป	ขาดสื่อ/ อุปกรณ์ การสอน	ขาดการ สนับสนุน จาก สถาบัน	ขาด ความรู้ ใหม่ๆ ด้านการ สอน	ขีดจำกัด ความรู้ ภาษา ของผู้ สอน	สภาพห้อง เรียนไม่ เหมาะสม
อังกฤษ (N = 21)	1	1	2	3	4	5	6	7	5
ฝรั่งเศส (N = 4)	1	-	3	3	1	2	2	-	2
เยอรมัน (N = 1)	1	2	2	2	1	2	2	-	1
สเปน (N = 1)	2	-	-	-	1	-	2	-	2
อิตาลี (N = 1)	-	-	-	-	1	-	-	-	-
จีน (N = 4)	3	1	2	4	3	4	4	5	5
ญี่ปุ่น (N = 3)	3	1	1	-	2	4	3	4	4
เกาหลี (N = 2)	3	1	-	4	-	4	4	2	2
อาหรับ (N = 2)	1	2	-	2	1	2	2	-	-
มลายู (N = 2)	3	2	4	4	1	2	4	-	4
เขมร (N = 2)	-	-	-	-	1	-	-	1	-

จากตารางที่ 5.36 จะเห็นได้ว่าหลายปัญหาเป็นปัญหาร่วม โดยปัญหาที่เป็นปัญหาลำดับ 1 ของผู้สอนภาษามีปัญหาด้านผู้เรียนไม่มีความพร้อม ปัญหาจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป และปัญหาด้านการขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอน ปัญหาภาระงานโดยรวมของผู้สอนมากเกินไป และปัญหาขีดจำกัดความสามารถของผู้สอน เป็นที่สังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และอาหรับมีปัญหาด้านผู้เรียนไม่มีความพร้อมเป็นปัญหาลำดับหนึ่ง

นอกจากมีปัญหาด้านผู้เรียนไม่มีความพร้อมเป็นปัญหาลำดับหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษยังมีปัญหาด้านจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป เป็นปัญหาลำดับที่ 1 ด้วย นอก

จากผู้สอนภาษาอังกฤษแล้ว ผู้สอนภาษาตะวันออกที่กำลังเป็นที่นิยมในกลุ่มนักศึกษาชาวไทยนั้น คือ ภาษาจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี ก็พบว่าปัญหาจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไปเป็นปัญหาลำดับ 1 ในการเรียนการสอนเช่นกัน

ปัญหาการขาดสื่อ/อุปกรณ์การสอนเป็นปัญหาร่วมและเป็นปัญหาลำดับหนึ่ง สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาใหม่เช่น ภาษาสเปน อิตาลี เยอรมัน ฝรั่งเศสและเยอรมัน แต่ก็น่าแปลกใจที่ปัญหาดังกล่าวก็เป็นปัญหาลำดับ 1 สำหรับผู้สอนภาษาเยอรมันทั้ง ๆ ที่ภาษาเยอรมันเปิดสอนในประเทศไทยมานานพอสมควร และความร่วมมือของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเรียนภาษาเยอรมัน สถาบันวัฒนธรรมเยอรมัน (Goethe Institute) กับสถาบันในประเทศไทยที่เปิดสอนภาษาเยอรมันก็มีมาช้านาน

ปัญหาภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไปเป็นปัญหาลำดับ 1 ของผู้สอนภาษาญี่ปุ่น และเป็นปัญหาลำดับ 2 ของผู้สอนภาษาอังกฤษ จีน และเยอรมัน ขณะที่ปัญหาขีดจำกัดความรู้ของผู้สอนเป็นปัญหาลำดับ 1 ของผู้สอนภาษาเยอรมันเพียงภาษาเดียว

ปัญหาด้านผู้เรียนไม่มีความพร้อม ซึ่งเป็นปัญหาลำดับ 1 ของผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และอาหรับ อาจอธิบายด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า ทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เปิดสอนเป็นทั้งวิชาเลือกและวิชาเอก-โทด้วย ขณะที่ภาษาเยอรมันและอาหรับเปิดเป็นวิชาเอก-โทอย่างเดียว (ณ เวลาที่เก็บข้อมูลวิจัย) ครูผู้สอนวิชาเอก-โทจึงน่าจะมีคาดหวังว่าผู้เรียนซึ่งเลือกเรียนภาษาเหล่านี้เป็นวิชาเอก-โทจะต้องมีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้ว และน่าจะพร้อมกว่าผู้เรียนเป็นวิชาเลือก แต่เมื่อมาสอนจริงๆและพบว่าความสามารถของผู้เรียนไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ครูผู้สอนจึงมองว่าความไม่พร้อมของผู้เรียนเป็นปัญหาลำดับต้นๆ

สำหรับภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเดียวที่เป็นวิชาบังคับเรียนเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับนักศึกษาทุกคนที่มีความแตกต่างด้านความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มจำนวนรับนักศึกษาในแต่ละสถาบันทำให้ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติเข้าเรียนในสถาบัน ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นมากกับการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชารวมทั้งวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานที่บังคับให้ทุกคนเรียนไม่ว่าผู้เรียนจะมีความพร้อมหรือไม่และอาจจะเป็นหนึ่งในสาเหตุของความไม่พร้อมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

แต่ที่น่าแปลกใจ คือการที่ทั้งผู้สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสซึ่งสอนเป็นวิชาเลือกด้วยมีปัญหาด้านไม่มีความพร้อมเป็นลำดับ 1 ร่วมกัน น่าจะสะท้อนว่าความสามารถและความสนใจของนักศึกษาไทยในการเรียนภาษามีไม่มากพอ ซึ่งปัญหาผู้เรียนไม่พร้อมได้รับการยอมรับจากผู้บริหารสถาบันกลุ่มตัวอย่างในระดับหนึ่ง แม้นว่ากลุ่มผู้บริหารสถาบันจะจัดลำดับปัญหาดังกล่าวให้เป็นปัญหาในลำดับท้ายๆของปัญหาการเรียนการสอน ความไม่สอดคล้องในการจัดลำดับ

ความสำคัญของปัญหาผู้เรียน ไม่พร้อมของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันและกลุ่มตัวอย่างผู้สอน น่าจะเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างผู้สอนเป็นผู้สัมผัสกับปัญหาโดยตรงเป็นผู้ปฏิบัติการสอนจริง และเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จึงย่อมเห็นปัญหาและสะท้อนปัญหาได้ ชัดเจนและแม่นยำกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร

ปัญหาผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไปซึ่งเป็นปัญหาลำดับ 1 สำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี น่าจะสะท้อนจำนวนผู้เรียนในภาษาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี สำหรับภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานบังคับกับเรียนสำหรับนักศึกษาทุกคนในเกือบทุกสถาบัน และเป็นวิชาเอก-โท และวิชาเลือก เปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรีและโท ผนวกกับความเป็นภาษาที่มีความสำคัญที่สุด สำหรับนักศึกษาไทย ย่อมทำให้มีผู้เรียนจำนวนมากว่าทุกภาษา และการขาดแคลนครูผู้สอน ภาษาอังกฤษซึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นหนึ่งในสาขาขาดแคลนอาจารย์จากหน่วยงานของรัฐ ย่อมทำให้สถาบันจัดให้มีชั้นเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งจากงานวิจัยนี้ พบว่าชั้นเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานมีจำนวนผู้เรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไปซึ่งมากกว่าที่จะเป็นชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพได้

สำหรับภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีเป็นภาษาที่มีบทบาทและได้รับความนิยมมากขึ้นในปริบทสังคมไทย จำนวนนักศึกษาที่เลือกเรียนเป็นวิชาเอก-โทหรือวิชาเลือกที่มากขึ้น ทำให้ขนาดชั้นเรียนต้องขยายตาม ไปด้วย ย่อมมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างแน่นอน

ปัญหาด้านการขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอนซึ่งเป็นปัญหาลำดับ 1 สำหรับหลายภาษา โดยเฉพาะภาษาที่เปิดสอนใหม่ เช่น สเปน อิตาลี และเขมร เป็นปัญหาที่ถูกระบุในลำดับต้นๆ โดยผู้บริหารสถาบันกลุ่มตัวอย่างเช่นกัน ปัญหาดังกล่าวน่าจะสะท้อนให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้น่าจะยังไม่มีความพร้อมในด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนนัก เพราะแม้แต่ใน 5 สถาบัน (7 หน่วยงาน) ซึ่งเป็นสถาบันขนาดใหญ่และสถาบันหลักที่รับผิดชอบด้านการเรียนการสอน จนได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถาบันกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ยังมีปัญหาด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนเป็นลำดับ 1

ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอนน่าจะสะท้อนความจริงเกี่ยวกับความพร้อมและความทันสมัยของเทคโนโลยีด้านการสอนภาษาในภาคใต้ได้ในระดับหนึ่ง เพราะจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น แม้นทุกสถาบันกลุ่มตัวอย่างจะมีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่มี 1 สถาบันที่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและนอกจากนี้ในสถาบันที่มีอยู่แล้วยังพบว่าห้องปฏิบัติการทางภาษาในหลายสถาบันชำรุด ไม่ทันสมัย ตลอดจนปัญหาขนาดของห้องเรียนที่ไม่สามารถรองรับผู้เรียนได้

ปัญหาภาระงานโดยรวมของผู้สอนมีมากเกินไป ซึ่งเป็นปัญหาลำดับ 1 ของผู้สอนญี่ปุ่นเพียงภาษาเดียว แต่เป็นปัญหาลำดับที่ 2 ของผู้สอนภาษาอังกฤษ จีน และเยอรมัน น่าจะนับเป็นปัญหาที่สำคัญในลำดับอื่นๆ ด้วย เป็นที่ทราบกันดีว่า นอกจากภาระงานสอนมาตรฐานจำนวน 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ในระดับปริญญาตรีแล้ว ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษายังต้องมีการที่ต้องผลิตผลงานวิชาการ การบริการชุมชน และการเป็นผู้บริหารหรือกรรมการในคณะกรรมการชุดต่างๆ สำหรับผู้สอนที่มีภาระงานสอนไม่มากนัก ไม่มีปัญหาผู้เรียนที่มีมากเกินไป ภาระอื่นๆ นอกจากงานสอนอาจไม่ทำให้รู้สึกเป็นภาระนัก แต่สำหรับผู้สอนภาษาญี่ปุ่น อังกฤษ และจีน ซึ่งมีผู้เรียนจำนวนมาก ภาระทั้งหลายอาจทำให้ผู้สอนเกิดความรู้สึกว่า ภาระงานของคนที่มากเกินไปเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนภาษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างภาษาเยอรมันซึ่งจัดปัญหาภาระงานให้เป็นปัญหาลำดับ 1 ของตน นอกจากภาระงานสอนที่นับว่าไม่น้อยแล้ว ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารภาควิชา ข่อมทำให้เกิดความรู้สึกว่าภาระงานที่มากเกินไปของตนเป็นปัญหาในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้

ปัญหาสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมเป็นปัญหาอันดับหนึ่งของผู้สอนภาษาเยอรมันและเป็นปัญหาลำดับที่ 2 ของผู้สอนภาษาฝรั่งเศส สเปนและเกาหลี ซึ่งปัญหาดังกล่าอาจเกินชั้นเพราะขนาดของชั้นเรียนไม่สามารถรองรับจำนวนผู้เรียนได้

ผู้สอนภาษาเขมรเป็นผู้สอนภาษาเดียวที่มีปัญหาด้านขีดจำกัดความรู้ความสามารถเป็นลำดับ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ 1 ใน 2 ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรจบการศึกษาวิชาโทภาษาเขมรมาไม่น้อยกว่า 20 ปี ทำให้ไม่ค่อยมีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนและมองว่าเป็นอุปสรรคในการเรียนการสอน

#### 2.4 ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

เป้าหมายที่สำคัญเป้าหมายหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร จากการประมวลและสังเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะภาษาต่างประเทศที่ตนเองถนัดและต้องการปรับปรุง ตลอดจนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเกี่ยวกับทักษะที่ควรเน้นในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจดังสรุปได้ในตารางที่ 5.37

ตารางที่ 5.37 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับทักษะภาษาต่างประเทศ

ภาษา ต่างประเทศ	ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียน				ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอน	
	ทักษะที่อ่อนด้อย		ทักษะที่ต้องการปรับปรุง		ทักษะที่ควรเน้น	
	ลำดับ	ทักษะ	ลำดับ	ทักษะ	ลำดับ	ทักษะ
ภาษาอังกฤษ	1	อ่าน	1	พูด	1	อ่าน
	2	เขียน ฟัง	2	ฟัง	2	ฟัง
	3	พูด	3	อ่าน เขียน	3	พูด
					4	เขียน
ภาษาฝรั่งเศส	1	อ่าน	1	พูด	1	อ่าน
	2	ฟัง	2	เขียน	2	พูด
	3	เขียน	3	อ่าน ฟัง	3	ฟัง
	4	พูด				
ภาษาเยอรมัน	1	อ่าน	1	อ่าน เขียน	1	ฟัง พูด
	2	ฟัง พูด	2	ฟัง พูด	2	อ่าน เขียน
	3	เขียน				
ภาษาสเปน	1	อ่าน เขียน	1	พูด	1	ฟัง พูด
	2	ฟัง	2	ฟัง อ่าน เขียน	2	อ่าน เขียน
	3	พูด				
ภาษาอิตาลี	1	อ่าน เขียน	1	ฟัง พูด อ่าน เขียน	1	ฟัง
	2	ฟัง พูด			2	เขียน
ภาษาจีน	1	ฟัง พูด อ่าน	1	ฟัง พูด อ่าน เขียน	1	ฟัง พูด อ่าน เขียน
	2	เขียน				
ภาษาญี่ปุ่น	1	เขียน	1	ฟัง พูด อ่าน เขียน	1	ฟัง พูด
	2	อ่าน			2	อ่าน เขียน
	3	พูด				
	4	ฟัง				
ภาษาเกาหลี	1	อ่าน	1	ฟัง พูด เขียน	1	ฟัง พูด
	2	เขียน ฟัง	2	อ่าน	2	อ่าน เขียน
	3	พูด				
ภาษามลายู	1	อ่าน	1	พูด	1	ฟัง พูด อ่าน เขียน
	2	ฟัง	2	อ่าน เขียน		
	3	เขียน	3	ฟัง		
	4	พูด				
ภาษาอาหรับ	1	อ่าน	1	ฟัง พูด	1	ฟัง
	2	เขียน	2	อ่าน เขียน	2	พูด อ่าน เขียน
	3	ฟัง				
	4	พูด				



ตารางที่ 5.37 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับทักษะภาษาต่างประเทศ (ต่อ)

ภาษา ต่างประเทศ	ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียน				ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างผู้สอน	
	ทักษะที่ถนัด		ทักษะที่ต้องการปรับปรุง		ทักษะที่ควรเน้น	
	ลำดับ	ทักษะ	ลำดับ	ทักษะ	ลำดับ	ทักษะ
ภาษาเขมร	1	อ่าน	1	ฟัง พูด อ่าน เขียน	1	อ่าน เขียน
	2	เขียน			2	ฟัง พูด
	3	พูด				
	4	ฟัง				

จากข้อมูลที่น่าเสนอในตารางที่ 5.37 จะเห็นได้ว่า ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่มีความถนัดในลำดับแรก คือ ทักษะการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เกาหลี มลายู อาหรับ และเขมร ทักษะอื่นๆที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีความถนัดในลำดับแรก ได้แก่ ทักษะอ่านและเขียน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ถนัดสองทักษะนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและอิตาลี ทักษะเขียนซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีความถนัดในลำดับแรก กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวที่ถนัดสามทักษะ คือ ทักษะฟัง พูด และอ่านในลำดับแรก อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาจีนในงานวิจัยนี้มีโอกาสได้ใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน หรือได้เรียนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนทั้งหมดต้องการปรับปรุงทุกทักษะ อย่างไรก็ตาม จากการจัดลำดับความต้องการ ในการปรับปรุงทักษะภาษาต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในงานวิจัยนี้ พบความหลากหลายในทักษะและจำนวนทักษะที่กลุ่มตัวอย่างต้องการปรับปรุงในลำดับแรก ดังจะสรุปได้ในตารางที่ 5.38

ตารางที่ 5.38 ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนต้องการปรับปรุงในลำดับแรก

ทักษะที่ต้องการปรับปรุง ในลำดับแรก	กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
ทักษะพูด	กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และมลายู
ทักษะฟังและพูด	กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับ
ทักษะอ่านและเขียน	กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมัน
ทักษะฟัง พูด และเขียน	กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเกาหลี
ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน	กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอิตาลี จีน ญี่ปุ่น และเขมร

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนมีความเห็นเกี่ยวกับทักษะที่ต้องการปรับปรุงซึ่งสะท้อนให้เห็นความต้องการในการเรียนภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศในงานวิจัย

นี้ ก็ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับทักษะที่ควรเน้นในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้สอนเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต้องพัฒนาในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่ (ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาฝรั่งเศสและอิตาลี) เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศควรเน้นทั้งทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน อย่างไรก็ตามจากการจัดลำดับทักษะที่ควรเน้น พบความหลากหลายในทักษะและจำนวนทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นในลำดับแรก ดังสรุปได้ในตารางที่ 5.39

ตารางที่ 5.39 ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศเห็นว่าควรเน้นในลำดับแรก

ทักษะที่ควรเน้นในลำดับแรก	กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศ
ทักษะฟัง	กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอิตาลีและอาหรับ
ทักษะฟังและพูด	กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเยอรมัน สเปน ญี่ปุ่น และเกาหลี
ทักษะอ่าน	กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส
ทักษะอ่านและเขียน	กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมร
ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน	กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาจีนและมลายู

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนต้องการปรับปรุงในลำดับแรกและทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นในลำดับแรก จะสรุปได้ดังนี้

1. ภาษาเดียวที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและกลุ่มตัวอย่างผู้สอนมีความคิดเห็นที่ตรงกัน คือ ภาษาจีน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนต้องการปรับปรุงทุกทักษะ และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนก็เห็นว่าในการเรียนการสอนภาษาจีนควรเน้นทุกทักษะเช่นกัน
2. กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและมลายูต้องการปรับปรุงเพียงทักษะเดียวในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นมากกว่าหนึ่งทักษะในลำดับแรก กล่าวคือ ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและมลายูต้องการปรับปรุงทักษะพูดในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนเห็นว่าควรเน้นทั้งทักษะฟังและพูดในลำดับแรก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลายูเห็นว่าควรเน้นทุกทักษะ (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) ในลำดับแรก จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาสเปนและมลายูต้องการพัฒนาทักษะการส่งสารโดยวาจา (พูด) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาสเปนเห็นว่าควรเน้นทั้งทักษะการรับสารและส่งสารโดยวาจา (ฟังและพูด) และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษามลายูเห็นว่าควรเน้นทุกทักษะ กล่าวคือ ทักษะการรับสารและส่งสารทั้งโดยวาจาและข้อความ (ฟัง พูด อ่าน และเขียน)
3. กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับ เกาหลี อิตาลี ญี่ปุ่น และเขมรต้องการปรับปรุงทักษะในลำดับแรกในจำนวนมากกว่าทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นใน

ลำดับแรก กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับต้องการปรับปรุงทักษะฟังและพูดในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นทักษะฟังเพียงทักษะเดียวในลำดับแรก กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเกาหลีต้องการปรับปรุงทักษะฟัง พูด และเขียนในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นเฉพาะทักษะฟังและพูดในลำดับแรก กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอิตาลีเห็นว่ามีญี่ปุ่น และเขมรต้องการปรับปรุงทั้งสี่ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) ในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอิตาลีเห็นว่าควรเน้นทักษะฟังเพียงทักษะเดียวในลำดับแรก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาญี่ปุ่นเห็นว่าควรเน้นทั้งทักษะฟังและพูดในลำดับแรก ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรเห็นว่าควรเน้นทักษะอ่านและเขียนในลำดับแรก จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ (ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับ) ต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้งโดยวาจาและข้อความในลำดับแรก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่ (ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมร) เห็นว่าควรเน้นเฉพาะทักษะการสื่อสารโดยวาจา (ฟังและพูด) ในลำดับแรก เป็นที่สังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับและกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอาหรับต้องการพัฒนาเฉพาะการสื่อสาร โดยวาจา (ฟังและพูด) ในลำดับแรก และกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาเขมรเห็นว่าควรเน้นทักษะการสื่อสาร โดยข้อความ (อ่านและเขียน) ในลำดับแรก

4. กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน มีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสต้องการปรับปรุงทักษะพูดในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นทักษะอ่านในลำดับแรก ในทำนองเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันต้องการปรับปรุงทักษะอ่านและเขียนในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นทักษะฟังและพูดในลำดับแรก จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนสามภาษาดังกล่าวมีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านทักษะที่ต้องการพัฒนาและทักษะที่ควรเน้นพัฒนา ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยวาจา (พูด) ในลำดับแรก กลุ่มตัวอย่างผู้สอนทั้งสองภาษานี้กลับเห็นว่าควรเน้นทักษะการรับสารโดยข้อความ (อ่าน) ในลำดับแรก ในทำนองเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาเยอรมันต้องการพัฒนาทักษะการรับสารและสื่อสาร โดยข้อความ (อ่านและเขียน) ในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าควรเน้นทักษะการรับสารและสื่อสาร โดยวาจา (ฟังและพูด) ในลำดับแรก

ความต้องการในการปรับปรุงทักษะต่างๆของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนดังรายงานข้างต้น สะท้อนให้เห็นความต้องการ (wants) ในการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเกี่ยวกับทักษะที่ควรเน้นสะท้อนให้เห็นความจำเป็น (needs) ในการเรียนภาษาต่างประเทศ จากรายงานสรุปข้างต้น จะสังเกตได้ว่า ทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนต้องการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนมีความถนัดน้อย อย่างไรก็ตาม ความต้องการของผู้เรียนอาจไม่สอดคล้องกับความจำเป็นในการใช้ภาษาต่างๆในโลกของความเป็นจริง ดังจะเห็นได้จากข้อมูลความต้องการและความจำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษ เยอรมัน มลายู และเขมร กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษต้องการพัฒนาทักษะพูด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนถนัดทักษะพูดน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงของสังคมไทย บริบทและโอกาสในการอ่านและค้นคว้าข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ทันสมัยมีมาก ในขณะที่บริบทและโอกาสพูดภาษาอังกฤษมีค่อนข้างจำกัด ทักษะอ่านจึงกลายเป็นทักษะที่จำเป็นมากกว่าทักษะพูด ในทางตรงกันข้าม เนื่องจากภาษาเยอรมันมีบทบาทในด้านการท่องเที่ยว ทักษะฟังและพูดจึงมีความสำคัญและจำเป็นมากกว่าทักษะอ่านและเขียนที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนต้องการพัฒนาในลำดับแรก สำหรับภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาของประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทยและอยู่ติดชายแดนทางใต้ นั้นเป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าจำเป็นต้องพัฒนาทุกทักษะ มิใช่เฉพาะทักษะพูดซึ่งเป็นเพียงทักษะเดียวที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษามลายูต้องการพัฒนา ในทางตรงกันข้าม สำหรับภาษาเขมรซึ่งมีบทบาทและโอกาสการใช้เพื่อการสื่อสารจำกัดที่สุดในบริบทภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนต้องการพัฒนาทุกทักษะในลำดับแรก แต่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่าทักษะอ่านและเขียนมีความจำเป็นมากกว่าทักษะฟังและพูด ทั้งนี้เพราะโอกาสสื่อสารภาษาเขมรโดยวาทาหาได้ยากมาก แต่เนื่องจากภาษาเขมรเคยมีอิทธิพลต่อภาษาไทยในอดีต และยังมีอิทธิพลของภาษานี้ในภาษาไทย ความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาเขมรจะทำให้คนไทยเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น จะเห็นได้ว่าบทบาทและความจำเป็นในการเรียนภาษาเขมรแตกต่างจากภาษาต่างประเทศอื่นๆโดยสิ้นเชิง อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาษาจีนเป็นภาษาเดียวที่ความต้องการในการพัฒนาทักษะต่างๆของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนมีความสอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเกี่ยวกับความจำเป็นในการเรียนภาษานี้ ความสอดคล้องดังกล่าวนับเป็นสัญญาณที่ดี หากพิจารณาความจริงที่ว่าภาษาจีนนับวันจะมีบทบาทและความสำคัญในสังคมโลกมากขึ้น การที่กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในงานวิจัยนี้ล้วนจัดลำดับให้ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่สอง ถัดจากภาษาอังกฤษย่อมยืนยันชั้นการเจริญเติบโตและการยอมรับในความสำคัญของภาษาจีนได้เป็นอย่างดี

การจัดหลักสูตรภาษาต่างประเทศให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการใช้ภาษาตามสภาพจริงและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการผลิตผู้ใช้ภาษาต่างประเทศที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและประเทศได้ ดังนั้นในการจัดหลักสูตรภาษาต่างประเทศใดๆ สถานศึกษาจึงควรศึกษาความจำเป็นในการใช้ภาษานั้นๆ ซึ่งอาจสะท้อนออกมาในรูปของความต้องการทางด้านภาษาของตลาดงาน นอกจากนี้ สถานศึกษาควรศึกษาความต้องการของผู้เรียนอีกด้วย ทั้งนี้เพราะการที่ผู้เรียนได้เรียนตามความต้องการย่อมมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนและสัมฤทธิ์ผลการเรียน ในกรณีที่ความต้องการของผู้เรียนไม่สอดคล้องกับความจำเป็นในการใช้ภาษา สถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาหาวิธีจัดการกับความไม่สอดคล้องนี้ ซึ่งอาจมีหลายวิธีการ เช่น การจัดรายวิชาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในลักษณะวิชาเลือก การบูรณาการทักษะโดยจัดสัดส่วนทักษะให้เหมาะสม เหนือสิ่งอื่นใด เป้าหมายของรายวิชาและหลักสูตรควรชัดเจนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน รับประทานและเข้าใจตรงกัน

## 2.5 กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสภาพที่สิ่งแวดล้อมทางภาษาไม่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสและใช้ภาษาโดยตรงอย่างแท้จริง กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะ อย่างไรก็ตาม ประโยชน์หรือประสิทธิผลของกิจกรรมต่างๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนภาษาต่างประเทศอาจไม่ทัดเทียมกัน ในที่นี้ คณะผู้วิจัยจะขอประมวลและสังเคราะห์ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเฉพาะ 5 กิจกรรมซึ่งปรากฏเป็นข้อคำถามที่ตรงกันสำหรับทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนในแง่ประโยชน์และประสิทธิผลของกิจกรรมเหล่านี้ซึ่งได้แก่ การร้องเพลง การเล่นเกม การเล่นเกมละคร การเล่าเรื่อง และการพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน ผลการประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 5.40

ตารางที่ 5.40 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับประโยชน์และประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ภาษา ต่างประเทศ	กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียน เห็นว่ามีความประโยชน์และช่วยพัฒนา ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ		กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอน เห็นว่ามีความประสิทธิผลในการส่งเสริม การเรียนภาษาต่างประเทศ	
	ลำดับ	กิจกรรม	ลำดับ	กิจกรรม
ภาษาอังกฤษ	1	ร้องเพลง	1	เล่นเกม
	2	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	2	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	3	เล่นเกม	3	เล่าเรื่อง
	4	เล่นละคร	4	ร้องเพลง เล่นละคร
	5	เล่าเรื่อง		
ภาษาฝรั่งเศส	1	ร้องเพลง เล่นเกม	1	ร้องเพลง เล่นละคร
	2	เล่าเรื่อง พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	2	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	3	เล่นละคร	3	เล่นเกม เล่าเรื่อง
ภาษาเยอรมัน	1	เล่าเรื่อง พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	1	เล่นละคร เล่าเรื่อง พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	2	เล่นเกม เล่นละคร		
	3	ร้องเพลง		
ภาษาสเปน	1	เล่นเกม เล่นละคร เล่าเรื่อง พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	1	เล่นเกม เล่นละคร พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	2	ร้องเพลง		
ภาษาอิตาลี	1	ร้องเพลง เล่นเกม	1	ร้องเพลง เล่นเกม พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	2	เล่นละคร เล่าเรื่อง พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน		
ภาษาจีน	1	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	1	ร้องเพลง พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	2	ร้องเพลง	2	เล่าเรื่อง
	3	เล่นละคร	3	เล่นเกม เล่นละคร
	4	เล่นเกม		
	5	เล่าเรื่อง		
ภาษาญี่ปุ่น	1	ร้องเพลง	1	เล่นเกม พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	2	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	2	ร้องเพลง เล่นละคร เล่าเรื่อง
	3	เล่นละคร เล่าเรื่อง		
	4	เล่นเกม		

ตารางที่ 5.40 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับประโยชน์และประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศ	กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเห็นว่า มีประโยชน์และช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ		กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่า มีประสิทธิผลในการส่งเสริมการเรียนภาษาต่างประเทศ	
	ลำดับ	กิจกรรม	ลำดับ	กิจกรรม
ภาษาเกาหลี	1	ร้องเพลง	1	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	2	เล่นละคร	2	ร้องเพลง เล่นละคร เล่าเรื่อง
	3	เล่นเกม		
	4	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน เล่าเรื่อง		
ภาษามลายู	1	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	1	เล่นเกม เล่าเรื่อง พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
	2	เล่นละคร เล่าเรื่อง		
	3	ร้องเพลง		
	4	เล่นเกม		
ภาษาอาหรับ	1	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	1	เล่าเรื่อง
	2	ร้องเพลง เล่นเกม เล่าเรื่อง	2	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
ภาษาเขมร	1	เล่นเกม	1	ร้องเพลง
	2	เล่าเรื่อง		
	3	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน ร้องเพลง เล่นละคร		

จากข้อมูลที่น่าเสนอในตารางที่ 5.40 และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อจัดลำดับกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเห็นว่า มีประโยชน์และช่วยพัฒนาทักษะภาษา และจัดลำดับกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่า มีประสิทธิผลในการส่งเสริมการเรียนภาษา ได้ข้อค้นพบดังนำเสนอในตารางที่ 5.41

ตารางที่ 5.41 ลำดับกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนเห็นว่า มีประโยชน์และประสิทธิผลในการส่งเสริมการเรียนภาษาต่างประเทศ

ลำดับ	กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนเห็นว่า มีประโยชน์และช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ	กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนเห็นว่า มีประสิทธิผลในการส่งเสริมการเรียนภาษาต่างประเทศ
1	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน
2	ร้องเพลง	เล่าเรื่อง
3	เล่นเกม	เล่นเกม
4	เล่าเรื่อง	ร้องเพลง
5	เล่นละคร	เล่นละคร

จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นตรงกันเกี่ยวกับประโยชน์และประสิทธิผลของกิจกรรมการพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน การเล่นเกม และการเล่นละครในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยกิจกรรมในลำดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองเห็นตรงกันว่ามีประโยชน์และประสิทธิผล คือ การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน การเล่นเกมมีประโยชน์และประสิทธิผลในลำดับที่สาม และการเล่นละครมีประโยชน์และประสิทธิผลในลำดับสุดท้าย อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่ตรงกันในลำดับของประโยชน์และประสิทธิผลของกิจกรรมการร้องเพลงและการเล่าเรื่อง สำหรับกิจกรรมการร้องเพลงนั้น อาจเป็นไปได้ว่าประโยชน์และประสิทธิผลของกิจกรรมนี้อาจขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้เรียน และความสามารถในการเข้าถึงเพลง กล่าวคือ เพลงในบางภาษาต่างประเทศอาจเข้าถึงและหาได้ง่ายกว่าเพลงในภาษาต่างประเทศอื่นๆ

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศในชั้นเรียนทั้ง 5 กิจกรรมที่กล่าวถึงนี้ล้วนมีประโยชน์และเป็นที่ยอมรับของทั้งผู้เรียนและผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน ดังนั้นครูผู้สอนภาษาต่างประเทศอาจพิจารณาใช้กิจกรรมนี้ในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของผู้เรียนมากขึ้น ตลอดจนนำกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมนี้ไปใช้เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความน่าสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้ และยังสามารถส่งเสริมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อีกทางหนึ่ง

## 2.6 ปัจจัยเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ

ปัจจัยเสริมในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น สถาบันการศึกษาที่มีความพร้อมในด้านปัจจัยเสริมจึงมีแนวโน้มที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายได้ งานวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยเสริมการเรียนการสอนเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารกล่าวถึงด้วยความถี่ในลำดับที่ 3 (จาก 7 ลำดับ) รายงานในส่วนนี้จะประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเสริมในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถาบันกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ ปัจจัยเสริมเหล่านี้ได้แก่ อาจารย์ชาวต่างประเทศ ตำราเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา สื่อและอุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจะสามารถสะท้อนบทบาท สภาพ ปัญหา ความพร้อม และศักยภาพด้านปัจจัยเสริมของสถาบันการศึกษาในภาคใต้ได้ในระดับหนึ่ง



### 2.6.1 อาจารย์ชาวต่างประเทศ

การได้สัมผัสและสื่อสารกับเจ้าของภาษาโดยตรงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิบัติ เรียนรู้ และพัฒนาทักษะการสื่อสารในสภาพจริง ทั้งยังช่วยสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เกื้อหนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตลอดจนทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในงานวิจัยนี้จำนวนไม่มากนักมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศด้วยการสนทนากับเจ้าของภาษา ดังจะเห็นได้จากข้อมูลที่ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (59 คนจาก 137 คน หรือ 43.07%) มีโอกาสฝึกฝนดังกล่าวในระดับมากถึงมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโททั้งหมด (4 คน หรือ 100%) มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษด้วยการสนทนากับเจ้าของภาษาในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด

งานวิจัยนี้พบว่า การที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนไม่ค่อยมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศกับเจ้าของภาษา เนื่องจากสถาบันการศึกษาค่อนข้างจะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการจัดให้มีปัจจัยเสริมด้านนี้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาร่วมของกลุ่มตัวอย่างสถาบันจำนวน 3 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งมีอาจารย์ชาวต่างประเทศ ๗ ปีการศึกษา 2546 คิดเป็น 43.48% (10 คนจาก 23 คน) 23.08% (3 คนจาก 13 คน) และ 22.22% (12 คนจาก 54 คน) ของจำนวนอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้งหมดของสถาบันตามลำดับ จากมุมมองของผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างสถาบันเหล่านี้ อาจารย์ชาวต่างประเทศมีจำนวนน้อยทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสเรียนกับเจ้าของภาษาอย่างทั่วถึง จึงควรมีการสนับสนุนงบประมาณจ้างอาจารย์พิเศษชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาซึ่งปัจจุบันยังหาได้ยากมาก ข้อคิดเห็นดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสะท้อนให้เห็นปัญหาสองประการที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาปัจจัยเสริมด้านอาจารย์ชาวต่างประเทศคือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และการไม่สามารถหาอาจารย์ชาวต่างประเทศได้ ปัญหาประการหลังอาจจะมีสาเหตุมาจากอัตราเงินเดือนและสถานที่ตั้งของสถาบันไม่น่าดึงดูดใจ

หากพิจารณาบทบาทและภารกิจของสถาบัน จะเห็นได้ว่าปัญหาการจัดหาปัจจัยเสริมด้านอาจารย์ชาวต่างประเทศน่าจะเป็นปัญหาที่ค่อนข้างสำคัญและรุนแรงสำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งมีอัตราส่วนอาจารย์ชาวต่างประเทศน้อยที่สุด (22.22% หรือ 12 คนจาก 42 คน) ในบรรดากลุ่มตัวอย่างสถาบันที่มีปัญหาด้านนี้ แต่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมากและหลากหลายที่สุดในภาคใต้ และเป็นสถาบันหลักในภาคใต้ที่ผลิตบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ จะสังเกตได้ว่า ในขณะที่สถานที่ตั้งของกลุ่มตัวอย่างสถาบัน 3 แห่งดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นแหล่งที่ชาวต่างประเทศอาจไม่สนใจเป็นอุปสรรคต่อการจัด

หาอาจารย์ชาวต่างประเทศ สิ่งเดียวกันนี้ก็กลับเป็นจุดแข็งของกลุ่มตัวอย่างสถาบันที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญระดับประเทศและนานาชาติ เช่น มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 3 สถาบันแห่งนี้จึงไม่มีปัญหาด้านการหาอาจารย์ชาวต่างประเทศ ทำให้อัตราส่วนอาจารย์ชาวต่างประเทศของสถาบันนี้สูงถึง 59.26% (16 คนจาก 27 คน) ของอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้งหมดในสถาบัน ณ ปีการศึกษา 2546 อย่างไรก็ตาม สถาบันแห่งนี้กลับประสบกับปัญหาด้านประสิทธิภาพการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และบริหารอาจารย์ชาวต่างประเทศ

## 2.6.2 ตำราเรียน

ในงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ (119 คน จาก 137 คน หรือ 86.86%) และกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโททุกคน (4 คน หรือ 100%) มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศที่ตนเองเรียนจากตำราในระดับมากถึงมากที่สุด ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าตำราเรียนเป็นปัจจัยเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สำคัญมากปัจจัยหนึ่ง ตำราที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีทั้งตำราที่ใช้ประกอบการเรียนรายวิชาภาษาต่างประเทศ และตำราเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรายวิชาภาษาต่างประเทศ แต่เป็นตำราที่เขียนเป็นภาษาต่างประเทศและผู้เรียนจำเป็นต้องอ่านหรือค้นคว้าประกอบการเรียนรายวิชาที่มีใช้วิชาภาษาต่างประเทศ ถึงแม้ตำราประเภทหลังไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการสอนภาษาต่างประเทศเหมือนตำราประเภทแรก แต่การที่ผู้เรียนต้องอ่านตำราเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำทักษะการอ่านภาษาต่างประเทศไปใช้ในสภาพจริง การที่ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะภาษาต่างประเทศนอกบริบทการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถด้านภาษาต่างประเทศได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้สอนรายวิชาอื่นๆ ที่มีวิชาภาษาต่างประเทศมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือค้นคว้าตำราภาษาต่างประเทศ ในขณะเดียวกัน ผู้สอนภาษาต่างประเทศควรได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการผลิตตำราประกอบการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศที่มีคุณภาพและถูกหลักวิชาการ

เป็นที่สังเกตว่า ตำราเรียนมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างผู้สอนด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ที่ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศทุกภาษายกเว้นภาษาอาหรับพัฒนาศักยภาพทางภาษาต่างประเทศของตนเองด้วยการเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองจากตำราในระดับมากถึงมากที่สุดเป็นลำดับแรก ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงควรสนับสนุนในด้านการจัดหาตำราที่ทันสมัยและมีคุณภาพซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนและผู้เรียนในที่สุด

### 2.6.3 ห้องเรียน

การมีห้องเรียนที่เพียงพอและเหมาะสมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สอนพบว่า สภาพห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมจัดเป็นปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศในลำดับที่ 7 (จาก 9 ลำดับ) นอกจากนี้ ยังพบว่าสภาพห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมจัดเป็นปัญหาในระดับมากถึงมากที่สุดในทุกกลุ่มตัวอย่างสถาบันยกเว้นมหาวิทยาลัยเอกชน ปัญหาดังกล่าวพบมากที่สุดที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดในภาคใต้ เฉพาะที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าห้องเรียนแคบเกินไป หรือมีเก้าอี้และโต๊ะไม่พอกับจำนวนนักศึกษา ปัญหาเดียวกันนี้ไม่เกิดกับมหาวิทยาลัยเอกชนซึ่งเป็นสถาบันใหม่และมีความพร้อมด้านสถานที่ การที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 ประสบกับปัญหาด้านความพร้อมของห้องเรียน เนื่องจากสถาบันเหล่านี้มีการขยายหลักสูตรและมีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่บังคับให้นักศึกษาทุกหลักสูตรเรียนในฐานะวิชาพื้นฐานเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย สภาพดังกล่าวเป็นที่เข้าใจได้แต่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การขยายหลักสูตรและการเพิ่มจำนวนนักศึกษาโดยไม่คำนึงถึงความพร้อมในด้านปัจจัยเสริมการเรียนการสอนด้านสถานที่ย่อมส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

### 2.6.4 ห้องปฏิบัติการทางภาษา

ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นปัจจัยเสริมอย่างหนึ่งที่จะช่วยทดแทนการขาดแคลนโอกาสสัมผัสกับเจ้าของภาษาโดยตรง และยังเป็นแหล่งที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศได้อีกด้วย งานวิจัยนี้พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างสถาบันยกเว้นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีห้องปฏิบัติการทางภาษา อย่างไรก็ดี เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เรียนที่แต่ละสถาบันจะต้องรองรับ พบว่าห้องปฏิบัติการทางภาษาที่มีส่วนใหญ่มักยังไม่เพียงพอกับความต้องการและความจำเป็นในแง่คุณภาพ ยังพบว่าห้องปฏิบัติการทางภาษาของบางกลุ่มตัวอย่างสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งเป็นสถาบันที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมากที่สุดในภาคใต้ยังไม่พร้อมสมบูรณ์สำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กล่าวคือ ห้องปฏิบัติการทางภาษายังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย หูฟังชำรุด และห้องอับทึบ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันนี้จึงเห็นว่า สถาบันควรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางภาษาให้ทันสมัยมากขึ้น โดยให้ทุกห้องสามารถใช้สื่อประสม (multimedia) ได้ การที่

มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งเป็นสถาบันที่เก่าแก่ประสบกับปัญหาด้านความพร้อมของห้องปฏิบัติการทางภาษา ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการชำรุดสึกหรอและเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งานมานาน และอีกส่วนหนึ่งอาจจะมาจากปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ

### 2.6.5 สื่อและอุปกรณ์

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ตระหนักในความสำคัญของการจัดหาสื่อและอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ให้แก่ นักศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษา ทั้งนี้เพราะทั้งสองทักษะดังกล่าวจะทำให้ นักศึกษามีคุณสมบัติซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารเห็นว่าควรจัดหา software ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ นอกจากจัดหา software ดังกล่าว สถาบันควรควรผลิตสื่อประเภท CAI และ virtual classroom เพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนจำนวนมาก ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของผู้สอนให้สามารถใช้สื่อเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้สอนควรมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานนอกเหนือจากในห้องเรียน เพื่อให้โอกาสนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เช่น ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (email) และสืบค้นจากฐานข้อมูล (database) เป็นต้น

อย่างไรก็ดี แนวคิดกับสภาพจริงอาจไม่ใช่สิ่งเดียวกัน ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สอนชี้ให้เห็นว่า การขาดสื่อและอุปกรณ์การสอนจัดเป็นปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศ ในลำดับที่ 3 (จาก 9 ลำดับ) นอกจากนี้ ยังพบว่า การขาดสื่อและอุปกรณ์การสอนจัดเป็นปัญหาในระดับมากถึงมากที่สุดในทุกกลุ่มตัวอย่างสถาบันยกเว้นมหาวิทยาลัยเอกชน ปัญหาดังกล่าวพบมากที่สุดที่มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 และ 3 ปัญหาเดียวกันนี้ไม่เกิดกับมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งเป็นสถาบันใหม่และมีความพร้อมด้านสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์

ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในงานวิจัยนี้ที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับประเด็นสื่อและอุปกรณ์ คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีที่ค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตในระดับมากถึงมากที่สุดมีเพียงประมาณหนึ่งในสามเท่านั้น (48 คนจาก 137 คน หรือ 35.04%) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโททุกคน (4 คน หรือ 100%) ค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตในระดับมากถึงมากที่สุด ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นความจำเป็นของปัจจัยสื่อและอุปกรณ์เพื่อการค้นคว้าในระดับบัณฑิตศึกษา อย่างไรก็ตาม การที่กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนระดับปริญญาตรีค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตในจำนวนน้อยดูเหมือนจะมีนัยสอง

ประการ คือ ประการแรก กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทำกิจกรรมค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตตามที่กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารได้เสนอแนะไว้ข้างต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ประการที่สอง การที่มีกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนระดับปริญญาตรีจำนวนน้อยค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตอาจสะท้อนความขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ที่จะอำนวยความสะดวกกิจกรรมนี้ได้จำนวนมาก หรือพิจารณาอีกแง่หนึ่ง อาจเป็นเพราะผู้เรียนระดับปริญญาตรีมีจำนวนมาก ทำให้สื่อและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ในกรณีนี้ สถาบันอาจจำเป็นต้องจัดหาปัจจัยเสริมดังกล่าวเพิ่มเติมให้พอเพียงแก่การใช้งานเพื่อพัฒนาผู้เรียน

### 2.6.6 ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นปัจจัยเสริมอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถทางภาษาต่างประเทศตามความสนใจและศักยภาพของตนเอง งานวิจัยนี้พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างสถาบันมีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไรก็ดี กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารบางสถาบันยังเห็นว่าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในสถาบันที่ตนเองรับผิดชอบควรได้รับการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 1 และ 2 และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเห็นว่าสถาบันควรมีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่สมบูรณ์แบบ และมีระบบอินเทอร์เน็ต รวมทั้งสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้สถาบันควรจัดระบบการบริการสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เอื้อต่อผู้เรียนมากที่สุด เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าไปใช้ได้ มีเวลาเปิด-ปิดที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังควรมีการจัดกิจกรรมเสริมเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะทักษะในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น งานวิจัยนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีที่ค้นคว้าเพิ่มเติมในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีเพียงไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (56 คนจาก 137 คน หรือ 40.88%) ในขณะที่สามในสี่ (3 คนจาก 4 คน หรือ 75%) ของกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับปริญญาโททำกิจกรรมนี้

เช่นเดียวกับกรณีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตซึ่งได้อภิปรายไปแล้ว จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนระดับปริญญาโททำกิจกรรมค้นคว้าและเรียนด้วยตนเองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนระดับปริญญาตรี ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีจึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและฝึกฝนให้ชวนขวนขวายหาความรู้ในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้มีการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างคุ้มค่าและตรงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะภาษาต่างประเทศ ตลอดจนทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต

### 2.6.7 สรุป

จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเสริมในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ พอจะสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างสถาบัน 5 แห่ง (7 หน่วยงาน) ในงานวิจัยนี้ยังขาดความพร้อมหรือมีข้อจำกัดในด้านอาจารย์ชาวต่างประเทศ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา สื่อและอุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างสถาบันมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจ้างอาจารย์ชาวต่างประเทศ และอาจารย์ชาวต่างประเทศหาได้ยาก กลุ่มตัวอย่างสถาบันขาดแคลนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ตลอดจนสื่อและอุปกรณ์ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่กลุ่มตัวอย่างสถาบันมีอยู่ยังขาดความสมบูรณ์และควรได้รับการพัฒนา

การวิเคราะห์ในแง่สถาบัน พบว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐยังไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาซึ่งเป็นปัจจัยเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สำคัญ แต่โดยภาพรวม อาจจะพอสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาเขต 2 ซึ่งเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ประสบปัญหาด้านปัจจัยเสริมในแทบทุกด้านทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพมากกว่ากลุ่มตัวอย่างสถาบันใดๆในงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างสถาบันดังกล่าวสมควรได้รับการสนับสนุนอย่างเร่งด่วน หากพิจารณาภารกิจ บทบาท และความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างสถาบันนี้ในภูมิภาคภาคใต้